

การศึกษาการเรียนรู้แบบโครงงานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
ระดับประถมศึกษา โรงเรียนปรีดีรังสรรค์ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี

สารนิพนธ์
ของ
วิชชุดา บัวคลี่

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
พฤษภาคม 2550

การศึกษาการเรียนรู้แบบโครงงานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
ระดับประถมศึกษา โรงเรียนปรีดีรังสรรค์ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี

สารนิพนธ์
ของ
วิชชุดา บัวคลี่

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
พฤษภาคม 2550
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การศึกษาการเรียนรู้แบบโครงงานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
ระดับประถมศึกษา โรงเรียนปรีดีรังสรรค์ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี

บทคัดย่อ
ของ
วิชชุดา บัวคลี่

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
พฤษภาคม 2550

วิชชุตา บัวคลี่. (2550). การศึกษาการเรียนรู้แบบโครงการกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับ
ประถมศึกษา โรงเรียนปริยัติรังสรรค์ อำเภอมือง จังหวัดเพชรบุรี. สารนิพนธ์ กศ.ม.
(การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระ สุภากิจ.

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการเรียนรู้แบบโครงการกลุ่มสาระการเรียนรู้
ภาษาไทยระดับประถมศึกษา โรงเรียนปริยัติรังสรรค์ อำเภอมือง จังหวัดเพชรบุรี ใน 3 ด้าน คือ
ความสามารถในการทำโครงการ ผลของการทำโครงการ และเจตคติต่อการเรียนรู้แบบโครงการ
และเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการเรียนรู้แบบโครงการกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย จำแนกตาม
เพศ ระดับชั้นที่เรียน และระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผู้ให้ข้อมูลในการศึกษาค้นคว้านี้โดยการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างคือ ครูผู้สอนกลุ่มสาระการ
เรียนรู้ภาษาไทย จำนวน 9 คน และนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 (ชั้น ป. 1-3) จำนวน 38 คน ทำการ
วิเคราะห์เนื้อหาและสรุปประเด็นที่ได้จากการสัมภาษณ์ กลุ่มตัวอย่างสำหรับการสำรวจคือนักเรียน
ช่วงชั้นที่ 2 (ชั้น ป. 4-6) จำนวน 260 คน โดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็นต่อการเรียนรู้แบบ
โครงการซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นโดยรวมเท่ากับ .9037 ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย
ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทาง
เดียว (One-Way ANOVA) และการทดสอบรายคู่ด้วยวิธีการ The Least Significant Difference
Method - LSD

ผลการศึกษา สรุปได้ดังนี้

1. ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยระดับประถมศึกษา โรงเรียนปริยัติรังสรรค์ มี
ความคิดเห็นเกี่ยวกับด้านความสามารถในการทำโครงการ ผู้เรียนมีความมั่นใจในตนเอง มีความ
กล้าแสดงออกในการคิด ลงมือทำด้วยตนเอง ด้านผลของการทำโครงการ ผู้เรียนมีความคิดริเริ่ม
สร้างสรรค์ มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความรับผิดชอบ และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้มากขึ้น และด้าน
เจตคติต่อการเรียนรู้แบบโครงการ ผู้เรียนชอบชิ้นการดำเนินงานมาก เพราะได้เป็นผู้คิดเอง ลงมือ
ทำด้วยตนเอง มีความสนุกสนาน และได้ทำงานร่วมกับผู้อื่น ส่วนขั้นตอนที่ผู้เรียนไม่ชอบ คือขั้นตอนการ
เขียนรายงานโครงการ เพราะผู้เรียนคิดว่ายาก โดยเฉพาะภาษาที่ใช้ในการเขียนรายงาน และ
ลายมือไม่สวย

2. นักเรียนช่วงชั้นที่ 1 (ป.1-3) โรงเรียนปริยัติรังสรรค์ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับด้าน
ความสามารถในการทำโครงการ สามารถคิดและเลือกหัวข้อโครงการได้ โดยสมาชิกในกลุ่มร่วมกัน
คิด และเลือกหัวข้อที่จะศึกษา มีการวางแผนในการทำโครงการ และดำเนินงานตามแผนที่กำหนดไว้
ร่วมกัน สามารถเขียนรายงานสรุปการดำเนินงาน และนำเสนอรายงาน โครงการหน้าชั้น ด้านผล
ของการทำโครงการ นักเรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความรับผิดชอบ
และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้มากขึ้น และด้านเจตคติต่อการเรียนรู้แบบโครงการ การเรียนรู้แบบ
โครงการมีประโยชน์ เพราะได้มีความรู้ในเนื้อหาที่ศึกษามากขึ้น ฝึกให้คิดเป็น ทำเป็น มีความกล้า

แสดงออก และสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ ชั้นที่ชอบมากที่สุดในการทำโครงการ คือ ชั้น
ดำเนินงาน เพราะได้คิดเอง ทำเอง และมีความสุขสนุกสนานในการทำงานกลุ่ม ไม่ชอบชั้นการนำเสนอ
โครงการ เพราะพูดเสียงเบา และไม่มั่นใจในการนำเสนอ

3. การเรียนรู้แบบโครงการกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามความคิดเห็นของนักเรียน
ช่วงชั้นที่ 2 (ชั้น ป.4-6) โรงเรียนปริยัติรังสรรค์ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี โดยภาพรวม และราย
ด้านอยู่ในระดับมาก

4. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการเรียนรู้แบบโครงการกลุ่มสาระการเรียนรู้
ภาษาไทยของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 (ชั้น ป.4-6) สรุปได้ดังนี้

4.1 นักเรียนที่เพศแตกต่างกันมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่อการเรียนรู้แบบโครงการโดย
ภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของนักเรียน
หญิงมากกว่านักเรียนชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า
นักเรียนหญิงมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นมากกว่านักเรียนชาย ในด้านผลของการทำโครงการ และด้าน
ความสามารถในการทำโครงการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 ตามลำดับ

4.2 นักเรียนที่ระดับชั้นแตกต่างกันมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่อการเรียนรู้แบบโครงการ
โดยภาพรวมแตกต่างกันมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มี
ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นมากกว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นมากกว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านความสามารถในการทำ
โครงการ และด้านผลของการทำโครงการแตกต่างกันมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4.3 นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่อการเรียนรู้
แบบโครงการโดยภาพรวมแตกต่างกันมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนระดับดีเยี่ยมมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นมากกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับ
ดี และระดับพอใช้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทั้ง 3 ด้าน
แตกต่างกันมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

A STUDY OF PROJECT APPROACH IN THAI LANGUAGE SUBJECT AREA
PRIMARY EDUCATION LEVEL IN PRARIYATRANGSAN SCHOOL,
AMPHOE MUEANG, CHANGWAT PHETCHABURI

AN ABSTRACT
BY
WICHCHUTA BOURKLEE

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Master of Education Degree in Educational Administration
at Srinakharinwirot University
May 2007

Wichchuta Bourklee. (2007). *A Study of Project Approach in Thai language Subject Area Primary Education Level in Prariyatrangsan School, Amphoe Mueang, Changwat Phetchaburi*. Master's Project, M.Ed (Educational Administration). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. Project Advisor: Asst. Prof. Dr.Vira Supakit.

The purposes of this study were to study the perceptions on project approach in Thai language subject area primary education level in Prariyatrangsan School, Amphoe Mueang, Changwat Phetchaburi in 3 areas: project performance, project output, and attitude toward project approach; and compare the perceptions on project approach by sex, class level, and learning achievement.

The informants in this study through interviews consisted of 9 Thai language subject area teachers and 38 class interval level 1 (Prathomsuksa 1-3) students. The collected data from the interviews was analyzed using a content analysis. The survey sample consisted of 260 class interval level 2 (Prathomsuksa 4-6) students. The instrument used for data collection was a 5-point rating scale questionnaire with an alpha reliability of .9037. The statistics for data analyses were percentage, mean, standard deviation, t-test, One-Way ANOVA, and post-hoc LSD tests.

The findings were as follows.

1. The Thai language subject area teachers in Prariyatrangsan School perceived as follows: The project performance: Students having self confidence; having bravery in idea expression, self-doing; project results: students having creative thinking, self-confidence, responsibilities, and working better with others; attitudes toward project: students preferred the doing-stage of the project because of having thinking and working by themselves, and having fun as well as working with others. The students did not like the writing stage of the project. They thought it was difficult especially in terms of writing language and not good hand-writing.

2. The class interval level 1 (Prathomsuksa 1-3) students perceived as follows. They could think and choose project topics. In doing so, group members thought together and chose the study topics. They planned the project and followed the plan. They were able to write implementation summary report and present the project report in front of classmates. Project results: they had creative thinking, self confidence, responsibilities, and being able to work more with others. Attitudes toward project: The project approach was

useful because they could acquire more knowledge content, have training thinking ability, doing ability, and bravery in idea expression. The most preferred stage of the project was the doing-stage because they could think and do by themselves. They had fun in groupwork. They did not like the presentation stage of the project because of low presentation voice and a lack of confidence in the presentation.

3. The project approach in Thai language subject area according to the perceptions of class interval level 2 (Prathomsuksa 4-6) students as a whole and individual aspects were at a high level.

4. Comparisons of the perceptions of class interval level 2 (Prathomsuksa 4-6) students were as follows.

4.1 The students with different sex had significantly different mean scores of perceptions on the project, as a whole at .01 level. The mean scores of female students was significantly higher than those of male students at .01 level. When considered individual aspects, the mean scores of female students were significantly higher than those of male students in project output and project performance aspects at .01 and .05 level respectively.

4.2 The students with different class level had significantly different mean scores of perceptions on the project, as a whole at .01 level: the mean scores of Prathomsuksa 4 students was significantly higher than those of Prathomsuksa 5 and 6 at .05 level; the mean scores of Prathomsuksa 5 students was significantly higher than that of Prathomsuksa 6 at .05 level. When considered individual aspects, the mean scores of project performance and project output aspects were significantly different at .01 level

4.3 The students with different learning achievement had significantly different mean scores of perceptions on the project, as a whole at .01 level: the mean scores of students with excellent was significantly higher than those of good and moderate learning achievement at .05 level. When considered individual aspects, the mean scores of all 3 aspects were significantly different at .01 level.

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี เพราะผู้วิจัยได้รับความกรุณาอย่างยิ่งจากอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระ สุภากิจ ซึ่งอาจารย์ได้กรุณาให้กำลังใจและเวลาในการแนะนำช่วยเหลือแก่ผู้วิจัยด้วยดีตลอดมา อีกทั้งคณะกรรมการพิจารณาโครงการสารนิพนธ์และคณะกรรมการสอบปากเปล่าสารนิพนธ์ ได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทัศนีย์ แสงศักดิ์ อาจารย์ ดร.มารศรี สุวานิธิ อาจารย์ ดร.จรรุวรรณ พลอยดวงรัตน์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระ สุภากิจ ผู้วิจัยซาบซึ้งในความกรุณาของคณาจารย์ทุกท่าน จึงขอกราบขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างยิ่ง

นอกจากนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่าน ที่ให้ความรู้แก่ผู้วิจัยในการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ อาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พวงรัตน์ เกษรแพทย์ อาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ นายเชมณัฐ จันทรวงศ์ ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 นายถวัลย์ สนธิอนุเคราะห์ อดีตศึกษาธิการ จังหวัดเพชรบุรีและกรรมการสถานศึกษา และนายสุพล อนามัย ผู้จัดการและครูใหญ่โรงเรียนปริยัติรังสรรค์ ที่ได้เสียสละเวลาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแก้ไขแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณ พระครูวิชิตปัญญานุโยค ผู้รับใบอนุญาตโรงเรียนปริยัติรังสรรค์ และขอขอบพระคุณ นายสุพล อนามัย ผู้จัดการและครูใหญ่โรงเรียนปริยัติรังสรรค์ ที่ได้มอบทุนในศึกษาครั้งนี้

ขอขอบคุณคณะครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย และนักเรียนโรงเรียนปริยัติรังสรรค์ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ที่ได้กรุณาตอบแบบสอบถามและให้สัมภาษณ์เป็นอย่างดี

ความสำเร็จในการศึกษานี้ได้รับกำลังใจจาก คุณแม่ดวง แจ่มใส คุณพ่อวิเชียร แจ่มใส ผู้ให้ชีวิต ให้ความรัก ขอบคุณนายสมชาย บัวคลี ที่คอยเป็นกำลังใจสูงสุดในการศึกษา และขอบคุณญาติพี่น้อง และเพื่อนๆ ที่ให้การช่วยเหลือในด้านต่างๆ เป็นอย่างดี จนทำให้สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จ ลุล่วงไปด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์ของสารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นกตัญญูกตเวทิตาแด่พระคุณบิดา มารดา และบูรพาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้แก่ผู้วิจัยตั้งแต่ต้นจนปัจจุบัน

วิษชุดา บัวคลี

งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัย
จาก
ภาควิชาการบริหารการศึกษา
ร่วมกับชมรมการบริหารการศึกษา มศว

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
ความสำคัญของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย.....	5
ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัย.....	5
ตัวแปรที่ศึกษา.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	8
สมมุติฐานในการวิจัย.....	12
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	13
โรงเรียนปริยัติรังสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี	14
ข้อมูลทั่วไป.....	14
ปรัชญาการศึกษา วิสัยทัศน์.....	15
นโยบายในการพัฒนาโรงเรียน.....	15
ภารกิจหลัก และเป้าหมาย.....	17
การเรียนรู้แบบโครงงานของโรงเรียนปริยัติรังสรรค์.....	18
การจัดการเรียนการสอนภาษาไทย.....	20
หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย.....	20
วิสัยทัศน์การเรียนการสอนภาษาไทย.....	27
แนวทางการพัฒนาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย.....	28
แนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย.....	29
การสอนภาษาไทยโดยการเรียนรู้แบบโครงงาน.....	30
การเรียนรู้แบบโครงงาน.....	30
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการเรียนรู้แบบโครงงาน.....	30
ความหมายของโครงงาน.....	32
จุดมุ่งหมายของการเรียนรู้แบบโครงงาน.....	33
ลักษณะการเรียนรู้แบบโครงงาน.....	35

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2 (ต่อ)	
ประเภทของโครงการ.....	36
การประเมินผลโครงการ.....	38
ประโยชน์ของการทำโครงการ.....	41
การเรียนรู้แบบโครงการกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย.....	42
ความสามารถในการทำโครงการ.....	42
ขั้นที่ 1 การคิดและเลือกหัวข้อโครงการ.....	42
ขั้นที่ 2 การวางแผน.....	43
ขั้นที่ 3 การดำเนินงาน.....	44
ขั้นที่ 4 การเขียนรายงานโครงการ.....	45
ขั้นที่ 5 การนำเสนอโครงการ.....	50
ผลของการทำโครงการ.....	52
ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์.....	52
ความเชื่อมั่นในตนเอง.....	54
ความรับผิดชอบ.....	56
การทำงานร่วมกับผู้อื่น.....	57
เจตคติต่อการเรียนรู้แบบโครงการ.....	59
ความหมายของเจตคติ.....	59
ประเภทของเจตคติ.....	60
ลักษณะของเจตคติ.....	61
องค์ประกอบของเจตคติ.....	63
ประโยชน์ของเจตคติ.....	64
เอกสารเกี่ยวกับตัวแปรอิสระที่ใช้ในการวิจัย.....	64
ด้านครูผู้สอน.....	64
ระดับช่วงชั้นที่ทำการสอน.....	64
ประสบการณ์ในการสอน.....	65
ด้านนักเรียน.....	66
เพศ.....	66
ระดับช่วงชั้นที่เรียน.....	66

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2 (ต่อ)	
ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	67
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	67
งานวิจัยในประเทศ.....	67
งานวิจัยต่างประเทศ.....	70
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	72
การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	72
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	73
ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ.....	74
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	75
การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	75
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	78
สัญลักษณ์และอักษรที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	78
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	79
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	98
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	98
ประชากรและผู้ให้ข้อมูล.....	98
สมมุติฐานของการวิจัย.....	99
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	99
การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	100
สรุปผลการวิจัย.....	100
อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	102
อภิปรายผล.....	102
ข้อเสนอแนะ.....	106
บรรณานุกรม.....	107

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ภาคผนวก.....	114
ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์.....	139

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 (ป.4-6) จำแนกตามระดับชั้นที่เรียน.....	73
2	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 (ชั้น ป.4-6) จำแนกตามเพศ ระดับชั้นที่เรียน และระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	83
3	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การเรียนรู้แบบโครงงาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยภาพรวมและรายด้าน ตามความคิดเห็นของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 (ชั้น ป.4-6).....	84
4	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การเรียนรู้แบบโครงงาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ด้านความสามารถในการทำโครงงาน ตามความคิดเห็นของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 (ชั้น ป.4-6) จำแนกเป็นรายข้อ..	85
5	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การเรียนรู้แบบโครงงาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ด้านผลของการทำโครงงาน ตามความคิดเห็นของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 (ชั้น ป.4-6) จำแนกเป็นรายข้อ...	86
6	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการเรียนรู้แบบโครงงาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ด้านเจตคติต่อการเรียนรู้แบบโครงงาน ตามความคิดเห็นของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 (ชั้น ป.4-6) จำแนกเป็นรายข้อ...	88
7	ผลการเปรียบเทียบการเรียนรู้แบบโครงงานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยภาพรวม และรายด้าน ตามความคิดเห็นของนักเรียน ช่วงชั้นที่ 2 (ชั้น ป.4-6) จำแนกตามเพศ.....	89
8	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการเรียนรู้แบบโครงงาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยภาพรวม และรายด้าน ตามความคิดเห็นของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 (ชั้น ป.4-6) จำแนกตามระดับชั้นที่เรียน.....	90
9	ผลการเปรียบเทียบการเรียนรู้แบบโครงงานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามความคิดเห็นของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 (ชั้น ป.4-6) จำแนกตามระดับชั้นที่เรียน.....	91
10	การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่การเรียนรู้ แบบโครงงานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยภาพรวม ตามความคิดเห็นของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 (ชั้น ป.4-6) จำแนกตามระดับชั้นที่เรียน.....	92

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
(ต่อ)		
11	การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่การเรียนรู้ แบบโครงการกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ด้านความสามารถใน การทำโครงการ ตามความคิดเห็นของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 (ชั้น ป.4-6) จำแนกตามระดับชั้นที่เรียน.....	92
12	การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่การเรียนรู้แบบโครงการ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ด้านผลของการทำโครงการ ตามความ คิดเห็นของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 (ชั้น ป.4-6) จำแนกตามระดับชั้น.....	93
13	การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่การเรียนรู้แบบ โครงการกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ด้านเจตคติต่อการเรียนรู้แบบ โครงการ ตามความคิดเห็นของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 (ชั้น ป.4-6) จำแนกตามระดับชั้นที่เรียน.....	93
14	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการเรียนรู้แบบโครงการ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยภาพรวม และรายด้าน ตามความคิดเห็นของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 (ชั้น ป.4-6) จำแนกตามระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	94
15	ผลการเปรียบเทียบการเรียนรู้แบบโครงการกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามความคิดเห็นของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 (ชั้น ป.4-6) จำแนกตามระดับ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	95
16	การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่การเรียนรู้แบบ โครงการกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยภาพรวม ตามความคิดเห็น ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 (ชั้น ป.4-6) จำแนกตาม ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	96
17	การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ การเรียนรู้แบบ โครงการกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ด้านความสามารถใน การทำโครงการ ตามความคิดเห็นของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 (ชั้น ป.4-6) จำแนกตามระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	96
18	การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่การเรียนรู้ แบบโครงการกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ด้านผลของการทำโครงการ ตามความคิดเห็นของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 (ชั้น ป.4-6) จำแนกตาม ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	97

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง

หน้า

(ต่อ)

19	การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่การเรียนรู้ แบบโครงงานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ด้านเจตคติต่อการเรียนรู้ แบบโครงงาน ตามความคิดเห็นของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 (ชั้น ป.4-6) จำแนกตามระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	97
----	---	----

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	12

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การศึกษา คือเครื่องมือที่ช่วยพัฒนาคนให้มีความรู้ ความสามารถที่จะปรับตัวให้มีความพร้อมที่จะเผชิญกับสภาพสังคม สิ่งแวดล้อมในปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และสลับซับซ้อน ดังนั้นการจัดการศึกษาจึงต้องจัดให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของโลก จากเหตุผลดังกล่าว รัฐจึงได้กำหนดแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติระยะที่ 9 (พ.ศ.2545-2549) ที่มุ่งเน้นให้คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา คือ การพัฒนาคน นโยบายดังกล่าวดำเนินการต่อเนื่องจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติระยะที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544) ทั้งนี้เพื่อพัฒนา “คน” ในทุกมิติเป็นองค์รวมอันจะทำให้เกิดการพัฒนายั่งยืน ความสำคัญของการศึกษา จึงได้กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่ได้แสดงเจตนารมณ์ในการยกระดับการศึกษาไทยให้สูงขึ้น ในมาตรา 10 ได้ระบุไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปี ที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย และมาตรา 6 ระบุไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรม วัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ. 2545: 4)

การจัดการศึกษาจึงเป็นหน้าที่ของประชาชนทุกคนโดยเฉพาะอย่างยิ่งโรงเรียนซึ่งเป็นสถาบันที่อยู่ใกล้ชิดกับนักเรียนจึงมีหน้าที่ให้ความรู้ความเข้าใจในวิชาต่าง ๆ โดยพัฒนาความคิด สติปัญญา ปรับปรุงแก้ไขพฤติกรรม ให้อยู่ในวิถีที่ถูกต้อง สร้างเจตคติ ค่านิยมที่ถูกต้อง สร้างมาตรฐานคุณธรรม จริยธรรมให้เกิดขึ้นในชีวิตผู้เรียน เป็นการพัฒนาความเป็นมนุษย์เป็นองค์รวมทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. 2543: 31-49) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 22 ระบุว่าการจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษา ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ ส่วนมาตรา 24 การจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สถานศึกษา (1) จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ และความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล (2) ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา (3) จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ไว้ทุกวิชา (ปรีชา บุญวาทิน. 2545: 79-89)

ในการปฏิรูปการศึกษาการเปลี่ยนแปลงที่โรงเรียนจะเกิดขึ้นได้ องค์ประกอบที่สำคัญคือ ครูผู้สอน ต้องเปลี่ยนแปลงทั้งแนวคิด และการจัดกระบวนการเรียนการสอนโดยเปลี่ยนพฤติกรรมในการบอกความรู้ให้นักเรียน มาเป็นการจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนรู้จักคิด รู้จักแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง สามารถคิดเอง ลงมือทำเองและพัฒนาตนเองให้ดีขึ้นอยู่เสมอ ครูต้องปรับเปลี่ยนเจตคติจากยึดตัวครูเองเป็นศูนย์กลางมาเป็นยึดเด็กเป็นศูนย์กลาง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2543: 1)

การจัดการเรียนรู้มีลักษณะเป็นกระบวนการทางปัญญาที่พัฒนาบุคคลอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สามารถเรียนรู้ได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่มีความสุข บูรณาการเนื้อหาสาระตามความเหมาะสมของระดับการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนได้มีความรู้เกี่ยวกับตนเอง และความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคม โดยมีผู้เรียน ครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายร่วมจัดบรรยากาศให้เอื้อต่อการเรียนรู้และมุ่งประโยชน์ของผู้เรียนเป็นสำคัญเพื่อให้ผู้เรียนเป็นคนดี คนมีปัญญา และคนมีความสุข (วัฒนาพร ระงับทุกข์. 2545: 14) การจัดการเรียนการสอนรูปแบบหนึ่งที่มีความสอดคล้องกับความมุ่งหมายและแนวการจัดการศึกษาดังกล่าว คือ การจัดการเรียนการสอนแบบโครงการ (Project-based instruction) ซึ่งมีลักษณะการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเป็นผู้กำหนดสิ่งที่ต้องการเรียนรู้ด้วยตนเองตามความสนใจ ฝึกการวางแผน การดำเนินงานที่เป็นระบบ การลงมือปฏิบัติตามแผน และการสรุปผลการเรียนรู้ด้วยตนเอง เป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น มีทักษะในการค้นคว้าหาความรู้ และได้เรียนรู้อย่างมีความสุข (สุพล วังสินธุ์. 2543: 11)

การจัดการเรียนรู้แบบโครงการนำมาใช้เป็นกิจกรรมการเรียนการสอนได้ทุกสาระวิชา เช่น โครงงานวิทยาศาสตร์ โครงงานศิลปะ โครงงานคณิตศาสตร์ โครงงานภาษาไทย เป็นต้น (ลัดดา ภูเกียรติ. 2544: 43) การจัดการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ได้กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยมีสาระการเรียนรู้ 5 สาระ คือ สาระการอ่าน สาระการเขียน สาระการฟัง การดู การพูด สาระหลักการใช้ภาษา และสาระวรรณคดีและวรรณกรรม เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนภาษาไทย ให้สามารถใช้ภาษาสื่อสารได้เป็นอย่างดี สามารถอ่าน เขียน ฟัง และพูดได้อย่างมีประสิทธิภาพมีความคิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมีเหตุผลและคิดเป็นระบบ มีนิสัยรักการอ่าน การเขียน การแสวงหาความรู้และใช้ภาษาในการพัฒนาตนและสร้างสรรค์งานอาชีพ ตระหนักในวัฒนธรรมการใช้ภาษาและความเป็นไทย สามารถนำทักษะทางภาษามาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ และถูกต้องตามสถานการณ์และบุคคลมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและสร้างความสามัคคีในความเป็นชาติไทย มีคุณธรรม จริยธรรม วิสัยทัศน์ โลกทัศน์ที่กว้างไกล และลึกซึ้ง (กรมวิชาการ. 2543: 10)

การจัดการเรียนรู้ภาษาไทยเพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่หลักสูตรกำหนดนั้น สถานศึกษาจะต้องจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการฝึกทักษะกระบวนการคิด การเผชิญสถานการณ์ จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนเรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกปฏิบัติให้ได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่องผสมผสานสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ อำนวยความสะดวก

เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้รวมทั้งการใช้งานวิจัยซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลจัดการเรียนได้ตลอดเวลา ทุกสถานที่ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2544: 3)

การทำโครงการจะประสบความสำเร็จหรือไม่ต้องขึ้นอยู่กับปัจจัยและความร่วมมือจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง โดยที่บุคคลเหล่านี้ต้องรู้และกำหนดบทบาทของตนเองให้ชัดเจน โดยเฉพาะบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาหรือครูผู้สอนเป็นผู้มีความสำคัญมากเป็นอันดับแรกในการดูแลการทำโครงการของนักเรียน (ลัดดา ภูเกียรติ. 2544: 396) ซึ่งทักษะการเขียนและการเรียบเรียงยังเป็นทักษะที่ยากสำหรับนักเรียน ดังนั้นครูผู้สอนจะต้องนำมาทบทวนเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาทักษะการเขียนในระดับชั้นประถมต้น และครูผู้สอนต้องช่วยเหลือนักเรียนในด้าน การแสวงหาความรู้จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ (เฉลิมชัย วัดเข้าหลาม. 2546: 28-29)

โรงเรียนปริยัติรังสรรค์ มุ่งเน้นพัฒนาครู – อาจารย์ทุกท่านให้เป็นนักจิตวิทยาที่ดี สามารถกระตุ้น แนะนำ ชี้แนะ เป็นผู้ช่วยให้แก่นักเรียนเกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รู้หลัก วิธีการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนโดยยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้ พัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ได้จัดส่งครู อาจารย์เข้าร่วมอบรม สัมมนาในหน่วยงานต่างๆ เพื่อให้มีความรู้ ทักษะ ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ตลอดจนสามารถผลิต พัฒนาสื่อที่เอื้อต่อการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น รักการอ่าน เกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง การจัดดำเนินการดังกล่าวเพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม การจัดการเรียนการสอนจึงผสมผสานสาระความรู้ร่วมกับการปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ไว้ในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ (โรงเรียนปริยัติรังสรรค์. 2548: 30-31)

ในปีการศึกษา 2547 โรงเรียนปริยัติรังสรรค์ ได้ดำเนินการจัดอบรมให้ความรู้ครูผู้สอนเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนแบบโครงการ เพื่อให้ครูผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงการ และเพื่อให้สามารถนำความรู้ไปพัฒนาผู้เรียนในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมให้ผู้เรียนให้รู้จักคิด รู้จักแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง สามารถคิดเองลงมือทำเองและพัฒนาตนเองให้ดีขึ้นอยู่เสมอ ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 ครูผู้สอนได้ดำเนินการจัดการเรียนรู้แบบโครงการบ้างแล้ว ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ภาษาต่างประเทศ (วิชาภาษาอังกฤษ) และกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี (โรงเรียนปริยัติรังสรรค์. 2548: 2)

จากการสัมภาษณ์ครูระดับประถมศึกษาของโรงเรียนปริยัติรังสรรค์ เกี่ยวกับการดำเนินการจัดการเรียนรู้แบบโครงการในกลุ่มสาระการเรียนรู้ดังกล่าว ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 สรุปได้ว่า ยังไม่ได้ผลเท่าที่ควร สาเหตุประการหนึ่งมาจากความแตกต่างระหว่างผู้เรียน ครูผู้สอนและผู้เรียนยังไม่มี ความเข้าใจในขั้นตอนการทำโครงการดีพอ และในทางปฏิบัติครูบางคนยังไม่ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการสอน ยังเน้นเนื้อหาวิชาเป็นหลัก ไม่จัดการเรียนรู้แบบโครงการตามที่ได้รับการอบรมมา อาจเห็นว่าการจัดการเรียนรู้แบบโครงการนั้นมีความยุ่งยาก มีลำดับขั้นตอนใน

การทำมาก ตลอดจนยังไม่มีมีการประเมินโครงการที่นักเรียนทำ จึงทำให้ผู้เรียนบางส่วน ไม่มีความกระตือรือร้น ไม่สนใจในการทำโครงการให้สำเร็จ และขาดความรับผิดชอบ (โรงเรียนปริยัติรังสรรค์. 2548: รายงานการประชุม)

งานวิจัยนี้จึงมุ่งศึกษาการเรียนรู้แบบโครงการกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับประถมศึกษา โรงเรียนปริยัติรังสรรค์ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนและนักเรียน ใน 3 ด้าน คือ ความสามารถในการทำโครงการ ผลของการทำโครงการ และเจตคติต่อการเรียนรู้แบบโครงการ ผลของการศึกษาเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารและครูในการพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้แบบโครงการให้มีประสิทธิผลยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูผู้สอน นักเรียนช่วงชั้นที่ 1 (ชั้น ป.1-3) และนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 (ชั้น ป.4-6) ต่อการเรียนรู้แบบโครงการกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับประถมศึกษา โรงเรียนปริยัติรังสรรค์ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ใน 3 ด้าน คือ ด้านความสามารถในการทำโครงการ ด้านผลของการทำโครงการ และด้านเจตคติต่อการเรียนรู้แบบโครงการ
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 (ชั้น ป.4-6) ต่อการเรียนรู้แบบโครงการกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับประถมศึกษา โรงเรียนปริยัติรังสรรค์ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี จำแนกตามเพศ ระดับชั้นที่เรียน และระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ความสำคัญของการวิจัย

ผลการศึกษาครั้งนี้ทำให้ได้สารสนเทศเกี่ยวกับการเรียนรู้แบบโครงการกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของครูผู้สอนและนักเรียนในระดับประถมศึกษา โรงเรียนปริยัติรังสรรค์ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี

1. เพื่อเป็นข้อมูลให้ผู้บริหารและครูผู้สอน ได้ทราบว่า การเรียนรู้แบบโครงการกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยระดับประถมศึกษา ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยและนักเรียนมีความคิดเห็นอย่างไร เพื่อจะได้นำข้อมูลไปใช้ในการพิจารณา เพื่อพัฒนาและปรับปรุงการเรียนรู้แบบโครงการกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
2. เพื่อเป็นแนวทางสำหรับครูผู้สอนในการพัฒนาการเรียนรู้แบบโครงการให้นักเรียนมีความสามารถในการทำโครงการ ส่งเสริมผู้เรียนให้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความเชื่อมั่นในตนเอง ความรับผิดชอบ และการทำงานร่วมกับผู้อื่น ตลอดจนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้แบบโครงการมากขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่

1. ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับประถมศึกษา โรงเรียนปริยัติรังสรรค์ อำเภอมือง จังหวัดเพชรบุรี ในปีการศึกษา 2549 จำนวนทั้งสิ้น 9 คน
2. นักเรียนระดับประถมศึกษา ทั้งหมดจำนวน 1,798 คน แยกตามระดับช่วงชั้นที่เรียน จำแนกเป็น 2 กลุ่ม คือ
 - 2.1 นักเรียนช่วงชั้นที่ 1 (ป.1-3) โรงเรียนปริยัติรังสรรค์ อำเภอมือง จังหวัดเพชรบุรี ในปีการศึกษา 2549 จำนวนทั้งสิ้น 961 คน 19 ห้องเรียน
 - 2.2 นักเรียนช่วงชั้นที่ 2 (ป.4-6) โรงเรียนปริยัติรังสรรค์ อำเภอมือง จังหวัดเพชรบุรี ในปีการศึกษา 2549 จำนวนทั้งสิ้น 797 คน 18 ห้องเรียน

ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัย

1. ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับประถมศึกษา โรงเรียนปริยัติรังสรรค์ อำเภอมือง จังหวัดเพชรบุรี ปีการศึกษา 2549 จำนวน 9 คน เป็นผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์
2. นักเรียนระดับประถมศึกษา ทั้งหมดจำนวน 298 คน แยกตามระดับช่วงชั้นที่เรียน จำแนกเป็น 2 กลุ่ม คือ
 - 2.1 นักเรียนช่วงชั้นที่ 1 (ป.1-3) โรงเรียนปริยัติรังสรรค์ อำเภอมือง จังหวัดเพชรบุรี ในปีการศึกษา 2549 จำนวน 38 คน ได้มาโดยการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ห้องเรียนละ 2 คน ได้ตัวอย่างนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 14 คน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 12 คน และระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 12 คน กลุ่มตัวอย่างนี้เป็นผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์
 - 2.2 นักเรียนระดับประถมศึกษา ช่วงชั้นที่ 2 (ป.4-6) โรงเรียนปริยัติรังสรรค์ อำเภอมือง จังหวัดเพชรบุรี ในปีการศึกษา 2549 โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากตารางของเครจซี และมอร์แกน (Krejcie; & Morgan. 1970: 608) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 260 คน ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้ระดับชั้นเป็นชั้นในการสุ่ม แล้วทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยการจับฉลาก ได้กลุ่มตัวอย่าง ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 86 คน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 88 คน และระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 86 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ ครูผู้สอน
 - 1.1 ระดับช่วงชั้นที่ทำการสอน
 - 1.1.1 ช่วงชั้นที่ 1 (ป. 1-3)
 - 1.1.2 ช่วงชั้นที่ 2 (ป. 4-6)

- 1.2 ประสบการณ์ในการสอน
 - 1.2.1 น้อยกว่าหรือเท่ากับ 5 ปี
 - 1.2.2 5 ปีขึ้นไป
2. ตัวแปรอิสระ นักเรียน
 - 2.1 เพศ
 - 2.1.1 ชาย
 - 2.1.2 หญิง
 - 2.2. ระดับช่วงชั้นที่เรียน
 - 2.2.1 ช่วงชั้นที่ 1 (ชั้น ป. 1-3)
 - 2.2.2 ช่วงชั้นที่ 2 (ชั้น ป. 4-6)
 - 2.3 ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 - 2.3.1 ระดับพอใช้
 - 2.3.2 ระดับดี
 - 2.3.3 ระดับดีเยี่ยม
3. ตัวแปรตาม ได้แก่ การเรียนรู้แบบโครงงานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
 - 2.1 ความสามารถในการทำโครงงาน
 - 2.2 ผลของการทำโครงงาน
 - 2.3 เจตคติต่อการเรียนรู้แบบโครงงาน

นิยามศัพท์เฉพาะ

ผู้วิจัยได้กำหนดความหมายของคำศัพท์ในการศึกษาดังนี้

1. การเรียนรู้แบบโครงงาน หมายถึง การดำเนินงานตามกระบวนการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง ได้ศึกษาค้นคว้า และลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ตามความสามารถ ความถนัดและความสนใจ โดยอาศัยกระบวนการทางวิทยาศาสตร์หรือกระบวนการอื่นๆ ไปใช้ในการศึกษาค้นคว้าหาคำตอบในเรื่องนั้นๆ แล้วสรุปความรู้ด้วยตนเอง โดยมีครูเป็นผู้คอยกระตุ้น แนะนำ ช่วยเหลือ และให้กำลังใจในการทำงานของผู้เรียนอย่างใกล้ชิด

2. การเรียนรู้แบบโครงงานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย หมายถึง การดำเนินงานตามกระบวนการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง ได้ศึกษาค้นคว้า และลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ให้มีความสามารถในการทำโครงงานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สามารถอ่าน เขียน ฟัง และพูดได้อย่างมีประสิทธิภาพมีความคิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมีเหตุผลและคิดเป็นระบบ ตลอดจนมีนิสัยรักการอ่าน การเขียน การแสวงหาความรู้และใช้ภาษาในการพัฒนาตน

3. ความสามารถในการทำโครงการ หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกถึงความรู้ ความคิดและการปฏิบัติกิจกรรมโครงการในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียน ใน 5 ขั้นตอน คือ

3.1 ขั้นการคิดและเลือกหัวข้อโครงการ หมายถึง การสำรวจความสนใจของตนเอง โดยสังเกตและศึกษาข้อมูลจากสิ่งแวดล้อมรอบตัวหรือชุมชน ติดตามข่าวสารบ้านเมือง หรือคิด เชื่อมโยงจากเรื่องที่เรียนเพื่อเลือกเรื่องที่สนใจศึกษาเพิ่มเติม ที่มีความเป็นไปได้ในการดำเนินการ ศึกษา และคัดเลือกเพื่อร่วมงานในกรณีที่เป็นการทำงานกลุ่ม

3.2 ขั้นการวางแผน หมายถึง การวางแผนการทำงานโดยปรึกษากับเพื่อนร่วมงาน เกี่ยวกับประเด็นปัญหาและขอบเขตในการศึกษา ทำการกำหนดวัตถุประสงค์ของการศึกษา ศึกษา ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับเรื่องที่ศึกษาเพื่อให้เกิดความรอบรู้ ตั้งสมมติฐานที่เหมาะสมและมีความ เป็นไปได้ รวมทั้งทำการออกแบบการศึกษาที่ประกอบด้วย วิธีการเก็บข้อมูล ขั้นตอนการเก็บข้อมูล วัสดุอุปกรณ์ วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล และระยะเวลาในการศึกษา และนำข้อมูลมาจัดทำเป็นโครงร่าง การทำโครงการ

3.3 ขั้นการดำเนินงาน หมายถึง การทำการศึกษโดยสร้างหรือจัดหาเครื่องมือ สำหรับใช้ในการเก็บข้อมูล ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามแผนที่กำหนด จัดบันทึกข้อมูล และ ร่วมปรึกษาหารือเกี่ยวกับการทำงานในกลุ่มหรือครูเป็นระยะ เพื่อพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง รวมทั้ง ทำการวิเคราะห์และสรุปผลข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.4 ขั้นการเขียนรายงานโครงการ หมายถึง การนำเสนอผลงานการศึกษา โดยศึกษา รูปแบบการเขียนรายงานและเลือกรูปแบบที่เหมาะสมจัดทำเป็นรายงานโครงการ และนำเสนอต่อครู ที่ปรึกษาโครงการ

3.5 ขั้นการนำเสนอโครงการ หมายถึง การศึกษาวิธีการนำเสนอผลงาน และเลือกรูปแบบการนำเสนอผลงานที่เหมาะสม มีการเตรียมการนำเสนอผลงาน และนำเสนอผลงานในหัวข้อ ต่างๆ ที่ได้จากการศึกษาและทำการประเมินผลการทำงานด้วยตนเอง

4. ผลของการทำโครงการ หมายถึง ผลจากการเรียนรู้แบบโครงการกลุ่มสาระการ เรียนรู้ภาษาไทย ที่ส่งเสริมคุณลักษณะของนักเรียนเป็นไปตามจุดมุ่งหมายของการเรียนรู้แบบ โครงการ ได้แก่ คุณลักษณะในด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความเชื่อมั่นในตนเอง ความรับผิดชอบ และการทำงานร่วมกับผู้อื่น

5. เจตคติต่อการเรียนรู้แบบโครงการ หมายถึง ความรู้สึก ความคิดเห็นของครูผู้สอน และนักเรียน ที่มีต่อการเรียนรู้แบบโครงการตามขั้นตอนต่างๆ ซึ่งเป็นผลมาจากการเรียนรู้ และ ประสบการณ์ในการเรียน แล้วแสดงออกในทิศทางใดทิศทางหนึ่ง เช่น ชอบหรือไม่ชอบ ยอมรับ หรือไม่ยอมรับ พึงพอใจหรือไม่พึงพอใจ

6. ครูผู้สอน หมายถึง ครูที่ทำการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยในระดับประถมศึกษา ช่วงชั้นที่ 1 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3) และช่วงชั้นที่ 2 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6) โรงเรียนปรีดิรัฐธรรม อำเภอมะนัง จังหวัดเพชรบุรี

7. ระดับช่วงชั้นที่ทำการสอน หมายถึง ชั้นเรียนที่ครูทำการสอนในระดับประถมศึกษา จำแนกเป็นระดับช่วงชั้นที่ 1 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3) และช่วงชั้นที่ 2 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6)

8. ประสบการณ์ในการสอน หมายถึง จำนวนปีที่ครูผู้สอนได้ทำการสอนในระดับประถมศึกษา จำแนกเป็น ประสบการณ์ในการสอนน้อยกว่าหรือเท่ากับ 5 ปี และ 5 ปีขึ้นไป

9. นักเรียน หมายถึง นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา โรงเรียนปรีดิรัฐธรรม จำแนกตาม

10. เพศ หมายถึง เพศชายและเพศหญิง

11. ระดับช่วงชั้นที่เรียน หมายถึง ชั้นเรียนของนักเรียนในระดับประถมศึกษา จำแนกเป็นระดับช่วงชั้นที่ 1 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3) และช่วงชั้นที่ 2 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6)

12. ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ผลการเรียนรู้ที่เป็นระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม ถึงสิ้นภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1-2 จำแนกเป็น 3 ระดับ คือ

12.1 ระดับพอใช้ (ผลการเรียนเฉลี่ย 0 - 1.99)

12.2 ระดับดี (ผลการเรียนเฉลี่ย 2.00 - 2.99)

12.3 ระดับดีเยี่ยม (ผลการเรียนเฉลี่ย 3.00 - 4.00)

13. โรงเรียนปรีดิรัฐธรรม หมายถึง โรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษาที่เปิดสอนตั้งแต่ระดับชั้นปฐมวัยถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ ตั้งอยู่เลขที่ 57 ถนนราชดำเนิน ตำบลคลองกระแซง อำเภอมะนัง จังหวัดเพชรบุรี

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

ในการศึกษาการเรียนรู้แบบโครงงานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับประถมศึกษา โรงเรียนปรีดิรัฐธรรม อำเภอมะนัง จังหวัดเพชรบุรี ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดของ เพชรรา วงศ์ประไพโรจน์ (2544-2545: 2) ที่กล่าวถึง จุดมุ่งหมายของโครงงานว่า 1. เพื่อให้ผู้เรียนได้ใช้ความรู้และประสบการณ์ปฏิบัติงานตามความสามารถ ความสนใจ และความถนัดของตนเอง ซึ่งเป็นการพัฒนาเต็มตามศักยภาพของผู้เรียน 2. เพื่อให้ผู้เรียนได้ศึกษาหาความรู้จากแหล่งความรู้ต่างๆ ด้วยตนเอง 3. เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกการทำงานอย่างเป็นระบบโดยใช้กระบวนการแก้ปัญหาตามระเบียบวิธีการวิทยาศาสตร์ โดยรู้จักสังเกต รู้จักตั้งคำถาม ตั้งสมมุติฐานได้ 4. เพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ 5. รู้จักสรุปและทำความเข้าใจกับสิ่งที่ค้นพบ และ 6. เพื่อให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติงาน และเห็นคุณค่าของการใช้กระบวนการแก้ปัญหา อันเป็นการสร้างลักษณะนิสัย จิตพิสัยให้กับผู้เรียน

ความสามารถในการทำโครงการงาน ของ อุดมศักดิ์ ฐานะกิจรุ่งเรือง (2543: 18-20) และกิตติชัย สุทธาสโนบล (2546: 7-8) ที่ได้กล่าวถึงขั้นตอนการทำโครงการงานมี 5 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนการคิดและเลือกหัวข้อโครงการงาน ขั้นตอนการวางแผน ขั้นตอนการดำเนินงาน ขั้นตอนการเขียนรายงานโครงการงาน และขั้นตอนนำเสนอโครงการงาน และงานวิจัยของเพ็ญแข ลือหาญ. (2546: 100) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาการจัดการเรียนรู้และการประเมินโครงการงานสำหรับครูระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนนาหลวงสำนักงานเขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร พบว่า ครูระดับประถมศึกษา เชื่อว่าเด็กระดับประถมศึกษาสามารถทำโครงการงานได้ ถึงแม้ว่าเด็กนักเรียนบางคนที่ยังอ่านเขียนหนังสือไม่คล่องจะมีปัญหาอยู่บ้าง แต่เด็กกลุ่มนี้ก็ช่วยเพื่อนทำหน้าที่อย่างอื่นได้ และมีความสุข มองเห็นคุณค่าในตนเอง ดังงานวิจัยของชัยรัตน์ สุลำนาจ (2547: 128) พบว่า นักเรียนที่ปฏิบัติกิจกรรมโครงการงานคณิตศาสตร์มีความสามารถในการทำโครงการงานคณิตศาสตร์ อยู่ในระดับดี และงานวิจัยของอรุยา กรดงาม. (2547: 74) พบว่าคะแนนเฉลี่ยของความสามารถในการทำโครงการงานคณิตศาสตร์ของนักเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 50

ผลของการทำโครงการงาน ได้อาศัยแนวคิดจากงานวิจัยที่พบว่า การทำโครงการงานทำให้เกิดประโยชน์ คือ นักเรียนมีคุณสมบัติทางบวกอื่นๆ ได้แก่ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความเชื่อมั่นในตนเอง ความมีวินัย ความรับผิดชอบ การทำงานร่วมกับผู้อื่น (จิราภรณ์ ศิริทวี. 2542: 35) การสอนภาษาอังกฤษแบบโครงการงานทำให้นักเรียนมีความสามารถด้านการคิดสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (สุเมธดา งามชัด. 2548: บทคัดย่อ) งานวิจัยการใช้กิจกรรมการเรียนการสอนแบบโครงการงานตามแผนการสอนวิชาภาษาไทย ระดับประถมศึกษาปีที่ 6 เรื่อง คำและชนิดของคำ พบว่านักเรียนร้อยละ 90 มีความสุขในการเรียน เพราะได้มีโอกาสแสดงศักยภาพอย่างเต็มที่ซึ่งเป็นผลทำให้เกิดความภาคภูมิใจและเห็นคุณค่าของตนเอง รู้จักและกล้าที่จะเสนอความคิดของตนต่อเพื่อน รวมทั้งรู้จักยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นตามวิถีทางประชาธิปไตย ซึ่งเป็นพื้นฐานการอยู่ร่วมกันอย่างเป็นสุขในสังคม (เฉลิม อุทกัง. 2545: 90-91)

งานวิจัยเรื่อง การพัฒนากิจกรรมโครงการงานเพื่อการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องพระมหาชนกฉบับการ์ตูน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่า แผนการจัดกิจกรรมโครงการงานเพื่อการเรียนรู้ภาษาไทยที่ผู้ศึกษาค้นคว้าพัฒนามีค่าดัชนีประสิทธิผลร้อยละ 51.32 แสดงว่าผู้เรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นร้อยละ 51.32 (มาลีสา กิ่งเจียบ. 2544: บทคัดย่อ) งานวิจัยการพัฒนาแผนการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยแบบโครงการงานเรื่อง หุบเขาทานตะวัน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลการศึกษาพบว่า แผนการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยแบบโครงการงาน เรื่องหุบเขาทานตะวัน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ผู้ศึกษาค้นคว้าพัฒนาขึ้นมีค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.67 แสดงว่าผู้เรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นร้อยละ 67 (เหรียญชัย สืบสำราญ. 2546: 82) และงานวิจัยการจัดการเรียนรู้แบบโครงการงานเพื่อพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนอัสสัมชัญ แผนกประถม พบว่า การจัดการเรียนรู้แบบโครงการงานสามารถพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน อันได้แก่ ทักษะการคิด ทักษะการแสวงหาความรู้

คุณลักษณะความรับผิดชอบ คุณลักษณะความร่วมมือสามัคคี คุณลักษณะการกล้าแสดงออกของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 แผนกประถมสูงขึ้น (สิริพร ศรีสมวงศ์. 2549: บทคัดย่อ)

เจตคติต่อการเรียนรู้แบบโครงงาน ได้แนวคิดจากงานวิจัยซึ่งพบว่า การพัฒนาความสามารถทางการเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการใช้โครงงาน ผู้เรียนมีความพึงพอใจในการเรียนการสอนโดยใช้โครงงาน (สมพิศ พูลเจริญ. 2547:39) งานวิจัยการพัฒนาการจัดการเรียนรู้และการประเมินโครงงานสำหรับครูระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนนาหลวง สำนักงานเขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร พบว่า ครูผู้ร่วมทดลองการพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน เริ่มมีเจตคติที่ดีต่อการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน (เพ็ญแข ลือหาญ. 2546: 100) และเจตคติต่อการทำโครงงานส่งผลต่อทักษะการทำงานกลุ่ม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (ปิยาพร ถาวรเศรษฐ. 2546: 84) และงานวิจัยการศึกษาความสามารถในการทำโครงงานคณิตศาสตร์ ทักษะการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จากการจัดกิจกรรมโครงงานคณิตศาสตร์ พบว่า เจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนภายหลังปฏิบัติกิจกรรมโครงงานคณิตศาสตร์ มีคะแนนสูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (รุจิรัตน์ รุ่งหัวไฟ. 2549: บทคัดย่อ)

ตัวแปรอิสระของครูผู้สอน ระดับช่วงชั้นที่ทำการสอน ได้มีงานวิจัยที่พบว่า ครูโรงเรียนคาทอลิก สังฆมณฑลจันทบุรี ที่มีระดับช่วงชั้นต่างกัน มีการพัฒนาทางวิชาการไม่แตกต่างกัน (อเนก ธรรมนิธ. 2549: บทคัดย่อ) และการใช้สารสนเทศเพื่อการจัดการเรียนการสอนของครูที่มีช่วงชั้นที่สอน ต่างกันโดยรวม และรายด้านไม่แตกต่างกัน (พรณิชา ซาตะพันธ์. 2549: บทคัดย่อ) ประสพการณ์ในการสอน ครูที่มีประสพการณ์ในการสอนต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาสมรรถภาพด้านการสอนโดยรวม ทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (สุพจน์ เต็มแย้ม. 2541: บทคัดย่อ) ครูที่มีประสพการณ์การสอน 20-30 ปี และครูที่มีประสพการณ์การสอนมากกว่า 30 ปี มีการปฏิบัติในการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามสภาพจริงโดยรวม 5 ด้าน คือ กระบวนการเรียนรู้ที่สมดุลและมีความสุข กระบวนการเรียนที่จะเรียนรู้ การเรียนรู้ที่จะทำและอยู่ร่วมกัน การเรียนรู้ที่จะมีบุคลิกภาพส่วนตัวที่ได้พัฒนาดีขึ้น และการเรียนรู้ที่จะแสวงหาวิธีเรียนมากกว่าครูที่มีประสพการณ์การสอนต่ำกว่า 20 ปี (ชบา เต็ดดวง. 2549: บทคัดย่อ) ครูที่มีประสพการณ์ในการสอน 5-10 ปี มีปัญหาการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ด้านเตรียมการสอนมากกว่าครูที่มีประสพการณ์ในการสอน มากกว่า 10 ปี ส่วนครูที่มีประสพการณ์ในการสอน 5-10 ปี มีปัญหาการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ด้านการสอน น้อยกว่า ครูที่มีประสพการณ์ในการสอน มากกว่า 10 ปี และครูที่มีประสพการณ์ในการสอน 5-10 ปี มีปัญหาการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ด้านการประเมินผล มากกว่า ครูที่มีประสพการณ์ในการสอน มากกว่า 10 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (लगसलड डुडडอड. 2546: 64)

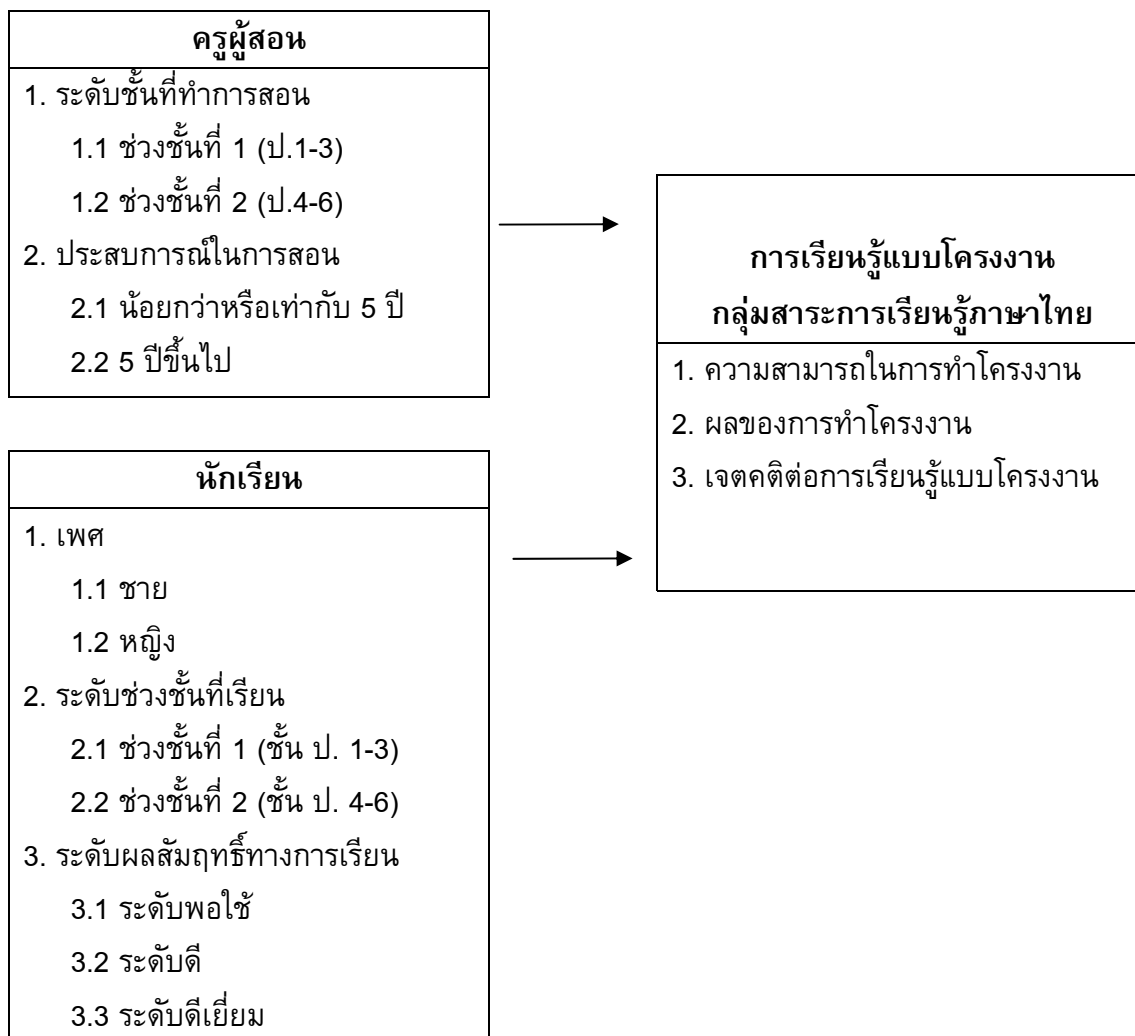
ตัวแปรอิสระของนักเรียน มีผลงานวิจัยที่ใช้ตัวแปรเพศ เช่น นักเรียนชายมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและด้านผลสัมฤทธิ์ตามความมุ่งหมายของรายวิชาสูงกว่านักเรียนหญิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (วนิดา เต็ดดวง. 2549: บทคัดย่อ)

นักเรียนที่มีเพศต่างกัน มีคุณลักษณะความรับผิดชอบ วินัย กตัญญู และด้านจิตใจเป็นประชาธิปไตย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 (ธิดา เลิศพรประสพโชค. 2547: บทคัดย่อ) นักเรียนที่มีเพศต่างกัน มีการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองทั้งโดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ชนพล เจ็ดเจริญ. 2547: 126) ผลงานวิจัยที่ใช้ตัวแปรระดับชั้นที่เรียน เช่น นักเรียนที่มีระดับชั้นเรียนที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และด้านการปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนไม่แตกต่างกัน (สมลักษณ์ มธุรสสุวรรณ. 2548: 87-88) ผลงานวิจัยที่ใช้ตัวแปรระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน นักเรียนที่มีระดับผลการเรียนพอใช้ มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลการสอนรายวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศต่ำกว่า นักเรียนที่มีระดับผลการเรียนดีและดีเยี่ยม (วนิดา เด็ดดวง. 2549: บทคัดย่อ) นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีความคิดเห็นด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สูงกว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ (สมลักษณ์ มธุรสสุวรรณ. 2548: 88)

กรอบแนวคิดในการวิจัยแสดงในภาพประกอบ 1

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานในการวิจัย

ผู้วิจัยตั้งสมมติฐานในการวิจัย ดังนี้

1. ความสามารถในการทำโครงงาน ผลของการทำโครงงาน และเจตคติต่อการเรียนรู้แบบโครงงาน ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ที่มีเพศต่างกัน มีความแตกต่างกัน
2. ความสามารถในการทำโครงงาน ผลของการทำโครงงาน และเจตคติต่อการเรียนรู้แบบโครงงาน ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ที่มีระดับชั้นที่เรียนต่างกัน มีความแตกต่างกัน
3. ความสามารถในการทำโครงงาน ผลของการทำโครงงาน และเจตคติต่อการเรียนรู้แบบโครงงาน ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีความแตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาการเรียนรู้แบบโครงงานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับประถมศึกษา โรงเรียนปริยัติรังสรรค์ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ผู้ศึกษาได้รวบรวมเอกสารงานวิจัย และแนวคิดที่เกี่ยวข้อง นำเสนอดังหัวข้อต่อไปนี้

1. โรงเรียนปริยัติรังสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี
 - 1.1 ข้อมูลทั่วไป
 - 1.2 ปรัชญาการศึกษา วิสัยทัศน์
 - 1.3 นโยบายในการพัฒนาโรงเรียน
 - 1.4 ภารกิจหลัก (Mission) และเป้าหมาย
 - 1.5 การเรียนรู้แบบโครงงานของโรงเรียนปริยัติรังสรรค์
2. การจัดการเรียนการสอนภาษาไทย
 - 2.1 หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
 - 2.2 วิสัยทัศน์การเรียนการสอนภาษาไทย
 - 2.3 แนวทางการพัฒนาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
 - 2.4 แนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
 - 2.5 การสอนภาษาไทยโดยการเรียนรู้แบบโครงงาน
3. การเรียนรู้แบบโครงงาน
 - 3.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการเรียนรู้แบบโครงงาน
 - 3.2 ความหมายของโครงงาน
 - 3.3 จุดมุ่งหมายของการเรียนรู้แบบโครงงาน
 - 3.4 ลักษณะการเรียนรู้แบบโครงงาน
 - 3.5 ประเภทของโครงงาน
 - 3.6 การประเมินผลโครงงาน
 - 3.7 ประโยชน์ของการทำโครงงาน
4. การเรียนรู้แบบโครงงานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
 - 4.1 ความสามารถในการทำโครงงาน
 - 4.1.1 ขั้นที่ 1 การคิดและเลือกหัวข้อโครงงาน
 - 4.1.2 ขั้นที่ 2 การวางแผน
 - 4.1.3 ขั้นที่ 3 การดำเนินงาน
 - 4.1.4 ขั้นที่ 4 การเขียนรายงานโครงงาน
 - 4.1.5 ขั้นที่ 5 การนำเสนอโครงงาน

- 4.2 ผลของการทำโครงการ
 - 4.2.1 ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
 - 4.2.2 ความเชื่อมั่นในตนเอง
 - 4.2.3 ความรับผิดชอบ
 - 4.2.4 การทำงานร่วมกับผู้อื่น
- 4.3 เจตคติต่อการเรียนรู้แบบโครงการ
 - 4.3.1 ความหมายของเจตคติ
 - 4.3.2 ประเภทของเจตคติ
 - 4.3.3 ลักษณะของเจตคติ
 - 4.3.4 องค์ประกอบของเจตคติ
 - 4.3.5 ประโยชน์ของเจตคติ
- 5. เอกสารเกี่ยวกับตัวแปรอิสระที่ใช้ในการวิจัย
 - 5.1 ด้านครูผู้สอน
 - 5.1.1 ระดับช่วงชั้นที่ทำการสอน
 - 5.1.2 ประสบการณ์ในการสอน
 - 5.2 ด้านนักเรียน
 - 5.2.1 เพศ
 - 5.2.2 ระดับช่วงชั้นที่เรียน
 - 5.2.3 ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- 6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 6.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 6.2 งานวิจัยต่างประเทศ

1. โรงเรียนปรีดิรัฐธรรม จังหวัดเพชรบุรี

ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับโรงเรียนปรีดิรัฐธรรม จังหวัดเพชรบุรี เช่น ที่ตั้ง ปรัชญาการศึกษา วิสัยทัศน์ นโยบายในการพัฒนาโรงเรียน ภารกิจหลักและเป้าหมาย มีดังต่อไปนี้

1.1 ข้อมูลทั่วไป

โรงเรียนปรีดิรัฐธรรม ตั้งอยู่เลขที่ 57 ถนนราชดำเนิน ตำบลคลองกระแชง อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี 76000 โทรศัพท์ 0-3242-5189 โทรสาร 0-3240-0834 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ พื้นที่ 5 ไร่ 1 งาน 22 ตารางวา มีอาคาร 4 หลัง เป็นอาคารเรียนสำหรับนักเรียน สนามกีฬาโรงเรียน 1 แห่ง อาคารประกอบอาหาร 1 หลัง โรงอาหาร 1 หลัง ศาลาการ

เปรียญ 1 หลัง ชั้นบนใช้เป็นห้องนาฏศิลป์และชั้นล่างใช้เป็นห้องศิลปะ (โรงเรียนปริยัติรังสรรค์. 2548: 1)

โรงเรียนปริยัติรังสรรค์ จัดระดับการศึกษาโดยแบ่งออกเป็น 4 ระดับ คือ ระดับปฐมวัย ได้แก่ชั้นอนุบาลปีที่ 1-3 ช่วงชั้นที่ 1 ได้แก่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 ช่วงชั้นที่ 2 ได้แก่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 และช่วงชั้นที่ 3 ได้แก่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 -3

1.2 ปรัชญาการศึกษา วิสัยทัศน์

โรงเรียนปริยัติรังสรรค์ มีปรัชญาการศึกษาของโรงเรียน คือ “พัฒนาการดี มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ คู่คุณธรรม นำประชาธิปไตย” หมายถึง การมุ่งเน้นให้นักเรียนมีพัฒนาการครบทุกด้านอย่างสมดุล มีวินัยใฝ่การเรียนรู้ เป็นผู้มีความตั้งใจ และเป็นผู้ดำเนินประชาธิปไตย สามารถดำรงชีวิตและอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข คำขวัญของโรงเรียน “พัฒนาคน เพื่อพัฒนาสังคม” หมายถึงคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของโรงเรียนที่มุ่งเน้นให้เป็นเอกลักษณ์ของนักเรียน โรงเรียนปริยัติรังสรรค์ ยึดถือเป็นแนวปฏิบัติของตนเอง สืบประจำโรงเรียน สืบประจำโรงเรียนคือ “น้ำเงิน-เหลือง” สีน้ำเงิน หมายถึงความสดใสและมั่นคงในการปฏิบัติตนของนักเรียนให้เป็นผู้คิดดี ทำดี และปฏิบัติดี สีเหลืองหมายถึงความเป็นผู้มีจิตใจงาม มีคุณธรรมและมีวินัยในตนเอง อักษรย่อของโรงเรียน “ป.ร.” วิสัยทัศน์ (Vision) คือ โรงเรียนปริยัติรังสรรค์จะมุ่งพัฒนาการบริหารและการจัดการให้ครู ผู้ปกครองและชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียน เพื่อให้นักเรียนมีพัฒนาการที่ดี มีคุณธรรมและมีสติปัญญา สามารถคิดเป็นและแก้ปัญหาได้ตามศักยภาพของแต่ละบุคคล โดยเฉพาะการเรียนรู้ในวิชาคณิตศาสตร์ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ วิทยาศาสตร์ และคอมพิวเตอร์ ตลอดจนมีความสามารถในการสื่อสารและใช้เทคโนโลยีได้อย่างเหมาะสม (โรงเรียนปริยัติรังสรรค์. 2549: 15-16)

1.3 นโยบายในการพัฒนาโรงเรียน

โรงเรียนปริยัติรังสรรค์ มีนโยบายในการพัฒนาโรงเรียนดังนี้ (โรงเรียนปริยัติรังสรรค์. 2549: 28)

1. การสืบสานและส่งเสริมภูมิปัญญาไทยและการพัฒนาวัฒนธรรมพื้นบ้าน ส่งเสริมให้มีการพัฒนา รวบรวม องค์ความรู้ดั้งเดิม ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยทุกแดน วัฒนธรรมพื้นบ้าน และวัฒนธรรมของชุมชนต่าง ๆ แล้วสืบสานโดยการเผยแพร่คุณค่าออกไปให้แพร่หลาย ด้วยวิธีการและสื่อต่าง ๆ รวมทั้งบรรจุไว้เป็นสาระสำคัญในการเรียนรู้ทุกระดับ เพื่อให้ประชาชนเข้าใจ เห็นคุณค่าและยอมรับซึ่งกันและกัน อันก่อให้เกิดการผสมผสานทางวัฒนธรรมและนำไปสู่การเลือกสรรและปรับปรุงให้เหมาะสมกับวิถีชีวิตในปัจจุบันและอนาคต

2. การทำนุบำรุงรักษามรดกทางวัฒนธรรม สืบสาน เสริมสร้างเอกลักษณ์ และเผยแพร่เกี่ยวกับภูมิวัฒนธรรมไทยในสังคมโลก ทำนุบำรุงรักษาสืบสาน สร้างสรรค์และพัฒนาามรดก วัฒนธรรม เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับเอกลักษณ์ที่เด่นชัดของชาติ ตลอดจนเผยแพร่ภาพลักษณ์เกี่ยวกับภูมิและศักดิ์ศรีของวัฒนธรรมไทยให้แก่คนไทยและสังคมโลก

3. การพัฒนาจิตใจ ให้ศาสนธรรมเป็นเครื่องมือในการพัฒนาจิตใจของประชาชนให้เป็นคนดี

4. การบริหารและการจัดกิจกรรมศาสนา ทำนุบำรุงศาสนาด้วยการปรับปรุงการบริหารการศาสนาให้เข้มแข็งยิ่งขึ้น

ในการจัดการศึกษาโรงเรียนปริยัติรังสรรค์ได้กำหนดนโยบายของโรงเรียนให้สอดคล้องตามความมุ่งหมายของหลักการตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 โดยมีจุดเน้น ในแต่ละด้านดังนี้ (โรงเรียนปริยัติรังสรรค์. 2549: 30-31)

1. ด้านนักเรียน

ระดับก่อนประถมศึกษา เน้นการเตรียมความพร้อมให้เด็กมีพัฒนาการทุกด้านอย่างสมดุล และสอดคล้องกับหลักสูตรและเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิตและอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

ระดับประถมศึกษา เน้นกระบวนการเรียนรู้ การพัฒนาตนเองและการร่วมกิจกรรมอย่างมีความสุขในการเรียน คิดเป็นทำเป็นและแก้ปัญหาได้ มีคุณธรรมจริยธรรมและวินัยดีงาม

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เน้นกระบวนการเรียนรู้ สามารถค้นพบความสามารถ ความถนัดความสนใจของตนเอง เลือกแนวทางที่จะทำประโยชน์ให้กับสังคม มีทักษะในการเลือก และตัดสินใจการประกอบสัมมาชีพ ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และคำนึงถึงประโยชน์ของสังคมโดยรวม

2. ด้านครู-อาจารย์

พัฒนาครู-อาจารย์ ให้เป็นนักจิตวิทยาที่ดี สามารถกระตุ้น แนะนำชี้แนะเป็นผู้ช่วยให้นักเรียนเกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รู้หลัก วิธีการจัดการศึกษา สามารถเป็นแบบอย่างที่ดี ในด้านวิชาการ ด้านคุณธรรม จริยธรรม เป็นที่ยอมรับของผู้ปกครองและชุมชน ตลอดจนมีการพัฒนาตนเองเพื่อความเป็นครูมืออาชีพ และได้รับสวัสดิการที่เหมาะสม

3. ด้านชุมชน

ให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียน นำภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามาเป็นแหล่งการเรียนรู้สำหรับนักเรียน ผู้ปกครองและครูมีความเข้าใจและให้ความร่วมมือในการพัฒนาโรงเรียนด้วยความเต็มใจ

4. ด้านอาคารสถานที่และวัสดุครุภัณฑ์

จัดอาคารสถานที่ให้เหมาะสมและเพียงพอกับจำนวนนักเรียน จัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนให้เอื้อต่อการจัดบรรยากาศการเรียนรู้ ที่นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง มีบรรยากาศ ร่มรื่นสวยงาม สุขาภิบาลของโรงเรียนมีความปลอดภัยและถูกสุขลักษณะ ตลอดจนจัดหาสื่อการเรียนการสอนและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานการสอนของครูได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นที่ยึดพอใจของนักเรียน

5. ด้านการบริหารจัดการ

การบริหารจัดการของโรงเรียน ดำเนินการในรูปของคณะกรรมการซึ่งประกอบด้วยคณะกรรมการอำนวยการโรงเรียนและคณะกรรมการพัฒนาโรงเรียน โดยมีผู้แทน

หลายฝ่ายจากภายในและภายนอกโรงเรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารและการจัดการ เพื่อให้มีประสิทธิภาพในการพัฒนาโรงเรียนให้ก่อเกิดประโยชน์สูงสุด

1.4 การกิจหลัก และเป้าหมาย

โรงเรียนปริยัติรังสรรค์มีการกิจหลักดังนี้ (โรงเรียนปริยัติรังสรรค์. 2549: 4-5)

1. จัดการศึกษาและอบรมเลี้ยงดูให้กับนักเรียน ระดับก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย
 2. สร้างเสริม ปลูกฝัง คุณธรรม-จริยธรรมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน
 3. พัฒนาการให้ผู้เรียนทุกระดับการศึกษามีสุขภาพ พลานามัยที่สมบูรณ์แข็งแรง และมีบุคลิกภาพที่ดีและเหมาะสมกับวัย
 4. ให้คำปรึกษา แนะนำและแก้ปัญหาเกี่ยวกับการศึกษาและอาชีพให้กับนักเรียน และบุคคลที่สนใจทั่วไป
 5. จัดการศึกษาให้ผู้เรียนที่ด้อยโอกาสทางการศึกษาและชุมชนที่อยู่ห่างไกล
- เป้าหมาย (Goal)
1. จัดการศึกษาทุกระดับ โดยไม่เก็บค่าเล่าเรียนและให้ผู้เรียนมีคุณภาพตาม ศักยภาพของ แต่ละบุคคล
 2. มุ่งเน้นการเรียนรู้ วิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และคอมพิวเตอร์ เพื่อให้เกิดทักษะและความรู้พื้นฐานที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน
 3. ส่งเสริมให้นักเรียนเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม และ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด
 4. มุ่งเน้นให้ผู้เรียนใช้ข้อมูลต่าง ๆ ในการนำมาตัดสินใจ เพื่อสร้างเสริมในการ พัฒนาตนเองและแก้ปัญหาได้ตามความเหมาะสม โดยรับคำปรึกษา ข้อมูลจากครูประจำชั้น คณะ ผู้บริหารโรงเรียน และฝ่ายแนะแนวของโรงเรียน
 5. มุ่งพัฒนาครูและพัฒนาบุคลากรในโรงเรียนให้มีความรู้ ความสามารถ ทนต่อ เหตุการณ์ โดยพัฒนาครูและบุคลากรในรูปแบบต่าง ๆ ตลอดปีการศึกษา
 6. พัฒนาอาคารสถานที่และจัดสิ่งอำนวยความสะดวกในด้านวัสดุ อุปกรณ์ให้ พอเพียง และจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนการสอนและมีสภาพร่มรื่นสวยงาม
 7. ให้ครู ผู้ปกครอง และชุมชน เข้ามามีส่วนในการวางแผนในการปฏิบัติและการ ประเมินผล การปฏิบัติงานของโรงเรียน

ปัจจุบันโรงเรียนปริยัติรังสรรค์ มีพระครูวรชัยปัญญานุโยค เจ้าอาวาสวัดกุฎีดาวเป็นผู้รับ ใบอนุญาต นายสุพล อนามัย เป็นผู้จัดการและครูใหญ่ ครูทั้งสิ้นจำนวน 147 คน ครูผู้ชาย จำนวน 32 คน ครูหญิง จำนวน 115 คน จำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 3,132 คน นักเรียนชาย 1,473 คน หญิง 1,496 คน แยกเป็นระดับปฐมวัย 797 คน นักเรียนชาย 410 คน หญิง 387 คน ระดับประถมศึกษา

จำนวน 1,798 คน นักเรียนชาย 876 คน นักเรียนหญิง 922 คน และระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 537 คน นักเรียนชาย 276 คน นักเรียนหญิง 261 คน

การจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนปริยัติรังสรรค์ยึดตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของกระทรวงศึกษาธิการมีการจัดรายวิชาตามโครงสร้างของหลักสูตร โดยคำนึงถึงความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชน จัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับหลักการ และจุดมุ่งหมายของหลักสูตร โดยมีแนวคิดหลักที่ใช้ในการพัฒนาโรงเรียน คือ ระดมทรัพยากร บุคคลและการทำงานแบบมีส่วนร่วม มีส่วนร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติ บริหารงานตามวงจร PDCA มีการกำกับ ติดตามและประเมินผลเป็นระยะๆ โดยผู้ที่ได้รับมอบหมายเป็นผู้รับผิดชอบ ดำเนินการและรายงานผลการดำเนินงาน โดยแบ่งโครงสร้างการบริหารงานออกเป็น 6 ฝ่าย ได้แก่ ฝ่ายวิชาการ ฝ่ายธุรการ ฝ่ายปกครอง ฝ่ายบริการ ฝ่ายบริหารงานทั่วไป และฝ่ายสัมพันธ์ชุมชน (โรงเรียนปริยัติรังสรรค์. 2549: 7-14)

1.5 การเรียนรู้แบบโครงงานของโรงเรียนปริยัติรังสรรค์

โรงเรียนปริยัติรังสรรค์ มุ่งเน้นพัฒนาครู-อาจารย์ทุกท่านให้เป็นนักจิตวิทยาที่ดี สามารถกระตุ้น แนะนำ ชี้แนะ เป็นผู้ช่วยให้เด็กนักเรียนเกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รู้หลัก วิธีการจัด กิจกรรมการเรียนการสอนโดยยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้ พัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด โดยจัดส่งครู อาจารย์เข้าร่วมอบรม สัมมนาในหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อให้มีความรู้ ทักษะ ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ตลอดจนสามารถผลิต พัฒนาสื่อที่เอื้อต่อการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น รักการอ่าน เกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง การจัดดำเนินการดังกล่าวเพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม การจัดการเรียนการสอนจึงผสมผสานสาระความรู้ร่วมกับการปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ไว้ในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ (โรงเรียนปริยัติรังสรรค์. 2549: 30-31)

การเรียนรู้แบบโครงงานของโรงเรียนปริยัติรังสรรค์ ได้นำข้อเสนอแนะจากรายงาน การประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในมาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ ความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์ และมาตรฐานที่ 6 ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. 2546: 2-3) ที่ได้เสนอแนะด้านผู้เรียนว่า ผู้เรียนควรได้รับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาทุกกลุ่มสาระ ควรจัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้โดยอิสระตามกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูควรจัดกิจกรรม การเรียนรู้ที่หลากหลาย ส่งเสริมพัฒนาการด้านการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิด ความคิดสร้างสรรค์ จินตนาการ รู้จักแก้ปัญหา และควรได้รับโอกาสในการศึกษาค้นคว้า แสวงหา ความรู้ด้วยตนเอง ผู้สอนแนะนำช่วยเหลือ

ส่วนข้อเสนอแนะด้านครู ได้แก่ ครูควรได้รับการพัฒนาอบรมทางด้านการจัดการเรียนการสอนมากขึ้น โดยเฉพาะการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ควรจัดประสบการณ์การเรียนรู้ บรรยากาศการเรียนรู้ที่เอื้ออำนวยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์จินตนาการ การวิเคราะห์ สังเคราะห์ แก้ปัญหาได้ ตลอดจนการส่งเสริมเครื่องมือวัดผลประเมินผลที่ชัดเจน และนำผลการประเมินไปปรับปรุงการเรียนการสอนให้ชัดเจน

ผู้บริหารของโรงเรียนปริยัติรังสรรค์ได้ให้ฝ่ายวิชาการรวบรวมหัวข้อการขอรับการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชา จากรายงานผลปฏิบัติการสอนประจำปีการศึกษา 2547 ของครูผู้สอน โรงเรียนปริยัติรังสรรค์ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี พบว่า ครูผู้สอนต้องการพัฒนา และอบรมในเรื่อง การเรียนรู้แบบโครงงาน ผู้บริหารโรงเรียนจึงได้จัดให้มีการจัดอบรมให้ความรู้ครูผู้สอนเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนแบบโครงงาน จัดอบรมครั้งที่ 1 โดย นายถวัลย์ สนธิอนุเคราะห์ อดีตศึกษาธิการจังหวัดเพชรบุรี และกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนปริยัติรังสรรค์ เป็นวิทยากรอบรม ในวันที่ 20-22 เมษายน พ.ศ. 2548 และจัดอบรมครั้งที่ 2 โดย นางจิระพันธ์ มาทรง อาจารย์ 3 ระดับ 9 โรงเรียนวัดบวรนิเวศ ในวันที่ 22 กันยายน พ.ศ. 2548 ซึ่งในการจัดอบรมให้ความรู้ครูนี้มีจุดประสงค์เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับครูผู้สอนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน เพื่อให้ครูผู้สอนสามารถนำไปพัฒนาผู้เรียนในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมให้ผู้เรียนให้รู้จักคิด รู้จักแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง สามารถคิดเอง ลงมือทำเองและพัฒนาตนเองให้ดีขึ้นอยู่เสมอ

ผู้บริหารของโรงเรียนปริยัติรังสรรค์จึงได้มีนโยบายให้ครูผู้สอนที่เป็นอาจารย์ประจำชั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานทั้ง 4 ระดับ โดยเริ่มตั้งแต่ระดับปฐมวัย ได้แก่ ชั้นอนุบาลปีที่ 1-3 ช่วงชั้นที่ 1 ได้แก่ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 ช่วงชั้นที่ 2 ได้แก่ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 และช่วงชั้นที่ 3 ได้แก่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 -3 และให้จัดการเรียนการสอนแบบโครงงานในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระ ซึ่งในปีการศึกษา 2548 ครูผู้สอนได้ดำเนินการสอนแล้วในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ภาษาต่างประเทศ (วิชาภาษาอังกฤษ) และกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ยังมีกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ และกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ยังไม่ได้ดำเนินการจัดการเรียนการสอนแบบโครงงาน ซึ่งจะดำเนินการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานในปีการศึกษา 2549 และให้บูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 เพื่อเสริมสร้างศักยภาพการเรียนรู้ เน้นการฝึก การปฏิบัติจริง และเป็นการเรียนรู้ที่เกิดจากความเชื่อมั่นในตนเอง ส่งเสริมคุณธรรมในด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความเชื่อมั่นในตนเอง ความรับผิดชอบ และการทำงานร่วมกับผู้อื่น เพื่อจะได้อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

2. การจัดการเรียนการสอนภาษาไทย

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 27 ได้กำหนดให้คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สร้างหลักสูตรแกนกลางของการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งมาตรา 4 กล่าวถึงความหมายของการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไว้ว่า การศึกษาก่อนระดับอุดมศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2545: 2-15)

กรมวิชาการ (2545: 5) ได้เสนอกรอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยจัดการศึกษาในระบบอย่างต่อเนื่อง 12 ปี ตั้งแต่ระดับประถมศึกษาจนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยจัดแบ่งเป็น 4 ช่วงชั้น ช่วงชั้นละ 3 ปี ตามระดับพัฒนาการของผู้เรียน คือ ช่วงชั้นที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 ช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ช่วงชั้นที่ 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 และกำหนดสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตร ซึ่งประกอบด้วยองค์ความรู้ ทักษะหรือกระบวนการเรียนรู้ และคุณลักษณะหรือค่านิยม คุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียนเป็น 8 กลุ่มสาระ ดังนี้คือ กลุ่มภาษาไทยกลุ่มคณิตศาสตร์ กลุ่มวิทยาศาสตร์ กลุ่มสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม กลุ่มสุขศึกษาและพลศึกษา กลุ่มศิลปะ และกลุ่มการงานอาชีพและเทคโนโลยี

2.1 หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดสาระและมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเกณฑ์ในการกำหนดคุณภาพของผู้เรียนเมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งกำหนดไว้เฉพาะส่วนที่จำเป็นเพื่อเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิตให้มีคุณภาพ สำหรับสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ภาษาไทย มีรายละเอียดดังต่อไปนี้ (กรมวิชาการ. 2545: 12)

สาระที่ 1 : การอ่าน

มาตรฐานการเรียนรู้ที่ ท 1.1 : ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาและสร้างวิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

สาระที่ 2 : การเขียน

มาตรฐานการเรียนรู้ที่ ท 2.1 : ใช้กระบวนการเขียน เขียนเพื่อสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความและเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

สาระที่ 3 : การฟัง การดู การพูด

มาตรฐานการเรียนรู้ที่ ท 3.1 : สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณและพูดแสดงความรู้ ความคิด ความรู้สึกในโอกาสต่าง ๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์

สาระที่ 4 : หลักการใช้ภาษา

มาตรฐานการเรียนรู้ที่ ท 4.1 : เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษา พลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษาและรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

มาตรฐานการเรียนรู้ที่ ท 4.2 : สามารถใช้ภาษาแสวงหาความรู้ เสริมสร้างลักษณะนิสัยบุคลิกภาพ และความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับวัฒนธรรม อาชีพ สังคม และชีวิตประจำวัน

สาระที่ 5 : วรรณคดีและวรรณกรรม

มาตรฐานการเรียนรู้ที่ ท 5.1 : เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

2.1.1. มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นที่ 1 (ป.1-3) มีรายละเอียด ดังนี้ (กรมวิชาการ. 2545: 18-29)

สาระที่ 1 : การอ่าน

มาตรฐานการเรียนรู้ที่ ท 1.1 : ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาและสร้างวิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรัก การอ่าน

มาตรฐานการเรียนรู้

1. สามารถอ่านได้ถูกต้องตามหลักการอ่านเข้าใจความหมายของคำและข้อความที่อ่าน
2. สามารถสรุปใจความสำคัญและรายละเอียดของเรื่อง หาคำสำคัญหรือใช้แผนภาพความคิด เช่น เครื่องมือพัฒนาความเข้าใจ การอ่านรู้จัก ใช้คำถามเกี่ยวกับเนื้อหาและแสดงความรู้ความคิดคาดคะเนเหตุการณ์เรื่องราวจากเรื่องที่อ่านและกำหนดแนวทางปฏิบัติ
3. สามารถอ่านในใจอ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองได้รวดเร็วถูกต้องตามลักษณะคำประพันธ์และอักขรวิธีและจำบทร้อยกรองที่ไพเราะ
4. เลือกอ่านหนังสือที่เป็นประโยชน์ทั้งความรู้และความบันเทิงมีมารยาทในการอ่านและรักการอ่าน

สาระที่ 2 : การเขียน

มาตรฐานการเรียนรู้ที่ ท 2.1 : ใช้กระบวนการเขียน เขียนเพื่อสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความและเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

1. สามารถเขียนคำได้ถูกต้องความหมาย และสะกดการันต์ถูกต้อง และใช้ความรู้และประสบการณ์เขียนประโยค ข้อความและเรื่องราวแสดงความคิดความรู้สึกและความต้องการและจินตนาการใช้กระบวนการเพื่อพัฒนางานเขียน
2. มีมารยาทการเขียนและนิสัยรักการเขียนและใช้ทักษะการเขียนจดบันทึกความรู้ประสบการณ์ และเรื่องราวในชีวิตประจำวัน

สาระที่ 3 : การฟัง การดู การพูด

มาตรฐานการเรียนรู้ที่ ท 3.1 : สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณและพูดแสดงความรู้ความคิด ความรู้สึกในโอกาสต่าง ๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์

1. สามารถจับใจความสำคัญสิ่งที่ได้ฟังและได้ดูและเข้าใจเนื้อหาถ้อยคำการใช้คำเสียงและกิริยาท่าทางของผู้พูดแสดงทรรศนะเรื่องที่ฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ
2. สามารถตั้งคำถามตอบคำถามสนทนาแสดงความคิดเห็นเล่าเรื่องถ่ายทอดความรู้ความคิด ความรู้สึกและประสบการณ์ใช้ถ้อยคำเหมาะแก่เรื่องและอย่างสร้างสรรค์ตามหลักการพูด มีมารยาทการฟัง การดูและการพูด

สาระที่ 4 : หลักการใช้ภาษา

มาตรฐานการเรียนรู้ที่ ท 4.1 : เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษา พลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษาและรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

1. สามารถสะกดคำโดยนำเสียงและรูปของพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ มาประสมเป็นคำอ่านและเขียนคำได้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ของภาษา
2. เข้าใจความหมายและหน้าที่ของคำ กลุ่มคำ และประโยค การเรียงลำดับคำและเรียบเรียงประโยคตามลำดับ ความคิดเห็นข้อความที่ชัดเจน
3. สามารถใช้ภาษาสื่อสารในชีวิตประจำวันแลกเปลี่ยนความคิดเห็นด้วยถ้อยคำสุภาพและรู้จักคิด ไตร่ตรองก่อนพูดและเขียน
4. เข้าใจว่าภาษาไทยมีทั้งภาษาไทยกลางหรือภาษาไทยมาตรฐาน และภาษาถิ่น
5. สามารถเลือกใช้คำคล้องจองแต่งบทร้อยกรองง่าย ๆ
6. สามารถนำปริศนาคำทายและบทรiddleเล่นในท้องถิ่นมาใช้ในการเรียนและเล่น

มาตรฐานการเรียนรู้ที่ ท 4.2 : สามารถใช้ภาษาแสวงหาความรู้ เสริมสร้างลักษณะนิสัย บุคลิกภาพและความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับวัฒนธรรม อาชีพ สังคมและชีวิตประจำวัน

1. สามารถใช้ทักษะทางภาษาเป็นเครื่องมือการเขียน การแสวงหาความรู้กับการทำงานร่วมกับผู้อื่น และใช้เทคโนโลยีการสื่อสารพัฒนาการเรียน
2. เข้าใจความแตกต่างของภาษาพูดและภาษาเขียน ใช้ภาษาได้เหมาะสมกับบุคคลและสถานการณ์ การสื่อสารใช้ภาษาในกลุ่มสาระการเรียนรู้
3. ใช้ภาษาพูดและภาษาเขียนตามความเป็นจริงเหมาะแก่กาลเทศะ

สาระที่ 5 : วรรณคดีและวรรณกรรม

มาตรฐานการเรียนรู้ที่ ท 5.1 : เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่า และนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

1. สามารถอ่านนิทานเรื่องสั้นง่าย ๆ สำหรับเด็กสารคดีและบทความบทร้อยกรองและบทละครที่เหมาะสมกับเด็กให้ได้ความรู้และความบันเทิงได้ข้อคิดเห็นจากการอ่านและนำไปใช้ในชีวิต

2.1.2 มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นที่ 2 (ป.4-6) มีรายละเอียด ดังนี้ (กรมวิชาการ. 2545: 18-29)

สาระที่ 1 : การอ่าน

มาตรฐานการเรียนรู้ที่ ท 1.1 : ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิด ไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาและสร้างวิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

1. สามารถอ่านได้คล่องแคล่ว รวดเร็ว ยิ่งขึ้นเข้าใจความหมายของคำ สำนวนโวหาร การบรรยาย การพรรณนา การเปรียบเทียบ การใช้บริบทเข้าใจ ความหมายของ ถ้อยคำสำนวนและเนื้อเรื่องและใช้แหล่งความรู้พัฒนาความสามารถการอ่าน
2. สามารถแยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น วิเคราะห์ความ ดีความ สรุปรวม จากเรื่องที่อ่านและใช้แผนภาพโครงเรื่องหรือแผนภาพความคิดพัฒนาความสามารถในการอ่านโดย นำความรู้ ความคิดจากการอ่านไปใช้แก้ปัญหา ตัดสินใจ คาดการณ์ และใช้การอ่านเป็นเครื่องมือ พัฒนาตน การตรวจสอบความรู้และค้นคว้าเพิ่มเติม
3. สามารถอ่านในใจและอ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองได้ คล่องแคล่ว รวดเร็ว ถูกต้องตามลักษณะคำประพันธ์และอักขรวิธีและจำ บทร้อยกรองที่มีคุณค่าทาง ความคิด และความงดงามทางภาษา สามารถอธิบายความหมายและ คุณค่า นำไปใช้อ้างอิงเลือก อ่านหนังสือและสื่อสารสนเทศทั้งสื่อสิ่งพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ตาม จุดประสงค์อย่างกว้างขวาง มีมารยาทการอ่านและนิสัยรักการอ่าน

สาระที่ 2 : การเขียน

มาตรฐานการเรียนรู้ที่ ท 2.1 : ใช้กระบวนการเขียน เขียนเพื่อสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความและเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและ รายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

1. สามารถเขียนเรียงความย่อความ ชี้แจงการปฏิบัติงาน การรายงานเขียน จดหมายสื่อสารได้เหมาะสมกับโอกาส และ จุดประสงค์ เขียนเรื่องราวจากจินตนาการหรือเรื่องราวที่ สัมพันธ์กับชีวิตจริง ใช้กระบวนการเขียนพัฒนางานเขียน
2. มีมารยาทการเขียนและนิสัยรักการเขียน และการศึกษาค้นคว้า โดยใช้ ทักษะการเขียนจดบันทึกข้อมูลความรู้ ประสบการณ์ เหตุการณ์ และการสังเกตอย่างเป็นระบบ นำ วิธีการของแผนภาพความคิดมาพัฒนางานเขียน และการรายงานและเขียนสื่อสารได้ตามจุดประสงค์ อย่างมีมารยาททางสังคม

สาระที่ 3 : การฟัง การดู การพูด

มาตรฐานการเรียนรู้ที่ ท 3.1 : สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณและพูด แสดงความรู้ความคิด ความรู้สึกในโอกาสต่าง ๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์

1. สามารถจับประเด็นสำคัญแยกข้อเท็จจริง และข้อคิดเห็นสรุปความ วิเคราะห์เรื่องตามข้อเท็จจริง เข้าใจจุดประสงค์ของเรื่องและของผู้พูด เข้าใจถ้อยคำ น้ำเสียงที่

แสดงออกกิริยาท่าทาง สามารถรับสารจากการฟัง และการดู โดยสังเกต เปรียบเทียบกับ
ประสบการณ์ในชีวิตจริงและแสดงความรู้และทรรศนะจากเรื่องที่ฟังและดูได้อย่างกว้างขวาง

2. สามารถสนทนาโต้ตอบพูดแสดงความรู้ ความคิด พุทธิวิเคราะห์เรื่องราว
พูดต่อหน้า ชุมชน และพูดรายงาน โดยใช้ถ้อยคำเหมาะสมแก่เรื่องและจุดประสงค์ตามหลักการพูด
มีมารยาทการฟัง การดู และการพูด

สาระที่ 4 : หลักการใช้ภาษา

มาตรฐานการเรียนรู้ที่ ท 4.1 : เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย
การเปลี่ยนแปลงของภาษา พลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษาและรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติ
ของชาติ

1. สามารถสะกดคำในวงคำศัพท์ที่กว้างและยากขึ้น อ่านและเขียนคำได้
ถูกต้องคล่องแคล่ว
2. สามารถใช้คำ กลุ่มคำตามชนิดและหน้าที่มาเรียบเรียงเป็นประโยค ใช้
ประโยค สื่อสารได้ชัดเจน รู้จักใช้คำที่มีความหมายโดยตรงและความหมายโดยนัย
3. สามารถใช้ภาษาในการสนทนา เชื้อเชิญ ชักชวนปฏิเสธ ชี้แจง ด้วย
ถ้อยคำสุภาพ และใช้คำราชาศัพท์ได้ถูกต้อง รู้จักคิดไตร่ตรองก่อนพูดและเขียน
4. เข้าใจลักษณะของคำไทย คำภาษาไทยถิ่น คำภาษาต่างประเทศที่
ปรากฏในภาษาไทยซึ่งทำให้มีคำใช้มากขึ้น
5. สามารถแต่งบทร้อยกรองประเภทกาพย์และกลอนโดยแสดงความคิดเชิง
สร้างสรรค์

6. สามารถเล่านิทานพื้นบ้านและตำนานพื้นบ้านในท้องถิ่นอย่างเห็นคุณค่า
มาตรฐานการเรียนรู้ที่ ท 4.2 : สามารถใช้ภาษาแสวงหาความรู้ เสริมสร้าง
ลักษณะนิสัยบุคลิกภาพและความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับวัฒนธรรม อาชีพ สังคมและชีวิตประจำวัน

1. สามารถใช้ทักษะทางภาษาเป็นเครื่องมือการเรียนรู้ การแสวงหา
ความรู้ การดำรงชีวิตและการอยู่ร่วมกันในสังคม และใช้เทคโนโลยีการสื่อสารพัฒนาความรู้
2. เข้าใจระดับของภาษา ลักษณะของภาษาพูด และภาษาเขียนใช้ภาษาได้
ถูกต้องเหมาะสมกับบุคคลและสถานการณ์ ใช้ภาษาในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ในการพัฒนาความรู้
เห็นคุณค่าการใช้ ตัวเลขไทย
3. ใช้ภาษาอย่างถูกต้อง มีคุณธรรม โดยการพูดและเขียนตามความเป็นจริง
และเหมาะสมแก่สถานการณ์ ไม่สร้างความเสียหายแก่ผู้อื่นใช้ภาษาอย่างสร้างสรรค์ เป็นประโยชน์ต่อ
ส่วนรวม และสร้างความสามัคคีสอดคล้องกับขนบธรรมเนียม ประเพณีและวัฒนธรรม เข้าใจการใช้
ภาษาของกลุ่มบุคคลในชุมชน

สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม

มาตรฐานการเรียนรู้ที่ ท 5.1 : เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดี
และวรรณกรรมไทย

1. อย่างเห็นคุณค่า และนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง
2. สามารถเลือกอ่านหนังสือได้หลากหลายทั้งนิทาน ตำรา เรื่องสั้น สารคดี บทความ บทร้อยกรอง บทละคร ตามจุดประสงค์ของการอ่าน ใช้หลักการพิจารณาหนังสือพิจารณาให้เป็นคุณค่าและนำไปใช้ในชีวิตจริง

2.1.3. คุณภาพของผู้เรียน

เมื่อจบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานแล้ว ผู้เรียนต้องมีความรู้ ความสามารถและคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยม ดังนี้

1. สามารถใช้ภาษาสื่อสารได้อย่างดี
2. สามารถอ่าน เขียน ฟัง ดู และพูด ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. มีความคิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมีเหตุผลและคิดอย่างเป็นระบบ
4. มีนิสัยรักการอ่าน การเขียน การแสวงหาความรู้ และใช้ภาษาในการพัฒนาตน และสร้างสรรค์งานอาชีพ
5. ตระหนักในวัฒนธรรมการใช้ภาษาและความเป็นไทย ภูมิใจและชื่นชมในวรรณคดีและวรรณกรรมซึ่งเป็นภูมิปัญญาของคนไทย
6. สามารถนำทักษะทางภาษามาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ และถูกต้องตามสถานการณ์และบุคคล
7. มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี และสร้างความสามัคคีในความเป็นชาติไทย
8. มีคุณธรรมจริยธรรม มีวิสัยทัศน์โลกทัศน์ที่กว้างไกลและลึกซึ้ง

2.1.4 คุณภาพผู้เรียนภาษาไทย เมื่อจบช่วงชั้นที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 ผู้เรียนต้องมีความรู้ ความสามารถ และคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยม ดังนี้ (กรมวิชาการ. 2545: 10)

1. อ่านได้คล่องและอ่านได้เร็ว
2. เข้าใจความหมายและหน้าที่ของคำ กลุ่มคำ ประโยค และเข้าใจข้อความที่อ่าน
3. นำความรู้ที่ได้จากการอ่านมาคิด คัดคะเนเรื่องราวหรือเหตุการณ์ และกำหนดแนวทางการปฏิบัติ
4. เลือกอ่านหนังสือที่เป็นประโยชน์ทั้งความรู้และความบันเทิง
5. พูดและเขียนแสดงความรู้ ความคิด ความรู้สึก ความต้องการและจินตนาการ
6. จัดบันทึกความรู้ ประสบการณ์ และเรื่องราวในชีวิตประจำวัน
7. จับใจความสำคัญ ตั้งคำถาม ตอบคำถาม สนทนา แสดงความคิดเห็น เล่าเรื่อง ถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความรู้สึก และประสบการณ์จากเรื่องที่ฟังที่ดู
8. เข้าใจว่าภาษาไทยมีทั้งภาษาไทยกลางหรือภาษาไทยมาตรฐาน และภาษาถิ่น
9. ใช้คำคล้องจองแต่งบทร้อยกรองง่าย ๆ
10. ท่องจำบทร้อยกรองที่ไพเราะ และนำไปใช้ในการพูดและการเขียน
11. นำปริศนาคำทายและบทรiddles ในท้องถิ่นมาใช้ในการเรียนและเล่น

12. ใช้ทักษะทางภาษาเป็นเครื่องมือการเรียนรู้ การแสวงหาความรู้ และใช้ได้เหมาะสมกับบุคคลและสถานการณ์

13. นำความรู้ที่ได้จากการอ่านวรรณคดีและวรรณกรรมไปใช้ในชีวิต

14. มีมารยาทการอ่าน การฟัง การดู และการพูด

15. มีนิสัยรักการอ่านและการเขียน

2.1.5 คุณภาพผู้เรียนภาษาไทยเมื่อจบช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ผู้เรียนต้องมีความรู้ ความสามารถและคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยม ดังนี้ (กรมวิชาการ. 2545: 10-11)

1. อ่านได้คล่องและอ่านได้เร็ว

2. เข้าใจความหมายของคำ สำนวน โวหาร การเปรียบเทียบ อ่านจับประเด็นสำคัญ แยกข้อเท็จจริง และข้อคิดเห็น วิเคราะห์ความ ดีความ สรุปลความ

3. นำความรู้ที่ได้จากการอ่านไปใช้แก้ปัญหา ตัดสินใจ คาดการณ์ และการใช้การอ่านเป็นเครื่องมือในการพัฒนาตน

4. เลือกอ่านหนังสือและสื่อสารสารสนเทศจากแหล่งเรียนรู้ได้ตามจุดประสงค์

5. เขียนเรียงความ ย่อความ จดหมาย เขียนอธิบาย เขียนชี้แจงการปฏิบัติงาน และรายงาน เขียนเรื่องราวจากจินตนาการและเรื่องราวที่สัมพันธ์กับชีวิตจริง จดบันทึกความรู้ ประสบการณ์ เหตุการณ์ และการสังเกตอย่างเป็นระบบ

6. สรุปลความ วิเคราะห์เรื่องที่ฟังที่ดูและเปรียบเทียบกับประสบการณ์ในชีวิต

7. สนทนา ตอบโต้ แสดงความรู้ ความคิด ความต้องการ พูดวิเคราะห์เรื่องราว พูดต่อหน้าชุมชน และพูดรายงาน

8. ใช้ทักษะทางภาษาเป็นเครื่องมือการเรียนรู้ การดำรงชีวิต และการอยู่ร่วมกันในสังคม รวมทั้งใช้ได้ถูกต้องเหมาะสมกับบุคคลและสถานการณ์

9. เข้าใจลักษณะของคำไทย คำภาษาถิ่น และคำภาษาต่างประเทศที่ปรากฏในภาษาไทย

10. ใช้ทักษะทางภาษาเพื่อประโยชน์ได้ตามจุดประสงค์

11. ใช้หลักการพิจารณาหนังสือ พิจารณาวรรณคดีและวรรณกรรมให้เห็นคุณค่า และนำประโยชน์ไปใช้ในชีวิต

12. ท่องจำบทร้อยกรองที่ไพเราะและมีคุณค่าทางความคิด และนำไปใช้ในการพูดและการเขียน

13. แต่งภาพย์และกลอนง่าย ๆ

14. เล่านิทานพื้นบ้านและตำนานพื้นบ้านในท้องถิ่น

15. มีมารยาทการอ่าน การเขียน การฟัง การดู และการพูด

16. มีนิสัยรักการอ่านและการเขียน

2.2 วิสัยทัศน์การเรียนการสอนภาษาไทย

ภาษาไทยเป็นเครื่องมือการสื่อสารของคนในชาติ เพื่อความเข้าใจกันและใช้ภาษาประกอบกิจการงานทั้งส่วนตน ครอบครัว และกิจกรรมในสังคมและประเทศชาติ ภาษาไทยยังเป็นเครื่องมือการเรียนรู้การบันทึกเรื่องราวจากอดีตถึงปัจจุบัน และยังเป็นวัฒนธรรมของชาติ ดังนั้นการเรียนการสอนภาษาไทย จึงต้องสอนภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร และสอนภาษาไทยให้คนรักการอ่าน การเขียน ที่จะแสวงหาความรู้และประสบการณ์ บันทึกความรู้และข้อมูลข่าวสารสอนภาษาไทยให้ใช้ภาษาไทยได้ถูกต้องในฐานะเป็นวัฒนธรรมทางภาษา ให้ผู้เรียนเกิดความชื่นชม ชาบซึ้งและภูมิใจในภาษาไทย เห็นคุณค่าของวรรณคดี และวรรณกรรม ตลอดจนภูมิปัญญาทางภาษาของบรรพบุรุษที่ได้สร้างสรรค์ผลงานซึ่งเป็นส่วนเสริมความงามงามในชีวิต (กรมวิชาการ. 2545: 7-9)

ภาษาไทยเป็นสื่อของความคิด ผู้เรียนที่มีภาษาใช้กว้างขวางมีมูลค่าในการใช้พูด ฟัง อ่าน เขียนมาก ผู้เรียนจะคิดได้กว้างขวางลึกซึ้ง และสร้างเสริมความชาญฉลาด สามารถคิดสร้างสรรค์ คิดวิพากษ์วิจารณ์ คิดตัดสินใจแก้ปัญหา และวินิจฉัยอย่างมีเหตุผล ดังนั้นการสอนภาษาไทยจำเป็นต้องเสริมสร้างให้ผู้เรียนขยายประมวลค่าทั้งการพูด การฟัง การอ่านและการเขียนให้มาก เพื่อให้ผู้เรียนใช้ภาษาในการคิดสร้างสรรค์ คิดวิพากษ์วิจารณ์ คิดตัดสินใจแก้ปัญหา วินิจฉัยเรื่องราวและส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้ภาษาอย่างมีเหตุผล ใช้ภาษาในเชิงสร้างสรรค์ และใช้ภาษาอย่างสละสลวยซึ่งจะช่วยสร้างเสริมบุคลิกภาพของผู้ใช้ภาษาให้เกิดความน่าเชื่อถือ

ภาษาไทยเป็นวิชาทักษะที่ต้องฝึกฝนจนเกิดความชำนาญในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร การอ่าน และการฟังเป็นทักษะทางการรับรู้เรื่องราว ความรู้และประสบการณ์ การพูดและการเขียนเป็นทักษะของการแสดงออกด้วยการแสดงความคิดเห็น ความรู้และประสบการณ์ ส่วนการดูเป็นการรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากสื่อต่างๆ ทั้งโทรทัศน์ ภาพยนตร์ ละคร คอมพิวเตอร์ ตลอดจนการ์ตูน และสามารถแสดงทรรศนะข้อมูลข่าวสารด้วยการการพูดและการเขียน การดูจึงเป็นการเรียนรู้และการแสดงทรรศนะข้อมูลข่าวสารด้วยการพูดและการเขียน การดูจึงเป็นการเรียนรู้และการแสดงทรรศนะของตน และการดูนั้นวันจะมีความสำคัญและมีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิต ผู้เรียนจะต้องประเมินสิ่งที่ดูและใช้การดูให้เป็นประโยชน์ในการหาความรู้ การเรียนภาษาใช้ถ้อยคำตรงตามความหมาย ถูกต้องตามฐานะของบุคคลและสถานการณ์อย่างมีประสิทธิภาพ

ภาษาไทยมีส่วนที่เป็นเนื้อหาสาระ ได้แก่ กฎเกณฑ์ทางภาษา ซึ่งผู้ใช้ภาษาจะต้องรู้ และ ใช้ภาษาให้ถูกต้อง นอกจากนั้นยังมีวรรณคดีและวรรณกรรม ตลอดจนบทร้องเล่นของเด็ก เพลงกล่อมเด็ก ปริศนาคำทาย เพลงพื้นบ้าน วรรณกรรมพื้นบ้านที่เป็นคติชนหรือภูมิปัญญาทางภาษาที่ถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด ค่านิยม ขนบธรรมเนียมประเพณี เรื่องราวของสังคมในอดีต ความงามทางภาษาในบทประพันธ์ ทั้งร้อยแก้วและร้อยกรองเป็นส่วนที่เป็นเนื้อหาสาระช่วยให้เกิดความซาบซึ้งและความภาคภูมิใจในสิ่งที่บรรพบุรุษได้สั่งสมและบอกกล่าวถึงความดี ความงาม การประพฤติตนไว้ในวรรณคดีและในคติชน ซึ่งสืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน

การเรียนรู้วรรณคดีและวรรณกรรมในส่วนของบริษัทหรือโรงเรียนจะต้องเห็นความงามของถ้อยคำในบทหรือกรอง เข้าใจเรื่องราวของวรรณคดี สามารถท่องจำบทหรือกรองที่ไพเราะจะเป็นต้นทุนหรือพื้นฐานของการแต่งบทหรือกรอง ดังนั้นการเรียนการสอนจำเป็นต้องให้ผู้เรียนได้ท่องจำบทอาขยานที่เป็นบทหรือกรองที่ไพเราะด้วย และการเรียนการสอนวรรณคดีและวรรณกรรมยังทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้สังคม ชีวิต และวัฒนธรรมของคนไทยอีกด้วย

ปัจจุบันความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีโดยเฉพาะคอมพิวเตอร์มีบทบาทสำคัญในการสื่อสาร และนักเรียนส่วนหนึ่งมีความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์ ซึ่งเป็นสื่ออิเล็กทรอนิกส์ นักเรียนอาจใช้ Word Processing ในการเรียนภาษาไทย การรวบรวมข้อมูลข่าวสาร การเขียนโครงการ การเขียนรายงานด้วยแผ่นดิสก์ส่งครูแทนที่จะเขียนรายงานเป็นแผ่นกระดาษ การใช้ Word Processing จะช่วยให้นักเรียนใช้ในกระบวนการเขียน จะใช้ในการปรับปรุงพัฒนาบทเขียนของนักเรียน ทั้งในขั้นยกร่าง ขั้นปรับปรุง พัฒนาและสามารถพิมพ์รายงานออกมาด้วยความเรียบร้อยเป็นการเขียนขั้นสุดท้าย และนักเรียนอาจใช้อินเทอร์เน็ตในการค้นหาข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ใช้ E-Mail ในการส่งข้อมูลข่าวสารการเรียนรู้กับเพื่อนทั้งในโรงเรียนและเพื่อนต่างโรงเรียน ดังนั้นครูภาษาไทยจะต้องเรียนรู้เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์และการเชื่อมโยงเทคโนโลยีในการพัฒนาการเรียน นักเรียนอาจเชื่อมโยงสอบถามปัญหาการเรียนกับครูโดยใช้โทรศัพท์มือถือหรือทางคอมพิวเตอร์ก็ได้ ซึ่งจะเป็นการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอน แม้แต่การนำคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) มาใช้ก็จะเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นในการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาไทยในอนาคตอย่างหลีกเลี่ยงไม่พ้น (กรมวิชาการ. 2545: 9)

2.3 แนวทางการพัฒนาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

การสอนภาษาไทยในปัจจุบันต้องเปลี่ยนแนวคิดไปจากเดิม ไม่เน้นการอ่านออกเขียนได้เพียงอย่างเดียว แต่จะเน้นการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารกับผู้อื่นอย่างมีประสิทธิภาพ และใช้ภาษาในการแก้ปัญหาในการดำรงชีวิตและปัญหาของสังคม เน้นการสอนภาษาในฐานะเครื่องมือของการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง สามารถนำความรู้มาใช้ในการพัฒนาตนเอง นอกจากนั้นยังต้องสอนภาษาเพื่อพัฒนาความคิด ผู้เรียนที่มีความคิดจะต้องมีประสบการณ์และประมวลคำมากพอที่จะสร้างความคิดได้ลึกซึ้ง และคิดได้อย่างชาญฉลาดรอบคอบ ขณะเดียวกันการสอนภาษาไทยต้องการรักษาภาษาไทยในฐานะเป็นวัฒนธรรม และถ่ายทอดวัฒนธรรมที่บรรพบุรุษได้สร้างสรรค์ในรูปของหลักภาษา ซึ่งเป็นกฎเกณฑ์การใช้ภาษา วรรณคดีและวรรณกรรม ผู้เรียนจะต้องมีทักษะการใช้ภาษาได้ถูกต้องสละสลวย ตามหลักภาษา อ่านวรรณกรรมต่าง ๆ เพื่อศึกษาเรื่องราวของชีวิตที่จะทำให้ ชีวทัศน์ และโลกทัศน์ของผู้อ่านกว้างขวางขึ้น เข้าใจสภาพสังคมและวัฒนธรรมทั้งในอดีต ปัจจุบัน และสังคมในอนาคต รวมถึงการศึกษาภูมิปัญญาในท้องถิ่นต่าง ๆ

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ได้นำแนวคิดดังกล่าวข้างต้นมาเป็นแนวทางการพัฒนาหลักสูตร ได้ทำเป็นสาระการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้ กลุ่มสาระการ

เรียนรู้ภาษาไทยและมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น เพื่อเป็นแนวทางให้สถานศึกษาจัดหลักสูตรและจัดการเรียนให้สอดคล้องมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนด

การพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาจะยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ไม่ได้ยึดเนื้อหาเป็นหลัก หลักสูตรจึงมีลักษณะเป็นหลักสูตรสมรรถฐาน (Competency based Curriculum) โดยเน้นทักษะและความสามารถของผู้เรียนมากกว่าการเน้นเนื้อหา มีมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ และมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นเป็นตัวกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยจะมีสาระการเรียนรู้ 5 สาระ คือ สาระการอ่าน สาระการเขียน สาระการฟัง การดู และการพูด สาระหลักการใช้ภาษาและสาระวรรณคดีและวรรณกรรม โดยเน้นด้านความรู้ ด้านทักษะและกระบวนการ ด้านคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยม การจัดหลักสูตรภาษาไทยจะต้องนำมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้และมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาตามสาระการเรียนรู้ทั้ง 5 สาระ ดังกล่าว (กรมวิชาการ. 2545: 1)

2.4 แนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

การจัดการเรียนรู้ให้บรรลุมาตรฐานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ผู้สอนจะต้องศึกษาวิเคราะห์สาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น จัดทำสาระการเรียนรู้ช่วงชั้น ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีหรือรายภาค สาระการเรียนรู้รายปีหรือรายภาค และจัดทำคำอธิบายรายวิชา เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจก่อนจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ผู้สอนจำต้องดำเนินการดังนี้ (กรมวิชาการ. 2545: 105-106)

1. เลือกรูปแบบการจัดการเรียนรู้

ผู้สอนต้องเลือกรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย และเหมาะสมกับผู้เรียน เช่น การสืบค้นภูมิปัญญาท้องถิ่นจากแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น การปฏิบัติกิจกรรมตามความสนใจของผู้เรียน โดยให้ผู้เรียนทำโครงการ

2. คิดค้นเทคนิคกลวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ผู้สอนสามารถคิดค้นรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบอื่น ๆ และนำมาใช้ให้เหมาะสมกับปัจจัยต่าง ๆ ได้แก่ ความรู้ความสามารถด้านเนื้อหาวิชา ความสนใจ และวัยของผู้เรียน ความสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้แต่ละช่วงชั้น เวลา สถานที่ วัสดุอุปกรณ์ และสภาพแวดล้อมของโรงเรียนและชุมชน

3. จัดกระบวนการเรียนรู้

การจัดกระบวนการเรียนรู้หลายรูปแบบ ผู้สอนสามารถเลือกนำมาใช้หรือปรับใช้โดยคำนึงถึงสภาพและลักษณะของผู้เรียน เน้นให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติตามกระบวนการเรียนรู้ที่มีความสุข

2.5 การสอนภาษาไทยโดยการเรียนรู้แบบโครงงาน

กรมวิชาการ (2545: 106) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน เป็นการจัดประสบการณ์ตรงให้กับผู้เรียนได้ปฏิบัติเหมือนกับการทำงานในชีวิตจริง ให้รู้วิธีการแก้ปัญหาด้วยตนเองอย่างเป็นระบบ รู้จักวิธีการวางแผน คิดวิเคราะห์ ประเมินผลการปฏิบัติงานได้ด้วยตนเองและฝึกการเป็นผู้นำและผู้ตาม ลักษณะของโครงงาน เป็นเรื่องของการศึกษา ค้นคว้า ทดลองตรวจสอบ สมมติฐานโดยอาศัยการศึกษาวิเคราะห์ใช้ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ โครงงานมีหลายประเภท ได้แก่ โครงงานทดลอง ประเภทสิ่งประดิษฐ์ ประเภทสำรวจข้อมูล และประเภททฤษฎีต่างๆ สำหรับกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยมักจะเป็นประเภทสำรวจข้อมูล โดยมีการศึกษาสำรวจข้อมูลต่าง ๆ นำมาวิเคราะห์แล้วสรุปเขียนเป็นรายงาน ซึ่งมีทั้งเนื้อหา บทคัดย่อ สรุปย่อ วัตถุประสงค์ สมมติฐาน อธิบายวิธีการสำรวจ ผลการสำรวจ สรุปและบรรณานุกรม

ลัดดา ภูเกียรติ (2544: 145) กล่าวว่า ลักษณะและธรรมชาติภาษาไทยเป็นเรื่องของการใช้ถ้อยคำภาษาเพื่อแสดงความคิดตามความต้องการและความรู้สึกต่อผู้อื่น เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ดังนั้นหลักสูตรจึงได้จัดให้ภาษาไทยเป็นวิชาทักษะที่เด็ก ๆ ต้องฝึกฝนให้เกิดความชำนาญ สิ่งที่สำคัญยิ่งที่ทุกคนต้องเรียนรู้ในหลักการสำคัญ ๆ ของตัวเนื้อหาสาระของภาษา เพื่อการสื่อสารที่ถูกต้อง ครูจะต้องสอนด้านหลักของวิชาการให้กับนักเรียนตามระดับความรู้ความสามารถที่กำหนดให้มีการเรียนรู้ในแต่ละระดับขั้นแต่การนำภาษาไปประยุกต์ใช้ให้ถูกต้อง ตามหลักเกณฑ์และเกิดความคล่องแคล่วใช้อย่างมีวิจารณญาณและมีคุณธรรมนั้นเป็นสิ่งที่ผู้เรียนจะต้องศึกษาเพิ่มความชำนาญให้กับตนเอง ดังนั้นครูควรกระตุ้นให้นักเรียนรู้ภาษาโดยการทำโครงงาน

3. การเรียนรู้แบบโครงงาน

การเรียนรู้แบบโครงงาน มีชื่อเรียกในภาษาอังกฤษอยู่หลายคำ คือ Project Work, Project Method, Project Portfolio, Project-based Learning และ Project-based Instruction (บุรชัย ศิริมหาสาร. 2546: 16)

3.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการเรียนรู้แบบโครงงาน

การเรียนรู้โดยการทำโครงงานเป็นการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีรากฐานมาจากแนวคิดในการให้การศึกษาของ John Dewey (1859-1952) นักปรัชญาและนักการศึกษาชาวอเมริกันและแนวคิดการศึกษาแบบพิพัฒนาการ (Progressive Education) ซึ่งเชื่อว่า การศึกษาเป็นการสร้างประสบการณ์ชีวิตที่ต่อเนื่องโดยมีผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ไม่ใช่เกิดจากการสอนที่มีครูเป็นศูนย์กลาง การเรียนรู้โดยการทำโครงงานจึงมีความสำคัญในการเตรียมผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถตามความต้องการในการประกอบอาชีพในอนาคต การเรียนรู้โดยการทำโครงงานอาจใช้เป็นกิจกรรมเสริม หรือกิจกรรมการเรียนรู้หลักก็ได้ สิ่งสำคัญ คือ การใช้ปัญหาหรือสถานการณ์ในชีวิตจริง ซึ่งจำเป็นต้องใช้ทักษะต่างๆ ในการทำงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ และผู้เรียนจะได้ฝึกพัฒนาและใช้ทักษะต่างๆ ที่จำเป็นในการทำโครงงาน (นฤมล ยุตาคม. 2543: 35)

ทฤษฎีการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้แบบโครงงานนั้น เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งมีทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้ (ศิริชัย กาญจนวาสี. 2543: 63)

1. ทฤษฎีการสร้างความรู้ (Constructivism) เป็นทฤษฎีที่มุ่งความสนใจไปที่บทบาทของผู้เรียนในการสร้างองค์ความรู้ใหม่ (Constructing new knowledge) นักจิตวิทยาการเรียนรู้แนวคอนสตรัคติวิสต์ ที่มีชื่อเสียงกลุ่มนี้ได้แก่ Dewey, Piaget, Vigotsky และ Ausubel เชื่อว่าการเรียนรู้เป็นการพยายามเชิงสังคม เป็นการเรียนรู้แบบร่วมมือกัน ซึ่งเน้นความสำคัญของการสร้างความรู้โดยกลุ่มคน ซึ่งกล่าวโดยสรุปได้ว่า ทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ มีแนวคิดพื้นฐาน ดังนี้

1.1 ผู้เรียนสร้างระบบความเข้าใจด้วยตนเองมากกว่าการส่งผ่านหรือการถ่ายทอดจากผู้สอน

1.2 การเรียนรู้ใหม่สร้างบนฐานของการเรียนรู้ที่ผ่านมา (Prior understanding) ผู้เรียนสามารถสร้างความรู้ได้โดยอาศัยประสบการณ์เดิมของผู้เรียน

1.3 การเรียนรู้เกิดขึ้นจากการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม (Social interaction) ซึ่งการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมจะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีความเข้าใจกับแนวคิดต่าง ๆ และทำให้ผู้เรียนได้มีโอกาสประเมินความเข้าใจของตนเอง

1.4 การเรียนรู้ด้วยประสบการณ์จริงสร้างเสริมให้การเรียนรู้มีความหมาย (Meaningful learning)

การเรียนรู้ตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์ นั้นยอมรับข้อมูลที่มีอยู่เดิม และข้อมูลใหม่ที่เกิดขึ้น

2. ทฤษฎีพฤติกรรมนิยม (Behaviorism) เป็นทฤษฎีที่เชื่อว่า การเรียนรู้เกิดจากพลังกระตุ้นจากภายนอกในรูปของการให้รางวัลและการลงโทษ ผู้เรียนมีบทบาทคอยรับ (passive) สิ่งเร้าและมีปฏิสัมพันธ์ ส่วนผู้สอนมีบทบาทในการควบคุมและกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมที่คาดหวังด้วยการให้รางวัลหรือการลงโทษ

3. ทฤษฎีพุทธินิยม (Cognitivism) เป็นทฤษฎีที่เชื่อว่า การเรียนรู้เกิดจากการรับข่าวสาร จัดเก็บข่าวสาร และการนำข่าวสารออกมาใช้ ผู้เรียนต้องตื่นตัว (Active) ในการพัฒนากลยุทธ์ที่จะสร้างความเข้าใจอย่างมีความหมาย ส่วนผู้สอนถือเป็นผู้ร่วมกระบวนการพัฒนากลยุทธ์และการใช้กลยุทธ์อย่างมีความหมาย

4. ทฤษฎีมนุษยนิยม (Humanism) เป็นทฤษฎีที่เชื่อว่ามนุษย์ทุกคนเกิดมาพร้อมกับความดีที่ติดตัวมาแต่กำเนิด มีอิสระที่จะนำตนเองและพึ่งพาตนเองได้ มีความสร้างสรรค์ที่จะทำประโยชน์ต่อสังคม มีอิสระในการเลือกทำสิ่งต่างๆ ที่จะไม่ทำให้ผู้ใดเดือดร้อน ในการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีนี้ควรให้ผู้เรียนมีสมรรถภาพในด้านความรู้ อารมณ์ ความรู้สึก และทักษะไป พร้อม ๆ กัน ซึ่งหมายความว่า ครูควรฝึกให้ผู้เรียนรู้จักคิด รู้จักใช้เหตุผล มีความชื่นชมต่อสิ่งที่เรียน และให้ผู้เรียนลงมือทำกิจกรรมต่างๆ ด้วยตนเอง

สรุปว่า แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการเรียนรู้แบบโครงงานนั้น เป็นการเน้นผู้เรียนให้มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ ได้ปฏิบัติจริงด้วยตนเอง โดยได้เรียนในสิ่งที่เขาสนใจ อยากรู้คำตอบ ได้ใช้

วิธีการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ หลากหลายรูปแบบ ได้ใช้ความรู้ ความเข้าใจจากเรื่องต่าง ๆ ที่เรียนมา เพื่อหาคำตอบ และสุดท้ายผู้เรียนเป็นผู้สร้างองค์ความรู้ใหม่สำหรับตนเองขึ้นมา กิจกรรมต่าง ๆ ที่นักเรียนกระทำ ได้รับการแนะนำ ปรีกษา ดูแลจากครูผู้สอน ดังนั้นครูจะต้องเข้าใจธรรมชาติ ความต้องการ ความสนใจ พัฒนาการ และความแตกต่างของผู้เรียน เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองเต็มตามศักยภาพ

3.2 ความหมายของโครงการ

นักการศึกษาหลายท่านรวมทั้งสถาบันหลายแห่งได้ให้ความหมายของโครงการ ไว้สรุปได้ดังนี้

จิราภรณ์ ศิริทวี (2542: 34) กล่าวว่า โครงการเป็นการสอนให้นักเรียนรู้จักวิธีทำโครงการวิจัยเล็ก ๆ ผู้เรียนลงมือปฏิบัติเพื่อพัฒนาความรู้ ทักษะและสร้างผลผลิตที่มีคุณภาพ ระเบียบวิธีดำเนินการเป็นระบบ วิธีการทางวิทยาศาสตร์

สุพล วังสินธุ์ (2543: 12) กล่าวว่า โครงการเป็นการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้เลือกและสร้างกระบวนการการเรียนรู้เรื่องใดเรื่องหนึ่งอย่างลุ่มลึก และสามารถนำผลการเรียนรู้ไปใช้ในชีวิตจริงได้

ธัญญฉัตร ชาวเหนือ (2543: 7) ได้กล่าวว่า โครงการเป็นกิจกรรมหนึ่งที่จะสามารถพัฒนาผู้เรียน ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ เป็นการเรียนรู้ในด้านลึกและเรียนรู้ในสิ่งที่ผู้เรียนเกิดความสงสัย อยากรู้ สนใจ และต้องการหาคำตอบ

เนตรนพิชญ จำปาทองเทศ (2544: 30) กล่าวว่า โครงการคือกิจกรรมการสอนรูปแบบหนึ่งที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าและลงมือปฏิบัติด้วยตนเองตามหัวข้อเรื่องที่ตนสนใจ

ลัดดา ภูเกียรติ (2544: 27) กล่าวว่า โครงการเป็นวิธีการเรียนรู้ที่เกิดจากความสนใจใคร่รู้ของผู้เรียนที่อยากจะศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือหลายๆ สิ่งที่สงสัยและอยากรู้คำตอบให้ลึกซึ้งชัดเจน หรือต้องการเรียนรู้ในเรื่องนั้นๆ ให้มากขึ้นกว่าเดิม โดยใช้ทักษะกระบวนการและปัญญาหลายๆ ด้าน มีวิธีการศึกษาอย่างเป็นระบบและมีขั้นตอนต่อเนื่อง มีการวางแผนในการศึกษาอย่างละเอียดแล้วลงมือปฏิบัติตามแผนงานที่วางไว้จนได้ข้อสรุปหรือผลการศึกษาหรือคำตอบเกี่ยวกับเรื่องนั้นๆ

วิสุทธิ์ กล้าหาญ (2545: 3) กล่าวว่า โครงการเป็นวิธีการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้เรียนรู้เรื่องใดเรื่องหนึ่งอย่างลุ่มลึกด้วยตนเอง โดยการเรียนรู้จากการคิดวางแผนไว้ล่วงหน้า ใช้แหล่งการเรียนรู้อย่างหลากหลาย สามารถนำผลการเรียนรู้ไปใช้ในชีวิตจริงได้

วัฒนาพร ระเบียบทุกษ์ (2545: 59) กล่าวว่า โครงการเป็นวิธีการจัดการเรียนรู้รูปแบบหนึ่งที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเองจากการลงมือปฏิบัติ ใช้กระบวนการแสวงหาความรู้ หรือค้นคว้าหาคำตอบในสิ่งที่ผู้เรียนอยากรู้หรือสงสัยด้วยวิธีการต่างๆ อย่างหลากหลาย

ปรียา บุญวิฑิติน (2545: 80) กล่าวว่า โครงการงานเป็นการสอนให้นักเรียนทำงานวิจัยขนาดเล็กๆ โดยเน้นทักษะกระบวนการ ซึ่งเป็นการจัดลำดับความคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ การประเมินผลการทดลอง แล้วนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2545: 15) ได้กล่าวถึง การจัดการเรียนการสอนแบบโครงการ คือ การจัดประสบการณ์ในการปฏิบัติงานให้แก่ นักเรียน เหมือนกับการทำงานในชีวิตจริง ให้นักเรียนได้มีประสบการณ์ตรงได้เรียนรู้วิธีแก้ปัญหา รู้จักการทำงานอย่างมีระบบ รู้จักวางแผนในการทำงาน ฝึกการคิดวิเคราะห์ และเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง

มิ่งขวัญ กิตติวรรณกร (2546: 38) ได้กล่าวว่า โครงการงานเป็นกระบวนการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง ให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติเหมือนกับการทำงานในชีวิตจริง ฝึกให้คิดเป็น ทำเป็น รู้วิธีการแก้ปัญหาด้วยตนเองอย่างเป็นระบบ รู้จักคิดริเริ่ม คิดวางแผน และประเมินผลการปฏิบัติงานได้ด้วยตนเอง รวมทั้งฝึกการเป็นผู้นำและผู้ตาม

ชาร์ด (ปิยาพร ถาวรเศรษฐ. 2546: 22; อ้างอิงจาก Chard. 2001) กล่าวว่า โครงการงานเป็นวิธีการที่ผู้สอนจะแนะนำให้นักเรียนได้ศึกษาอย่างลึกในเรื่องที่เขาสอนใจ การสอนแบบนี้จะไม่มีรูปแบบ มันค่อนข้างซับซ้อน แต่มันมีลักษณะพิเศษในเรื่องปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน เมื่อครูนำการสอนแบบนี้มาใช้อย่างประสบความสำเร็จ นักเรียนจะมีแรงจูงใจสูง มีความรู้สึกว่าได้มีส่วนร่วมกับการกิจกรรมด้านการเรียนของเขาเอง และผลงานที่มีคุณภาพสูง

ไฮนซ์ (สุเมธตา งามชัด. 2548: 6; อ้างอิงจาก Haines. 1989: 1) ได้ให้ความหมายของโครงการงานสอดคล้องกับตัวชี้ว่าเป็นวิธีการสอนที่ประกอบด้วยกิจกรรมหลากหลายมุ่งเน้นหัวข้อเรื่องที่นักเรียนสนใจมากกว่าตัวภาษา โดยเปิดโอกาสให้นักเรียนเลือกเนื้อหา วิธีการศึกษาค้นคว้า การแบ่งงาน ตลอดจนรูปแบบชิ้นงานอันเป็นผลผลิตสุดท้ายของกระบวนการที่นักเรียนได้ทำข้อตกลงกันไว้ นอกจากนี้การสอนแบบนี้ยังเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ใช้ความรู้ ภาษาและทักษะที่เรียนมาแล้วมาปรับใช้ในการดำเนินงาน เป็นการนำภาษามาใช้ในชีวิตจริง

สรุปได้ว่า โครงการงาน หมายถึง การสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ศึกษาเรื่องใดเรื่องหนึ่งอย่างลึกซึ้งตามหัวข้อที่ผู้เรียนสนใจ มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ในการศึกษาค้นคว้า คิดค้น วางแผน และลงมือปฏิบัติตามความสามารถ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียน

3.3 จุดมุ่งหมายของการเรียนรู้แบบโครงการ

เพชร วรศัประไพโรจน์ (2544-2545: 2) กล่าวถึง จุดมุ่งหมายของโครงการงาน ดังนี้

1. เพื่อให้ผู้เรียนได้ใช้ความรู้และประสบการณ์ปฏิบัติงานตามความสามารถ ความสนใจ และความถนัดของตนเอง ซึ่งเป็นการพัฒนาเต็มตามศักยภาพของผู้เรียน
2. เพื่อให้ผู้เรียนได้ศึกษาหาความรู้จากแหล่งความรู้ต่างๆ ด้วยตนเอง
3. เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกการทำงานอย่างเป็นระบบโดยใช้กระบวนการแก้ปัญหาตามระเบียบวิธีการวิทยาศาสตร์ โดยรู้จักสังเกต รู้จักตั้งคำถาม ตั้งสมมุติฐานได้
4. เพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์

5. รู้จักสรุปและทำความเข้าใจกับสิ่งที่ค้นพบ

6. เพื่อให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติงาน และเห็นคุณค่าของการใช้

กระบวนการแก้ปัญหาอันเป็นการสร้างลักษณะนิสัย จิตพิสัยให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน

สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ (2545: 84-85) กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน ดังนี้

1. เพื่อให้ผู้เรียนได้ใช้ความรู้ ทักษะและประสบการณ์ของตนเองในการศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ

2. เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดพลังความอยากรู้อยากเห็น

3. เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนตัดสินใจว่าจะทำอะไร กับใคร อย่างไร และเสริมสร้างความมั่นใจว่าผู้เรียนเป็นผู้มีความรู้ความชำนาญในเรื่องที่เขาต้องการค้นหาคำตอบ

4. เพื่อให้ผู้เรียนได้แสดงออกซึ่งความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

วัจนา พิพัฒน์ทศพล (2546: 30) กล่าวว่า จุดมุ่งหมายการสอนแบบโครงงานมุ่งให้ผู้เรียนได้

1. พัฒนาการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยเลือกหัวข้อและวิธีการดำเนินการด้วยตนเอง

2. เชื่อมโยงองค์ความรู้กับชีวิตจริง โดยนำความรู้ที่ได้จากห้องเรียนไป

ประยุกต์ใช้หรือปฏิบัติจริง

3. พัฒนาความรับผิดชอบ โดยให้เสรีภาพในการคิดและการทำ กำหนดภาระงานและการดำเนินงานเอง

กิตติชัย สุธาสิโนบล (2546: 2) ได้กล่าวถึงการเรียนรู้แบบโครงงาน ว่ามีจุดมุ่งหมายที่สำคัญ ดังนี้

1. เพื่อมุ่งให้ผู้เรียนพัฒนาความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีทักษะพื้นฐานในการติดต่อสื่อสาร การคิดคำนวณ การคิดวิเคราะห์ โดยเน้นการเรียนรู้ตามสภาพจริง อย่างมีความสุข

2. เพื่อมุ่งให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการคิด การค้นคว้า แสวงหาความรู้และสร้างความรู้ด้วยตนเองอย่างสร้างสรรค์ พร้อมทั้งสามารถนำเสนอผลงานเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้อื่นได้

3. เพื่อมุ่งให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจตนเอง ปฏิบัติกิจกรรมตามความถนัดและความต้องการของตนเอง

4. เพื่อมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเรียนรู้โดยผ่านกระบวนการทักษะทางสังคม จริยธรรม เพื่อค้นคว้าหาคำตอบอย่างนักแสวงหาความรู้ สามารถนำไปใช้แก้ไขปัญหาต่างๆ ในชีวิตประจำวัน

สรุปได้ว่า จุดมุ่งหมายของการเรียนรู้แบบโครงงาน มุ่งให้ผู้เรียนได้พัฒนาการเรียนรู้ด้วยตนเองในการเลือกหัวข้อและวิธีการดำเนินการด้วยตนเอง นำความรู้ที่ได้จากห้องเรียนไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติจริง และพัฒนาความรับผิดชอบ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการดำเนินงาน

3.4 ลักษณะการเรียนรู้แบบโครงงาน

การสอนแบบโครงงาน มีนักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงลักษณะการเรียนรู้แบบโครงงานไว้ดังนี้

สุพล วังสินธุ์ (2543: 12) กล่าวถึงลักษณะสำคัญของโครงงาน ดังนี้

1. เป็นเรื่องที่นักเรียนสนใจ สงสัย ต้องการหาคำตอบ
2. เป็นการเรียนรู้ที่มีกระบวนการ มีระบบ ครอบคลุมการเรียนรู้ที่ผู้เรียนจะต้องใช้ความสามารถหลายด้าน
3. เป็นการบูรณาการการเรียนรู้
4. มีความสอดคล้องกับชีวิตจริง
5. มีการศึกษาอย่างลุ่มลึกด้วยวิธีการและแหล่งข้อมูลอย่างหลากหลาย
6. เป็นการแสวงหาความรู้และสรุปความรู้ด้วยตนเอง
7. มีการนำเสนอโครงงานด้วยวิธีการที่เหมาะสม ในด้านกระบวนการและผลงาน

ที่พบ

8. ข้อค้นพบ สิ่งค้นพบ สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

นฤมล ยุตาคม (2543: 36) กล่าวว่า ลักษณะของการเรียนรู้โดยการทำโครงงาน คือ

1. เป็นงานที่พัฒนาจากงานเดิม
2. บูรณาการสาขาวิชาต่างๆ และทักษะต่างๆ เข้าด้วยกัน
3. ใช้ทักษะการทำงานร่วมมือกันเป็นกลุ่ม การแก้ปัญหา การต่อรอง และทักษะ

ระหว่างบุคคลอื่นๆ

4. ให้ผู้เรียนทำงานเป็นอิสระ
5. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนใช้ความรู้ความสามารถในสถานการณ์ใหม่ และแตกต่าง

ออกไปภายนอกห้องเรียน

6. ให้ผู้เรียนเลือกเรื่องที่ทำโครงงาน และวางแผนการทำงานเอง
7. ให้ผู้เรียนได้รับความรู้ และข้อมูลที่มีความสำคัญกับตัวเอง
8. ทำให้ได้ผลงานที่ชัดเจน
9. จัดให้มีการประเมินตามสภาพจริง โดยตนเอง โดยเพื่อน และโดยครู

วัจนา พิพัฒน์ทศพล (2546: 30) กล่าวถึงลักษณะสำคัญของโครงงานว่า ลักษณะเด่นของโครงงานตามทัศนะของนักการศึกษาหลายคนเห็นตรงกัน มีดังนี้

1. มุ่งเน้นไปที่การเรียนรู้เนื้อหามากกว่าเป้าหมายด้านภาษา เฉพาะภาษาใดภาษาหนึ่ง
2. มีลักษณะมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง แม้ครูผู้สอนจะมีบทบาทในการ

สนับสนุน และเสนอแนะตลอดกระบวนการ

3. มีลักษณะเป็นการร่วมมือมากกว่าการแข่งขัน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์จากกันและกัน

4. นำไปสู่การบูรณาการที่แท้จริง ทั้งด้านทักษะและกระบวนการแสวงหาข้อมูล จากแหล่งความรู้ต่างๆ ที่สะท้อนถึงภาระงานในชีวิตจริง

5. จะสิ้นสุดหรือจบลงด้วยผลงานในตอนท้าย ซึ่งสามารถให้คนอื่นได้รับรู้ มีส่วนร่วมได้ ทำให้โครงการเป็นสิ่งที่มีความหมายที่แท้จริง ทั้งยังมีการปรับกระบวนการระหว่างดำเนินการ เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเกิดความคล่องแคล่ว และความถูกต้องชัดเจนในแต่ละช่วงของการทำโครงการ

6. เป็นสิ่งที่จูงใจ กระตุ้น และท้าทาย มีผลดีต่อการสร้างความเชื่อมั่น การรู้คุณค่าของตนเอง และความอิสระในการดูแลตนเองควบคู่ไปกับการพัฒนาทักษะทางภาษา การเรียนรู้ เนื้อหาและความสามารถทางสติปัญญาของผู้เรียน

สรุปได้ว่า ลักษณะการสอนแบบโครงการ เป็นการเน้นให้ผู้เรียนเป็นผู้คิด ปฏิบัติ สร้างสรรค์ผลงานด้วยตนเองตามความถนัด และความสนใจ ด้วยการศึกษาค้นคว้า ได้ฝึกอย่างเป็นระบบตามขั้นตอน โดยอาศัยกระบวนการทำงานและกิจกรรมต่างๆ และมีการประเมินกระบวนการทำงานที่ต่อเนื่อง

3.5 ประเภทของโครงการ

นักการศึกษาได้แบ่งประเภทของโครงการไว้ดังนี้

ธัญญ์ณัฐ ชาวเหนือ (2543: 63) และวัฒนาพร ระบับทุกข์ (2545: 59-62) ได้แบ่งประเภทของโครงการตามสาระการเรียนรู้ได้ 2 ประเภท คือ

1. โครงการตามสาระการเรียนรู้ เป็นโครงการที่ใช้เนื้อหาตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ เป็นพื้นฐานในการทำโครงการ โดยมีการบูรณาการความรู้ ทักษะ คุณธรรมและค่านิยมเข้าด้วยกัน

2. โครงการตามความสนใจ เป็นโครงการที่ผู้เรียนสามารถกำหนดขึ้นตามความสนใจและความถนัดโดยการนำเอาความรู้ทักษะ คุณธรรม จริยธรรมและค่านิยม จากกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ มาบูรณาการเข้าด้วยกัน

นอกจากนี้ ธัญญ์ณัฐ ชาวเหนือ (2543: 63) ได้จำแนกประเภทของโครงการตามลักษณะการดำเนินงาน เป็นประเภทใหญ่ ๆ ได้ 4 ประเภท คือ

1. โครงการประเภทสำรวจข้อมูล รวบรวมข้อมูล
2. โครงการประเภทศึกษาค้นคว้า
3. โครงการประเภททดลอง
4. โครงการประเภทสิ่งประดิษฐ์

อุดมศักดิ์ ธนะกิจรุ่งเรือง (2543: 18-19) และกิตติชัย สุทธาสโนบล (2546: 4-6) กล่าวว่า ประเภทของโครงการ สามารถแบ่งตามลักษณะของกิจกรรมการเรียนรู้ได้เป็น 4 ประเภท ดังนี้

1. โครงการประเภทสำรวจรวบรวมข้อมูล (Survey research project) โครงการประเภทนี้เป็นการศึกษาหรือทำความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพต่าง ๆ ที่มีอยู่ในธรรมชาติในแต่ละสาระการเรียนรู้ จุดประสงค์เพื่อสำรวจข้อมูลด้านต่าง ๆ แล้วนำมาจำแนกเป็นหมวดหมู่ และนำเสนออย่างมีระบบ เพื่อให้เห็นความสัมพันธ์ในเรื่องดังกล่าวนั้นได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

2. โครงการประเภททดลอง (Experimental research project) ขั้นตอนการทำโครงการประเภทนี้จะต้องมีการกำหนดปัญหา ตั้งสมมติฐานการกำหนดตัวแปร การกำหนดนิยามศัพท์เฉพาะ การออกแบบการทดลอง ดำเนินการทดลองเพื่อหาคำตอบของปัญหา หรือตรวจสอบสมมติฐานที่ตั้งไว้ แปรผล สรุปผล อภิปรายผลการทดลอง และการให้ข้อเสนอแนะ การทำโครงการประเภททดลองนี้ในบางครั้งอาจจำเป็นต้องทำการทดลองเพื่อศึกษาความเป็นไปได้เบื้องต้นเสียก่อน เพื่อให้ได้ข้อมูลบางประการมาใช้ประกอบการตัดสินใจในการกำหนดรายละเอียดต่างๆ ของการศึกษาค้นคว้าจริง

3. โครงการประเภทการพัฒนาหรือการประดิษฐ์ (Developmental research project/Invention research project) เป็นการประยุกต์ทฤษฎีและหลักการทางวิทยาศาสตร์ เพื่อพัฒนาหรือสร้างประดิษฐ์อุปกรณ์ เครื่องมือใช้ เพื่ออำนวยความสะดวกในการทำกิจกรรมต่างๆ เป็นการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์จากการสังเกต วิเคราะห์เครื่องมือเครื่องใช้หรือวิธีการในการจัดการต่างๆ แล้วพัฒนา ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงสิ่งประดิษฐ์ที่มีอยู่ให้มีประสิทธิภาพดีขึ้นกว่าหรือเป็นสิ่งที่ริเริ่มสร้างสรรค์ขึ้นใหม่ หรือแบบจำลองทางความคิด

4. โครงการประเภทการสร้างทฤษฎีหรือการอธิบาย (Theoretical research project) เป็นการนำเสนอทฤษฎี แนวคิดใหม่ เพื่ออธิบายปรากฏการณ์ต่างๆ ที่แตกต่างไปจากแนวความคิดเดิม ซึ่งต้องอาศัยข้อมูล หรือทฤษฎีสนับสนุน ดังนั้นผู้ที่ทำโครงการประเภทนี้ต้องเป็นผู้ที่มีพื้นฐานความรู้ในเรื่องนั้นๆ เป็นอย่างดี และต้องศึกษาค้นคว้าอย่างลึกซึ้งกว้างขวาง จึงไม่เหมาะสมกับผู้เรียนในระดับประถมศึกษา

ลัดดา ภูเกียรติ (2544: 30-249) ได้แบ่งประเภทของโครงการออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. โครงการด้านวิทยาศาสตร์ แบ่งออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้

1.1 โครงการประเภทสำรวจ (Survey research project)

1.2 โครงการประเภททดลอง (Experimental research project)

1.3 โครงการประเภทสิ่งประดิษฐ์ (Developmental research project)

1.4 โครงการประเภทการสร้างทฤษฎีหรือการอธิบาย (Theoretical research project)

2. โครงการทั่วไป

การที่จะให้นักเรียนทำกิจกรรมโครงการ เพื่อการเรียนรู้ของนักเรียน ครูจะต้องสอนให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการ รวมทั้งมีทักษะในการทำงานให้เป็นระบบเสียก่อน ซึ่งในการทำโครงการขั้นแรกของเด็กๆ ควรจะมาจากความสนใจของเขาที่ต้องการคำตอบในปัญหาคำถามที่ยังไม่รู้ และเป็นการฝึกกระบวนการในการแสวงหาคำตอบด้วยวิธีคิดของ

เขาเอง โดยที่ครูเป็นผู้คอยให้คำปรึกษา ช่วยเหลือ แนะนำเท่านั้น ซึ่งโครงการแบ่งทั่วไปออกเป็น 2 ประเภท คือ

2.1 โครงการตามความสนใจ โครงการประเภทนี้เป็นโครงการที่ค่อนข้างกว้างมากเพราะความสนใจของเด็ก ๆ จะแตกต่างกันไปตามประสบการณ์ของเขา ซึ่งจะเป็นไปตามหัวข้อในเรื่องใดหรือสิ่งใดที่เด็ก ๆ เขามีความสนใจที่จะศึกษาค้นคว้าอย่างเจาะลึกเพื่อต้องการคำตอบในสิ่งที่สงสัยหรือยังไม่แน่ชัดแล้วต้องพิสูจน์ให้มีความชัดเจนมากขึ้น

2.2 โครงการตามสาระการเรียนรู้ เป็นเนื้อหาสาระในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้มักจะเป็นเนื้อหาที่เด็ก ๆ ต้องเรียนอยู่แล้ว เพียงแต่ต้องการขยายความรู้ให้กว้างออกไปในเชิงลึกกว่าเดิม เพราะการเรียนในห้องเรียนค่อนข้างมีเวลาที่จำกัด ครูผู้สอนสามารถนำกิจกรรมโครงการมาช่วยในการจัดการเรียนการสอนในแต่ละเนื้อหาวิชา โดยให้นักเรียนได้เลือกเรื่องที่สนใจในเนื้อหาของหลักสูตรที่จำเป็นต้องเรียนรู้ หรือเป็นเรื่องที่ครูและนักเรียนได้มีข้อตกลงร่วมกันว่าน่าจะศึกษาด้วยวิธีการทำโครงการหรือกลุ่มครูผู้สอนในวิชาต่าง ๆ มาปรึกษากันว่าหน่วยการเรียนรู้เรื่องใดบ้างที่สามารถใช้หลักสูตรบูรณาการในระหว่างวิชาได้ โดยไม่ต้องเรียนซ้ำซ้อนในแต่ละวิชาอีกในเรื่องเดียวกัน แต่จัดเป็นหน่วยการเรียนรู้ให้นักเรียนได้เรียนรู้ โดยการทำโครงการเชิงบูรณาการระหว่างวิชา โครงการในแต่ละวิชาต่าง ๆ ตามสาระการเรียนรู้

สรุปได้ว่า ประเภทของโครงการ แบ่งโดยทั่วไป แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ โครงการตามความสนใจ และโครงการตามสาระการเรียนรู้ และแบ่งตามลักษณะการดำเนินการตามความถนัดและความสนใจสามารถออกได้เป็น 4 ประเภท ได้แก่ โครงการประเภทสำรวจรวบรวมข้อมูล โครงการประเภททดลอง โครงการประเภทสิ่งประดิษฐ์ และโครงการประเภทการสร้างทฤษฎีหรือการอธิบาย

3.6 การประเมินผลโครงการ

การประเมินโครงการของนักเรียนเป็นสิ่งสะท้อนถึงความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เนื้อหาสาระ กระบวนการทำงาน คุณภาพของโครงการ ทักษะในการสื่อสารในการนำเสนอผลงานโครงการของนักเรียน รวมทั้งการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู ทำให้ครูและนักเรียนได้ทราบปัญหาอุปสรรคในการทำงาน แล้วนำมาปรับปรุงและพัฒนาโครงการในครั้งต่อไป ซึ่งมีนักเรียนได้เสนอแนวทางการประเมินการสอนแบบโครงการ ดังนี้

อุดมศักดิ์ ธนะกิจรุ่งเรือง (2543: 20-23) กล่าวว่า การประเมินผลโครงการควรใช้การประเมินผลตามสภาพที่แท้จริง (Authentic Assessment) ซึ่งมีลักษณะดังนี้

1. ทำไปพร้อม ๆ กับการเรียนรู้ของผู้เรียน
2. ยึดพฤติกรรมของผู้เรียนที่แสดงออกเป็นสำคัญ
3. เน้นการพัฒนาตนเองและการประเมินตนเอง
4. ให้ความสำคัญในการพัฒนาจุดเด่นของผู้เรียน

5. มีการเก็บข้อมูลระหว่างปฏิบัติได้ทุกบริบท (Context) ทั้งที่บ้าน โรงเรียน และชุมชน
6. อยู่บนพื้นฐานของเหตุการณ์ในชีวิตจริง เอื้อต่อการเชื่อมโยงการเรียนรู้สู่ชีวิตจริง
7. เน้นคุณภาพของผลงาน ซึ่งเป็นผลจากการบูรณาการความรู้สู่ความสามารถของผู้เรียน
8. เน้นการวัดความสามารถในการคิดระดับสูง เช่น ใช้ข้อมูลในการสังเคราะห์ อธิบาย สรุปเป็นกฎทั่วไป ตั้งสมมติฐาน สรุป และแปลผลเป็นต้น
9. วัดปฏิสัมพันธ์เชิงบวก มีการชื่นชม ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสุขสนุกสนาน ไม่เครียด

10. สนับสนุนการมีส่วนร่วมและรับผิดชอบร่วมกัน

สุพิน ดิษฐสกุล (2543: 54) กล่าวว่า การประเมินผลเป็นกระบวนการตัดสินใจจะสะท้อนสิ่งที่นักเรียนได้ปฏิบัติขณะที่มีการเรียนรู้ร่วมกัน ต้องเป็นการประเมินตามสภาพจริง และมีการประเมินที่หลากหลาย สิ่งที่ต้องประเมินได้แก่

1. กระบวนการทำงาน (Process)
2. ผลผลิตในขั้นสุดท้าย (Product)
3. การนำเสนองาน (Performance Task)

ลัดดา ภูเกียรติ (2544: 379-380) กล่าวว่า การประเมินโครงงานครูผู้สอนควรมีกรอบแนวทางในการประเมินเป็น 4 เรื่องใหญ่ ๆ คือ

1. จะประเมินอะไร สิ่งที่ประเมินจากโครงงานของผู้เรียน ครูควรจะทำการประเมินงานทั้งหมดเริ่มตั้งแต่การเลือกเรื่อง เนื้อหาสาระ กระบวนการในการทำงาน กระบวนการเรียนรู้ การแสดงออกถึงสิ่งที่มีความรู้ ความคิด ความสามารถ ทักษะ คุณธรรม จริยธรรม รวมไปถึงผลงานหรือชิ้นงานที่ได้จากการทำโครงงานนั้น ๆ

2. จะประเมินเมื่อใด การประเมินควรมีการกระทำอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่เริ่มโครงงานจนสิ้นสุดโครงงาน โดยประเมินตามสภาพจริง ซึ่งอาจแบ่งเป็น 3 ช่วง คือ ประเมินตอนเริ่มต้นโครงงาน ประเมินระหว่างการทำโครงงาน และประเมินหลังจากโครงงานเสร็จสิ้นลงแล้ว

3. จะประเมินจากอะไร/โดยวิธีใด วิธีการที่จะใช้การประเมินได้แก่ การตรวจจากผลงาน ชิ้นงาน เอกสาร รายงาน แบบบันทึกต่าง ๆ เช่น แบบสังเกตพฤติกรรม แบบวัดความรู้สึก ความพึงพอใจในการทำโครงงาน แบบสัมภาษณ์ แบบบันทึกการทำงานของกลุ่มเพื่อน รวมทั้งการทดสอบในด้านความรู้ความสามารถและทักษะการทำงาน แฟ้มสะสมงานหรืออื่นๆ ที่เป็นร่องรอยหลักฐานที่สามารถวัดได้จริงเป็นต้น

4. จะประเมินโดยใคร การประเมินที่ดีควรเป็นการประเมินที่ครอบคลุมจากทุกคนที่เกี่ยวข้องทั้งตัวนักเรียนเอง เพื่อน ๆ ในกลุ่มที่ทำงานด้วยกัน เพื่อนคนอื่น ๆ ครู/อาจารย์ ผู้ปกครอง และผู้เกี่ยวข้อง

กิตติชัย สุทธิสิน (2546: 18-19) ได้กล่าวว่า การประเมินผลโครงการจึงต้องวัดให้ตรงตามจุดมุ่งหมายของการวัด โดยให้ครอบคลุมกิจกรรมต่าง ๆ อาจใช้เกณฑ์ใหญ่ ๆ 3 เกณฑ์ อันได้แก่ การวางแผนการทำงาน กระบวนการทำงาน ความสำเร็จของโครงการ โดยกำหนดสัดส่วนของคะแนนตามความเหมาะสม

บุรชัย ศิริมหาสาคร (2546: 218) กล่าวถึง การประเมินผลโครงการ มีจุดเน้นดังนี้

1. เน้นการประเมินผลโครงการทั้งระบบ การทำโครงการเป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่ใช้ระยะเวลาต่อเนื่องยาวนานพอสมควร เป็นกิจกรรมที่ทำเป็นขั้นตอนหรือกระบวนการ ดังนั้นการประเมินผลโครงการต้องมีวิธีการที่สอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้ คือ ต้องประเมินกระบวนการหรือขั้นตอนการทำโครงการทั้ง 6 ขั้นตอน คือ

- ขั้นที่ 1 การคิดและเลือกหัวข้อโครงการ
- ขั้นที่ 2 การวางแผน(โครงร่างของโครงการ)
- ขั้นที่ 3 การดำเนินงาน(ปฏิบัติการโครงการ)
- ขั้นที่ 4 การเขียนรายงานโครงการ
- ขั้นที่ 5 การนำเสนอโครงการ
- ขั้นที่ 6 การพัฒนาโครงการ

นอกจากการประเมินกระบวนการทำโครงการแล้ว ต้องประเมินผลสำเร็จของโครงการควบคู่กันไปด้วยโดยใช้การประเมินผลตามทฤษฎีเชิงระบบ ให้ครอบคลุมทั้ง 3 ระยะ คือ

- 1. Input คือ การประเมินก่อนทำโครงการ
- 2. Process คือ การประเมินขณะทำโครงการ
- 3. Output หรือ Product คือ การประเมินผลสำเร็จของโครงการ

2. เน้นการประเมินผู้เรียนในทุกด้าน การทำโครงการเป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงศักยภาพในทุกด้าน ได้แก่ด้านพุทธิพิสัย (Cognitive Domain) ด้านทักษะพิสัย (Psychomotor Domain) และด้านจิตพิสัย (Affective Domain) ดังนั้น การประเมินผลโครงการต้องประเมินให้ครอบคลุมทั้ง 3 ด้าน

3. เน้นการประเมินผลที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและการประเมินตามสภาพจริง ใช้การประเมินผลที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินโครงการของตนเอง และเน้นการประเมินตามสภาพจริง คือ ประเมินโดยบุคคลหลายฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการทำโครงการ เช่น เพื่อนนักเรียน ครู ผู้ปกครอง และบุคคลที่เกี่ยวข้อง โดยใช้วิธีการประเมินที่หลากหลาย เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ การตรวจรายงานโครงการและผลงานการประดิษฐ์ การทดสอบความรู้ และการนำเสนอโครงการ

สรุปได้ว่า การประเมินผลโครงการ เป็นกระบวนการตัดสินใจสะท้อนสิ่งที่นักเรียนได้ปฏิบัติขณะที่มีการเรียนรู้ร่วมกัน ต้องเป็นการประเมินตามสภาพจริง และมีการประเมินที่หลากหลาย

หลาย ครอบคลุมทุกกิจกรรมที่นักเรียนปฏิบัติ เริ่มตั้งแต่การวางแผน การดำเนินกิจกรรมตามแผน และผลสำเร็จของงาน ซึ่งในการประเมินนั้นควรให้ทุกฝ่ายมีส่วนเกี่ยวข้องในการประเมิน เช่น ครูที่ปรึกษา นักเรียนเอง กลุ่มเพื่อน และผู้ปกครอง

3.7 ประโยชน์ของการทำโครงการ

จิราภรณ์ ศิริทวี (2542: 35) สิ่งที่นักเรียนได้รับหรือประโยชน์ที่ได้รับจากการทำโครงการ คือ

1. ความรู้ในเนื้อหาวิชานั้นๆ
2. ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์
3. ทักษะการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง
4. ความสามารถในการถ่ายทอดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการแก้ปัญหา
5. เจตคติที่ดีต่อการศึกษา
6. คุณสมบัติทางบวกอื่น ๆ ได้แก่ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความเชื่อมั่นในตนเอง ความมีวินัย ความรับผิดชอบ การทำงานร่วมกับผู้อื่น

อุดมศักดิ์ ธนะกิจรุ่งเรือง (2543: 23-24) กล่าวถึงประโยชน์ของโครงการ ดังนี้

1. กิจกรรมโครงการเหมาะกับการศึกษาในยุคข้อมูลข่าวสาร
2. เป็นกิจกรรมที่ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนได้เต็มที่
3. เกิดความรู้จริง ซึ่งได้จากการเรียนรู้ด้วยตนเองโดยการทดลอง ปฏิบัติ ค้นคว้า
4. สามารถใช้ความรู้ได้หลายด้าน (หลายมิติ)
5. เกิดปัญญาเชื่อมโยงความรู้ต่าง ๆ เข้าด้วยกัน
6. ฝึกให้ผู้เรียนเป็นคนคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น
7. ผู้เรียนได้พัฒนาความคิดสร้างสรรค์ และเกิดภาคภูมิใจที่ทำงานสำเร็จ
8. ผู้เรียนเกิดความสนุกสนานจากการเรียนรู้
9. ช่วยสนับสนุนให้ผู้เรียนเป็นนักค้นคว้า(นักวิทยาศาสตร์)

สุคนธ์ สินธพานนท์ และคณะ (2545: 76) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงการ ดังนี้

1. เป็นการสอนที่มุ่งให้ผู้เรียนมีบทบาท มีส่วนร่วมในการจัดกระบวนการเรียนรู้ ได้ปฏิบัติจริง คิดเอง ทำเองอย่างละเอียดรอบคอบ อย่างเป็นระบบ
2. ผู้เรียนรู้จักวิธีแสวงหาข้อมูล สร้างองค์ความรู้และสรุปความรู้ได้ด้วยตนเอง
3. ผู้เรียนมีทักษะในการแก้ปัญหา มีทักษะกระบวนการในการทำงาน
4. ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการใช้เครื่องมือ ทักษะการเคลื่อนไหวทางกาย
5. ผู้เรียนได้ฝึกกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ สามารถทำงานร่วมกันกับผู้อื่นได้
6. ผู้เรียนได้ฝึกความเป็นประชาธิปไตย คือการรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน มีการยอมรับในความรู้ ความสามารถซึ่งกันและกัน

7. ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ มีโอกาสแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ซึ่งกันและกัน
8. ผู้เรียนได้ฝึกลักษณะนิสัยที่ดีในการทำงาน เช่น การสังเกต การจดบันทึก ข้อมูล การเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ ความรับผิดชอบ ความซื่อตรง ความเอาใจใส่ ความขยันหมั่นเพียรในการทำงาน รู้จักการทำงานอย่างเป็นระบบ ทำงานอย่างมีแผน
9. ฝึกให้ผู้เรียนเป็นคนมีเหตุผล รู้จักพึ่งพาตนเอง ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
10. ผู้เรียนเกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และสามารถนำความรู้ ความคิด หรือแนวทางที่ได้ไปใช้ในการแก้ปัญหาในชีวิต หรือในสถานการณ์อื่นๆ ได้

สรุปได้ว่า ประโยชน์ของการทำโครงการ นั้นมีประโยชน์ ดังนี้ คือ ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาการเรียนรู้ ด้วยการศึกษาค้นคว้า เกิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง และสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง ส่งเสริมกระบวนการคิด กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ได้แสดงออกถึงความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เช่น ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความเชื่อมั่นในตนเอง ความรับผิดชอบ และการทำงานร่วมกับผู้อื่น

4. การเรียนรู้แบบโครงการกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

การศึกษาการเรียนรู้แบบโครงการกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับประถมศึกษา โรงเรียนปริยัติรังสรรค์ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ผู้วิจัยได้ศึกษาใน 3 ด้าน คือ ความสามารถในการทำโครงการ ผลของการทำโครงการ และเจตคติต่อการเรียนรู้แบบโครงการ ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาจากแนวคิดในเอกสาร และงานวิจัยสรุปได้ดังนี้

4.1 ความสามารถในการทำโครงการ

การเรียนรู้แบบโครงการในงานวิจัยนี้ เป็นการดำเนินการเรียนรู้โดยการทำโครงการของนักเรียน ซึ่งเป็นการเรียนรู้โดยวิธีการทำงานอย่างมีระบบ มีขั้นตอน กระบวนการ มีวัตถุประสงค์ของงานชัดเจน มีจุดเริ่มต้นและจุดสิ้นสุดของงาน สามารถสอบกลับผลของการกระทำได้ ซึ่งขั้นตอนการทำโครงการมี 5 ขั้นตอน ดังนี้

4.1.1 ขั้นที่ 1 การคิดและเลือกหัวข้อโครงการ

ในขั้นตอนนี้ ผู้เรียนจะต้องคิดและเลือกหัวข้อเรื่องของโครงการด้วยตนเองว่าอยากจะศึกษาอะไร ทำไมจึงอยากศึกษา หัวเรื่องของโครงการมักจะได้มาจากปัญหา คำถาม หรือความอยากรู้อยากเห็นเกี่ยวกับเรื่องต่างๆ ของผู้เรียนเอง หัวเรื่องของโครงการควรเฉพาะเจาะจงและชัดเจน (อุดมศักดิ์ ธนะกิจรุ่งเรือง. 2543: 18) ผู้เรียนต้องเป็นผู้คิดและเลือก หรือกำหนดปัญหาเรื่องราวที่ต้องการศึกษาด้วยตนเอง ซึ่งเกิดจากความสนใจ ความอยากรู้อยากเห็นของตนเอง หรือกลุ่มของตน (กิตติชัย สุทธาสโนบล. 2546: 7) นักเรียนคิดและเลือกหัวข้อโครงการด้วยตนเอง หัวข้อโครงการได้มาจากปัญหา คำถาม หรือความอยากรู้อยากเห็นเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ของนักเรียน และหัวข้อโครงการมีความเฉพาะเจาะจง สามารถสืบได้ถึงเนื้อหาของโครงการที่จะทำ (บุรชัย ศิริมหาสาคร. 2546: 181) เป็นขั้นที่ครูผู้สอนจัดสถานการณ์ต่างๆ ให้ผู้เรียนเกิดความสนใจเรื่องใดเรื่อง

หนึ่ง ซึ่งจะนำไปสู่การค้นหาและเลือกหัวข้อที่ตนสนใจ เช่น การอภิปราย การใช้สื่อกรณีตัวอย่างช่วยให้เกิดความสงสัย อยากรู้ อยากหาคำตอบ นำข้อสงสัยมากำหนดเป็นหัวข้อของโครงการ (ธัญญ์รัฐ ชาวเหนือ. 2543: 63) เรื่องที่ทำโครงการต้องเป็นเรื่องที่ผู้ทำโครงการสนใจจริงๆ ในระยะเริ่มต้นจึงไม่ควรกำหนดเป็นรายวิชา แต่จะเป็นเรื่องอะไรก็ได้ที่นักเรียนอยากศึกษาค้นคว้าเพื่อหาคำตอบ โดยมุ่งไปที่กระบวนการในการแสวงหาความรู้จากการหาวิธีการในการแก้ปัญหา นั้น ๆ และพิจารณาข้อมูลต่างๆ ให้ครอบคลุมเสียก่อนว่าเพียงพอหรือไม่ในการทำโครงการนั้นๆ (ลัดดา ภูเกียรติ. 2544: 360) เป็น

สรุปได้ว่า การคิดและเลือกหัวข้อโครงการ คือ ขั้นตอนที่นักเรียนจะมีบทบาทในการสำรวจความสนใจของตนเอง โดยสังเกตและศึกษาข้อมูลจากสิ่งแวดล้อมรอบตัวหรือชุมชน ติดตามข่าวสารบ้านเมือง หรือคิดเชื่อมโยงจากเรื่องที่เรียนเพื่อเลือกเรื่องที่สนใจศึกษาเพิ่มเติม ที่มีความเป็นไปได้ในการดำเนินการศึกษา และคัดเลือกเพื่อร่วมงานในกรณีที่เป็นการทำงานกลุ่ม ครูมีบทบาทเป็นผู้กระตุ้นให้นักเรียนเกิดแรงจูงใจในการทำโครงการ และสามารถคิดประเด็นการศึกษาเพื่อทำโครงการได้

4.1.2 ขั้นที่ 2 การวางแผน

ในขั้นตอนนี้ ผู้เรียนต้องวางแผนการทำโครงการ จะรวมถึงการเขียนเค้าโครงของโครงการ ซึ่งต้องมีการวางแผนไว้ล่วงหน้า เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปอย่างรัดกุม รอบคอบ ไม่สับสน แล้วนำเสนอต่อผู้สอนหรือครูที่ปรึกษาเพื่อขอความเห็นชอบก่อนดำเนินการขั้นต่อไป การเขียนเค้าโครงของโครงการ โดยทั่วไปเขียนเพื่อแสดงแนวคิด แผนงาน และขั้นตอนการทำโครงการ ซึ่งควรประกอบไปด้วย ชื่อโครงการ ชื่อผู้ทำโครงการ ชื่อที่ปรึกษาโครงการ หลักการและเหตุผลของโครงการ จุดมุ่งหมาย/วัตถุประสงค์ สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า วิธีดำเนินงาน/ขั้นตอนการดำเนินงาน แผนปฏิบัติงาน ผลที่คาดว่าจะได้รับ เอกสารอ้างอิง (อุดมศักดิ์ ธนะกิจรุ่งเรือง. 2543: 19) มีการอภิปรายและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับหัวข้อโครงการที่ผู้เรียนเลือกศึกษา หรือกำหนดวัตถุประสงค์ กำหนดกิจกรรม ระยะเวลาดำเนินการ การเตรียมวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ต่างๆ หรือการฝึกทักษะที่จำเป็นในการทำโครงการเพิ่มเติมให้กับผู้เรียน (ธัญญ์รัฐ ชาวเหนือ (2543: 63)

ขั้นตอนในการเขียนแผนงานซึ่งต้องคิดไว้ล่วงหน้าว่าจะทำอย่างไรในช่วงเวลาใด โดยการเขียนเป็นโครงร่างหรือเค้าโครงเสนออาจารย์ที่ปรึกษา โดยทั่วไปแล้วในการเขียนแผนการทำโครงการนั้นจะประกอบด้วยหัวข้อต่างๆ ดังนี้ ชื่อโครงการ ชื่อผู้ทำโครงการ ชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาโครงการ ที่มาและความสำคัญของโครงการ วัตถุประสงค์ของการศึกษา ขอบเขตของโครงการที่จะทำการศึกษา สมมติฐานของการศึกษา วิธีดำเนินงาน ประโยชน์หรือผลที่คาดว่าจะได้จากการทำโครงการ และเอกสารอ้างอิงหรือบรรณานุกรม (ลัดดา ภูเกียรติ. 2544: 360-364) ขั้นตอนของการจัดทำโครงร่างของโครงการ เปรียบเสมือนพิมพ์เขียว ซึ่งประกอบด้วย ชื่อโครงการ ชื่อผู้จัดทำหรือคณะผู้จัดทำ ชื่อโรงเรียน ชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ประเภทของโครงการ ความเป็นมาของปัญหา

วัตถุประสงค์ของโครงการ สมมติฐาน (ถ้ามี) ผลที่คาดว่าจะได้รับ ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า เอกสารอ้างอิง/แหล่งค้นคว้า วิธีการศึกษาค้นคว้า วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า ระยะเวลาในการดำเนินงาน งบประมาณ (กิตติชัย สุทธาสโนบล. 2546: 7) และการวางแผนการทำโครงการ เป็นการคิดวิธีการทำงานตลอดโครงการไว้ล่วงหน้า เป็นการทองภาพตลอดแนวว่า จะต้องทำอะไรก่อน-หลังตามลำดับงานที่กำหนด จากนั้น จักทำเป็นโครงร่างของโครงการไว้เป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อใช้เป็นแผนในการกำกับติดตามของตนเอง และเพื่อเสนอให้อาจารย์ผู้สอนหรืออาจารย์ที่ปรึกษาอนุมัติโครงการก่อนปฏิบัติจริง (บุรุษย์ ศิริมหาสาคร. 2546: 183)

สรุปได้ว่า การวางแผน คือ ขั้นตอนที่นักเรียนจะมีบทบาทในการเป็นผู้วางแผนการทำงานโดยปรึกษากับเพื่อนร่วมงาน เกี่ยวกับประเด็นปัญหาและขอบเขตในการศึกษากำหนดวัตถุประสงค์ ศึกษาข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับเรื่องที่ศึกษาเพื่อให้เกิดความรอบรู้ รวมทั้งทำการออกแบบการศึกษา ครูจะมีบทบาทเป็นผู้กระตุ้น ส่งเสริม และให้คำปรึกษานักเรียน โดยใช้คำถามกระตุ้นเพื่อให้นักเรียนเกิดความคิดในเรื่องที่ศึกษา

4.1.3 ขั้นที่ 3 การดำเนินงาน

ขั้นตอนนี้ ผู้เรียนต้องพยายามทำตามแผนงานที่วางไว้ เตรียมวัสดุอุปกรณ์และสถานที่ให้พร้อมปฏิบัติงานด้วยความละเอียดรอบคอบ คำนึงถึงความปลอดภัย และความปลอดภัยในการทำงาน ตลอดจนการบันทึกข้อมูลต่างๆ ว่าได้ทำอะไรไปบ้าง ได้ผลอย่างไร มีปัญหาและข้อคิดเห็นอย่างไร พยายามบันทึกให้เป็นระเบียบและครบถ้วน (อุดมศักดิ์ ธนะกิจรุ่งเรือง. 2543: 20) ผู้เรียนดำเนินการตามแผนที่วางไว้โดยมีครูผู้สอนดูแลให้คำปรึกษา แนะนำ หรือช่วยแก้ไขปัญหาอุปสรรคต่างๆ ให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติตามกิจกรรมตามโครงการได้สำเร็จ (ธัญญณัฐ ชาวเหนือ. 2543: 63) การดำเนินงานตามแผนงานที่ได้วางไว้แล้ว โดยการปฏิบัติตามขั้นตอนที่เขียนไว้ในโครงร่างหรือเค้าโครงที่ผ่านการเห็นชอบของอาจารย์ที่ปรึกษาแล้ว ผู้ทำโครงการจะต้องกำหนดขั้นตอนในการปฏิบัติงานอย่างละเอียด ชัดเจน เป็นขั้นตอน ระบุระยะเวลาของการปฏิบัติงานในแต่ละขั้นตอนทุกขั้นตอน และจะต้องปฏิบัติตามแผนการดำเนินงานที่ได้วางไว้ (ลัดดา ภูเกียรติ. 2544: 364-365)

ผู้เรียนปฏิบัติตามกิจกรรมตามที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งอาจจะเปลี่ยนแปลงไปตามความเหมาะสม โดยควรระลึกอยู่เสมอว่า ความสำเร็จของโครงการควรอยู่ที่การทำให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรง และเปิดกว้างให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามความถนัด หาใช่ผลการทดลองหรือสิ่งที่ได้คาดหวังซึ่งต่างตามสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้ (กิตติชัย สุทธาสโนบล. 2546: 8) ผู้จัดทำโครงการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ตามขั้นตอนที่ได้เขียนไว้ในโครงร่างของโครงการ โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาคอยเสนอแนะ และให้กำลังใจ เพื่อให้ผู้เรียนมีความมั่นใจในการทำโครงการว่า ดำเนินการได้ถูกต้องแล้ว (บุรุษย์ ศิริมหาสาคร. 2546: 199)

สรุปได้ว่า การดำเนินงาน คือ ขั้นตอนที่นักเรียนมีบทบาทในการเป็นผู้ทำการ ศึกษา โดยสร้างหรือจัดหาเครื่องมือสำหรับใช้ในการเก็บข้อมูล ดำเนินการเก็บรวบรวม ข้อมูลตาม แผนที่กำหนด จัดบันทึกข้อมูล และร่วมปรึกษาหารือเกี่ยวกับการทำงานในกลุ่มหรือครูเป็นระยะ ครู จะมีบทบาทเป็นผู้อำนวยความสะดวกแก่นักเรียน ในการจัดหาและเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็น ดำเนินการติดต่อประสานงานกับผู้เกี่ยวข้องเพื่อให้การทำโครงการของนักเรียนดำเนินไปอย่างราบรื่น

4.1.4 ขั้นที่ 4 การเขียนรายงานโครงการ

การเขียนรายงานเกี่ยวกับโครงการ เป็นวิธีสื่อความหมายวิธีหนึ่งที่จะให้ผู้อื่นได้ เข้าใจถึงแนวคิด วิธีการดำเนินงาน ผลที่ได้ ตลอดจนข้อสรุปและข้อเสนอแนะต่างๆ เกี่ยวกับ โครงการนั้น การเขียนโครงการควรใช้ภาษาที่อ่านแล้วเข้าใจง่าย ชัดเจน และครอบคลุมประเด็น สำคัญ ๆ ทั้งหมดของโครงการ (อุดมศักดิ์ ธนะกิจรุ่งเรือง. 2543: 20) การเก็บรวบรวมข้อมูลการ ดำเนินงานโครงการ เพื่อสรุปผลงานการปฏิบัติ ว่าบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่ ผู้เรียนได้รับ ประโยชน์อะไรจากการทำโครงการบ้าง มีปัญหา อุปสรรค และแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขอย่างไร (ธัญญ์ณัฐ ชาวเหนือ. 2543: 63)

การเสนอผลจากการศึกษาค้นคว้าในรูปแบบของการรายงานเป็นเอกสารเพื่อขยาย ผลให้ผู้อื่นได้ทราบและเข้าใจถึงแนวคิด วิธีการศึกษาค้นคว้า และสิ่งที่ทำการศึกษานั้นว่ามีผลเป็น อย่างไรบ้าง รวมทั้งข้อเสนอแนะต่างๆ เกี่ยวกับโครงการนั้นโดยใช้ภาษาที่อ่านเข้าใจง่าย ชัดเจน สั้น ตรงไปตรงมา และครอบคลุมหัวข้อต่างๆ ซึ่งมีหัวข้อดังนี้ ชื่อโครงการ ชื่อผู้ทำโครงการ ชื่ออาจารย์ ที่ปรึกษา บทคัดย่อ ที่มาและความสำคัญของโครงการ วัตถุประสงค์ของการศึกษาค้นคว้า สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า วิธีดำเนินการ ผลของการศึกษาค้นคว้า สรุปผลของการศึกษา ค้นคว้า ข้อเสนอแนะ เอกสารอ้างอิง และกิตติกรรมประกาศ (ลัดดา ภูเกียรติ. 2544: 366-368) ขั้นตอนที่นักเรียนต้องเขียนรายงานเพื่อนำเสนอผลงานของตน รายงานโครงการควรประกอบด้วย ชื่อโครงการ ชื่อผู้ทำโครงการ ชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ประเภทของโครงการ บทคัดย่อ ความเป็นมา ของปัญหา วัตถุประสงค์ของโครงการ สมมติฐาน (ถ้ามี) ผลที่คาดว่าจะได้รับ ขอบเขตของการศึกษา ค้นคว้า อุปกรณ์ในการศึกษาค้นคว้า วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า ผลการศึกษาค้นคว้า การสรุปผล การอภิปรายผล ประโยชน์ และข้อเสนอแนะ ตลอดจนบรรณานุกรม(กิตติชัย สุชาติโนบล. 2546: 8)

การเขียนรายงานโครงการฉบับสมบูรณ์ จัดทำหลังจากทำโครงการตามขั้นตอน ต่างๆ ที่วางแผนไว้ในโครงร่างของโครงการเสร็จสิ้นแล้ว เพื่ออธิบายให้ผู้อื่นได้เข้าใจถึงแนวคิด ที่มา ของโครงการ วัตถุประสงค์ วิธีดำเนินการ ผลที่ได้รับ ข้อสรุป และข้อเสนอแนะต่างๆ เกี่ยวกับ โครงการนั้น เพื่อใช้เผยแพร่ให้ผู้สนใจได้ศึกษาค้นคว้าทำการทดลองเรื่องต่อไป รูปแบบรายงาน โครงการ ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ ส่วนประกอบตอนต้น ส่วนที่เป็นเนื้อหา และส่วนประกอบ ตอนท้าย ในแต่ละส่วนมีรายละเอียดดังนี้ (บุรชัย ศิริมหาสาร. 2546: 199-215)

1. ส่วนประกอบตอนต้นของรายงานโครงการ เป็นส่วนแรกของรายงานโครงการ ประกอบด้วย

1.1 ปกนอก มีชื่อเรื่อง ผู้จัดทำโครงการ ชั้น ชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ชื่อสถานศึกษา และสังกัดของสถานศึกษาสำหรับการตั้งชื่อเรื่องที่ดีนั้น ควรมีลักษณะดังนี้

- ตรงกับเรื่องที่ศึกษา เมื่ออ่านแล้วสามารถบอกได้ว่าเรื่องที่ทำนั้นเกี่ยวข้องกับสิ่งใด

- ชื่อโครงการ ไม่ควรยาวเกินไป ควรตั้งให้สั้น กระชับรัดกุม แต่ต้องได้ใจความตรงกับเรื่อง

- ไม่ควรเป็นประโยคคำถาม

- ใช้คำเร้าความสนใจ แต่ต้องไม่ทำให้ความหมายผิดเพี้ยนไปจากเนื้อหาของโครงการ

1.2 ปกใน มีชื่อเรื่อง ผู้จัดทำโครงการ ชั้น ชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ชื่อสถานศึกษา และสังกัดของสถานศึกษา (เหมือนกับปกนอกทุกประการ)

1.3 บทคัดย่อ เขียนอธิบายวิธีการดำเนินการศึกษา ผลที่ได้ ตลอดจนข้อสรุปอย่างย่อๆ ด้วยความเรียงติดต่อกันไป โดยทั่วไปนิยมเขียนไม่เกินหนึ่งหน้ากระดาษ

1.4 กิตติกรรมประกาศ หรือประกาศคุณูปการ (Acknowledgement) เป็นการกล่าวขอบคุณผู้ที่ให้ความช่วยเหลือในการทำโครงการจนประสบผลสำเร็จ เพื่อให้ผู้เขียนได้แสดงออกถึงความกตัญญูรู้คุณ นอกจากนี้ ประกาศคุณูปการยังแสดงถึงความตั้งใจในการทำโครงการอีกด้วย อย่างไรก็ตาม จะไม่เขียนประกาศคุณูปการก็ได้ หากผู้ทำโครงการได้กล่าวขอบคุณไว้แล้วในคำนำ

1.5 คำนำ (Preface) การเขียนคำนำ สามารถเขียนได้โดยแบ่งเป็น 3 ส่วน ย่อหน้าแรกกล่าวถึงจุดประสงค์ของการจัดทำโครงการ ย่อหน้าที่สองกล่าวถึงวิธีดำเนินงาน และย่อหน้าที่สามกล่าวถึงผลที่เกิดขึ้นจากโครงการ รวมทั้งกล่าวขอบคุณผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องให้ความช่วยเหลือ คำนำควรมีความยาวไม่เกิน 1 หน้า และเขียนเป็น 3 -4 ย่อหน้า ตามความเหมาะสม ระบุคณะผู้จัดทำ เมื่อสิ้นสุดคำนำ ตามด้วย เดือน ปี ที่จัดทำ

1.6 สารบัญ (Table of Contents) เป็นส่วนที่ระบุว่า ภายในรายงานโครงการประกอบด้วยอะไรบ้าง ใช้รูปแบบการเขียนปริญญานิพนธ์ทั่วไป โดยแบ่งเป็น 4 ส่วน ตามลักษณะการนำเสนอข้อมูลและเรียงลำดับ ดังนี้

เรื่อง	หน้า
บทคัดย่อ	
กิตติกรรมประกาศ	
คำนำ	
บทที่ 1 บทนำ.....	
ที่มาและความสำคัญของโครงการ.....	
จุดมุ่งหมายของการศึกษา.....	
สมมติฐานของการศึกษา.....	
ตัวแปรที่เกี่ยวข้อง.....	
ขอบเขตของการศึกษา.....	
คำนิยามศัพท์เฉพาะ.....	
สถานที่ทำการศึกษา.....	
ระยะเวลาในการศึกษา.....	
บทที่ 2 เอกสารและหลักการทางวิทยาศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา..	
บทที่ 3 วัสดุ อุปกรณ์ และวิธีดำเนินการทดลอง.....	
วัสดุ อุปกรณ์.....	
วิธีดำเนินการทดลอง.....	
บทที่ 4 ผลการทดลอง.....	
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
สรุปผลการศึกษา.....	
อภิปรายผลการศึกษา.....	
ข้อเสนอแนะ.....	
บรรณานุกรม	
ภาคผนวก	

1.7 สารบัญตาราง (List of Tables) (ถ้ามี) การนำเสนอข้อมูลในรูปตาราง เป็นการจัดกระทำและสื่อความหมายข้อมูลที่ได้ทำการศึกษารูปแบบหนึ่ง ส่วนใหญ่ใช้ในการบันทึกผลการศึกษา ดังนั้น เพื่อความสะดวกในการค้นหา ควรจัดทำสารบัญตาราง บอกลำดับที่ ชื่อ และ หน้า ดังนี้

สารบัญตาราง	
ตาราง	หน้า
1. แสดงหรือศึกษา.....	
2. แสดงหรือศึกษา.....	

1.8 สารบัญภาพประกอบ (List of Figures) (ถ้ามี) การถ่ายภาพ การเขียนแผนภูมิรูปแบบต่างๆ เป็นการจัดกระทำและสื่อความหมายข้อมูลที่ทำการศึกษาอีกรูปแบบหนึ่ง ที่นิยมใช้กันแพร่หลาย การเลือกใช้รูปแบบการสื่อความหมายข้อมูลแบบใดนั้น ขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้าในเรื่องนั้น การจัดทำสารบัญภาพ จึงเพิ่มความสะดวกในการศึกษาเช่นกัน โดยนับลำดับที่ของภาพประกอบ แยกออกจากลำดับที่ของตาราง ดังนี้

สารบัญภาพประกอบ	
ภาพประกอบ	หน้า
1. แสดง.....	
2. แผนภูมิแท่งแสดง.....	

สารบัญ บทคัดย่อ กิตติกรรมประกาศ คำนำ ไม่ลงเลขหน้า เริ่มใส่เลขหน้าตรงหัวข้อที่มาและความสำคัญของโครงการ (ไม่นิยมใส่เลขหน้า เมื่อขึ้นบทใหม่)

2. ส่วนเนื้อหาของรายงานโครงการ แบ่งเป็น 5 บท ดังนี้

บทที่ 1 บทนำ (Introduction) ประกอบด้วย

1. ที่มาของโครงการ (Background) อธิบายความสำคัญของโครงการ เหตุผลที่เลือกทำโครงการนี้ หลักการหรือทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับโครงการ เรื่องที่ทำเป็นเรื่องใหม่หรือมีผู้อื่นเคยศึกษาไว้บ้างแล้ว ถ้ามี ได้ผลเป็นอย่างไร เรื่องที่ทำนี้ ได้ขยายเพิ่มเติมหรือปรับปรุงจากเรื่องที่ผู้อื่นได้ทำไว้บ้าง

2. วัตถุประสงค์ของการศึกษา / จุดมุ่งหมายของการศึกษา (Purpose of the Study Project) อาจใช้คำว่า วัตถุประสงค์ของการศึกษา หรือถ้าเป็นโครงการทดลอง อาจใช้คำว่า จุดมุ่งหมายของการทดลอง ในการเขียนจะกล่าวถึงสิ่งที่ต้องการศึกษาคำตอบ ซึ่งนิยมเขียนในลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นกับตัวแปรตาม การเขียนวัตถุประสงค์ไม่ควรกำหนดมากเกินไป ถ้าวัตถุประสงค์มีข้อเดียว ไม่ต้องใส่หมายเลข 1 ในบางครั้ง

3. สมมติฐานของการศึกษา (Hypothesis) สมมติฐานเป็นคำตอบที่คาดการณ์ไว้ล่วงหน้า โดยยังไม่มีทดสอบ ซึ่งอาจจะถูกหรือผิดก็ได้ การเขียนสมมติฐานควรมีเหตุและมีผล มีทฤษฎีทางวิทยาศาสตร์รองรับ และที่สำคัญ คือ เป็นข้อความที่มองเห็นแนวทางใน

การดำเนินการทดลอง หรือสามารถทดสอบได้ ส่วนใหญ่การเขียนรายงานโครงงานวิทยาศาสตร์ต้องมีสมมติฐานของการศึกษา ยกเว้นโครงงานประเภทสำรวจ

4. ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา การศึกษาทางวิทยาศาสตร์ ได้แบ่งตัวแปรออกเป็น 3 ประเภท คือ

4.1 ตัวแปรต้น หรือตัวแปรอิสระ คือสิ่งที่เป็นสาเหตุทำให้เกิดผลต่าง ๆ หรือสิ่งที่เราต้องการศึกษาทดลองดูว่า เป็นสาเหตุที่ก่อให้เกิดผลเช่นนั้น จริงหรือไม่

4.2 ตัวแปรตาม คือสิ่งที่เป็นผลเนื่องจากตัวแปรต้น เมื่อตัวแปรต้นหรือสิ่งที่เป็นสาเหตุเปลี่ยนไป ตัวแปรตามหรือสิ่งที่เป็นผล ก็จะเปลี่ยนไปด้วย

4.3 ตัวแปรควบคุม คือ สิ่งอื่น ๆ นอกเหนือจากตัวแปรต้น ที่มีผลต่อการศึกษ ซึ่งจะต้องควบคุมเหมือนกัน มิเช่นนั้นแล้วอาจทำให้ผลการศึกษาลดเคลื่อน

5. ขอบเขตของการศึกษา (Delimitation) เป็นการบอกว่า จะศึกษาเรื่องใด ภายใต้เงื่อนไขอะไร เป็นระยะเวลานานเท่าใด

6. นิยามศัพท์เฉพาะ (Definition of Terms) เป็นการกำหนดความหมายและขอบเขตของคำต่าง ๆ ในสมมติฐานที่ต้องการศึกษา เพื่อให้ผู้อื่นเข้าใจตรงกัน ต้องสามารถตรวจสอบสังเกต หรือวัดได้

7. สถานที่ทำการศึกษา ถ้าเป็นโครงงานประเภททดลอง ให้เขียนบอกสถานที่ที่ดำเนินการทดลอง ถ้าเป็นโครงงานสำรวจ ให้เขียนบริเวณหรือขอบเขตที่ทำการสำรวจ

8. ระยะเวลาที่ทำการศึกษา ระบุวัน เดือน ปี ที่ทำการศึกษา ตั้งแต่วันเริ่มต้น จนถึงวันสุดท้ายที่การศึกษาค้นคว้าสิ้นสุดลง

บทที่ 2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา (Related Literature) เป็นการศึกษาเอกสารหรือโครงงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง อาจเป็นหลักการ ทฤษฎี หรือวิธีการศึกษาค้นคว้าที่สอดคล้องกับหัวข้อเรื่องที่จะทำโครงงาน และต้องมีการเขียนอ้างอิงแทรกในเนื้อหาที่กล่าวถึง เพื่อแสดงให้เห็นถึงแหล่งที่ศึกษาค้นคว้ามา โดยจะใช้การอ้างอิงตามหลักของสถาบันใดก็ได้ แต่ต้องใช้เป็นรูปแบบเดียวกันตลอดทั้งเอกสาร

บทที่ 3 วิธีดำเนินการ (Procedures) ประกอบด้วย

1. วัสดุอุปกรณ์ ในการทำโครงงานวิทยาศาสตร์ วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ประกอบด้วย เครื่องมือเครื่องใช้ สารเคมี และสิ่งมีชีวิตที่ใช้ศึกษา วัสดุอุปกรณ์ประเภทเดียวกันควรเขียนเรียงลำดับตามกันไปจนครบ แล้วเขียนวัสดุอุปกรณ์ประเภทอื่นเรียงต่อไป

2. วิธีดำเนินการทดลอง เป็นการอธิบายลำดับขั้นตอนของการศึกษาอย่างละเอียด

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล (Results) ได้มาจากการแปลผลข้อมูล เป็นการนำเสนอข้อมูลที่สังเกต หรือจัดบันทึกรวบรวมไว้จากการศึกษาค้นคว้า รวมทั้งเสนอผลการศึกษาวเคราะห์ข้อมูลด้วย ซึ่งข้อมูลที่ได้มี 2 รูปแบบ คือ

1. ข้อมูลเชิงปริมาณ อาจจัดกระทำและสื่อความหมายข้อมูลในรูปแบบของตาราง หรือแผนภูมิ โดยพิจารณาให้เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

2. ข้อมูลเชิงคุณภาพ อาจเขียนในลักษณะข้อความบรรยายสั้น ๆ หรือมีภาพประกอบข้อมูลด้วย เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจได้โดยง่าย

บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ (Conclusion Discussion and Recommendation) เป็นการสรุปวิธีดำเนินการ และผลการศึกษาโครงการ ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนต่างๆ ดังนี้

1. สรุปผลการศึกษา การสรุปผลการศึกษา ควรยึดหลักจุดมุ่งหมายการศึกษาของเรื่องเป็นหลัก แล้วเขียนสรุปผลตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้

2. อภิปรายผลการศึกษา การอภิปรายผล เป็นการอ้างอิงหลักการ ทฤษฎี หรือผลงานที่ผู้อื่นได้ศึกษาไว้แล้วว่ามีความสัมพันธ์ สอดคล้อง หรือขัดแย้งกับผลการศึกษาครั้งนี้หรือไม่อย่างไร

3. ส่วนประกอบตอนท้ายของรายงานโครงการ ได้แก่ บรรณานุกรม และภาคผนวก

3.1 บรรณานุกรม (Bibliography) เป็นการเขียนชื่อผู้แต่ง ชื่อหนังสือ ที่ใช้ประกอบการศึกษาค้นคว้า เรียงลำดับตามลำดับตัวอักษร ตามแบบพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน โดยไม่ต้องใส่เลขลำดับรายการ และให้หน้าบรรณานุกรมรวมกับหน้าอื่นด้วย ใช้รูปแบบของสถาบันใดก็ได้ แต่ต้องเป็นแนวเดียวกันทั้งเล่ม

3.2 ภาคผนวก (Appendix) ก่อนถึงภาคผนวก ควรมีหน้าบอก ให้อ้างอิงภาคผนวก ไว้ที่กลางหน้ากระดาษ และหน้าผนวกนั้นรวมกับหน้าอื่น โดยไม่ต้องใส่เลขหน้ากำกับ ในส่วนภาคผนวกนี้ เป็นการนำส่วนที่บันทึกหรือข้อมูลที่ได้จากการศึกษาที่ต้องการแสดงเพิ่มเติม เช่น สูตรการคำนวณ สูตรอาหาร ข้อมูลดิบที่บันทึกไว้ ซึ่งยังไม่ได้สรุป หรือยังไม่ได้จัดกระทำให้อยู่ในรูปแบบกราฟ แผนภูมิ หรือตารางสรุป เป็นต้น

สรุปได้ว่า การเขียนรายงานโครงการ คือ ขั้นตอนที่นักเรียนจะมีบทบาทในการเป็นผู้นำเสนอผลงานการศึกษา โดยศึกษารูปแบบการเขียนรายงานและเลือกรูปแบบที่เหมาะสมจัดทำเป็นรายงานโครงการ และนำเสนอต่อครูที่ปรึกษาโครงการ ครูจะมีบทบาทในการให้คำปรึกษาตรวจสอบและให้ข้อมูลป้อนกลับเกี่ยวกับการเลือกรูปแบบการเขียนรายงานและการเขียนรายงานของนักเรียน

4.1.5 ขั้นที่ 5 การนำเสนอโครงการ

ขั้นตอนนี้คือ ขั้นการนำเสนอผลงาน เป็นขั้นตอนสุดท้ายของการทำโครงการ เป็นวิธีการที่จะทำให้ผู้อื่นได้รับรู้และเข้าใจถึงผลงานนั้น การนำเสนอผลงานอาจทำได้หลายรูปแบบ ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมกับประเภทของโครงการ เนื้อหา เวลา ระดับของผู้เรียน เช่น การแสดงบทบาทสมมติ การเล่าเรื่อง การเขียนรายงาน สถานการณ์จำลอง การสาธิต การจัดนิทรรศการ

สิ่งสำคัญคือ พยายามทำให้การแสดงผลงานนั้นดึงดูดความสนใจของผู้ชม มีความชัดเจน เข้าใจง่าย และมีความถูกต้องของเนื้อหา (อุดมศักดิ์ ธนะกิจรุ่งเรือง. 2543: 20) การนำเสนอผลการดำเนินงาน โครงการในรูปแบบต่างๆ ตามลักษณะของงาน ซึ่งอาจจะมีการนำเสนอเฉพาะภายในชั้นเรียน ภายในโรงเรียน หรือภายนอกโรงเรียน ในโอกาสต่างๆ ตามความเหมาะสม รูปแบบการนำเสนอ ผลงานสามารถนำเสนอได้หลายรูปแบบ เช่น การรายงานด้วยเอกสาร การเล่าสู่กันฟัง นำเสนอในการประชุม การจัดนิทรรศการ การแสดงละคร ฯลฯ (ธัญญ์ณัฐ ชาวเหนือ. 2543: 63)

การนำเสนอโครงการเป็นอีกรูปแบบหนึ่งของการทำโครงการ หลังจากที่ได้ศึกษา และหาวิธีการในการแก้ปัญหาที่อยากรู้ และได้ผลออกมาแล้ว ต้องการนำความรู้ที่ได้จากการศึกษา/ทดลองนั้นมาเล่าให้ผู้อื่นได้รับรู้ รับทราบ ซึ่งผู้ทำโครงการต้องคิดรูปแบบของการนำเสนอเอง โดยการเขียนในรูปแบบรายงานเป็นเอกสาร หรือรายงานปากเปล่า หรือจัดนิทรรศการ ผลงานบางชิ้น อาจมีวัสดุประกอบการรายงาน ซึ่งจะต้องเลือกให้เหมาะสมกับโครงการนั้น ๆ ด้วย ผลงานที่จะนำเสนอต่อชุมชนอาจทำในรูปแบบของแผนโครงการ โดยมีหัวข้อสำคัญที่จะนำเสนอและเขียนบรรยายในแผนโครงการ ซึ่งประกอบด้วยหัวข้อต่อไปนี้ ชื่อผู้จัดทำ ชื่อที่ปรึกษา ที่มาของโครงการ ชื่อโครงการ ปัญหาที่ต้องการศึกษา สมมติฐาน (ถ้ามี) วิธีดำเนินการ (ถ้ามีรูปประกอบด้วยจะดีมาก) ผลการทดลอง สรุปผล และข้อเสนอแนะ ซึ่งแผนโครงการต้องประกอบด้วย 3 ด้าน คือ ด้านหลังและด้านข้าง 2 ด้าน ส่วนด้านหน้าเปิดให้ผู้ชมสามารถชมผลงานได้สะดวก แผนที่ 3 ด้านใช้ติดภาพ แผนภูมิ คำอธิบาย หากมีสิ่งประกอบอื่นๆ ของโครงการก็ให้จัดวางบนโต๊ะระหว่างแผนที่ 3 ด้าน หรืออาจติดบนแผ่นได้ตามความเหมาะสม แผนโครงการควรมีขนาดยาว 120 เซนติเมตร สูง 60 เซนติเมตร และกว้างด้านละ 60 เซนติเมตร เพื่อให้สามารถพับเก็บได้เรียบร้อย (ลัดดา ภูเกียรติ. 2544: 368-370)

ขั้นตอนนี้เป็นเผยแพร่ผลงานของผู้เรียนออกสู่สาธารณชน ทำให้ผู้เรียนได้มีโอกาสได้ปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน ตลอดจนผู้สนใจทั่วไป มักนิยมจัดเป็นนิทรรศการ โดยอาจจัดในงานวันสำคัญต่างๆ อาทิเช่น สัปดาห์วิทยาศาสตร์ วันภาษาไทย งานประจำปีของโรงเรียน งานส่งเสริมวิชาการ โดยทั่วไปผู้เรียนมักจัดทำแผนโครงการ (กิตติชัย สุทธาสิโนบล. 2546: 8) และเป็นการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์โครงการในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อให้ผู้อื่นได้รับทราบ และนำผลของโครงการไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน หรือเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการทำโครงการต่อเนื่อง เพื่อต่อยอดความรู้ในเรื่องเดิมหรือความรู้เรื่องใหม่ และเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน (บุรชัย ศิริมหาสาคร. 2546: 215)

สรุปได้ว่า การนำเสนอโครงการ คือ ขั้นตอนที่นักเรียนจะมีบทบาทในการเป็นผู้นำเสนอผลการศึกษา โดยศึกษาวิธีการนำเสนอผลงาน และเลือกรูปแบบการนำเสนอผลงานที่เหมาะสม มีการเตรียมการนำเสนอผลงานและนำเสนอผลงานในหัวข้อต่างๆ รวมทั้งกระบวนการศึกษาผลที่ได้จากการศึกษาและทำการประเมินผลการทำโครงการด้วยตนเอง ครูมีบทบาทในการให้คำปรึกษา ตรวจสอบและให้ข้อมูลป้อนกลับเกี่ยวกับการเลือกวิธีการนำเสนอผลงานและการนำเสนอผลงาน

4.2 ผลของการทำโครงงาน

การเรียนรู้แบบโครงงาน ทำให้นักเรียนมีคุณสมบัติทางบวกอื่นๆ ได้แก่ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความเชื่อมั่นในตนเอง ความรับผิดชอบ และการทำงานร่วมกับผู้อื่น (จิราภรณ์ ศิริทวี (2542: 35)

4.2.1 ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2523: 7) กล่าวว่า ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์เป็นการนำเอาความรู้เดิมมาคิดดัดแปลง และประยุกต์ให้เกิดเป็นสิ่งใหม่ขึ้น ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์นั้นต้องประกอบด้วย

1. ความคิดริเริ่ม (Originality) หมายถึง ความคิดที่แปลกแตกต่างไปจากบุคคลอื่น
2. ความว่องไวหรือความพรั่งพร้อม (Fluency) หมายถึง ปริมาณการคิดพรั่งพร้อมออกมามากกว่าบุคคลอื่น
3. ความคล่องตัว (Flexibility) หมายถึง ชนิดของความคิดที่ปรากฏออกมาแตกต่างออกไปไม่ซ้ำซากกันเลย
4. ความละเอียดลออประณีต (Elaboration) หมายถึง ความคิดที่แสดงออกมานั้นละเอียดลออ สามารถนำมาทำให้สมบูรณ์และประณีตต่อไปได้

อารีย์ รังสินธุ์ (2538: 14) กล่าวว่า ความคิดริเริ่มเป็นลักษณะความคิดแปลกใหม่แตกต่างจากความคิดง่าย ๆ ธรรมดา ๆ ที่เรียกว่า (Wild Idea) และเป็นความคิดที่เป็นประโยชน์ทั้งต่อตนเองและสังคม

อารี พันธุ์ณี (2545: 35-41) ได้กล่าวว่า ความคิดสร้างสรรค์เป็นความสามารถทางสมองที่คิดได้กว้างไกลหลายทิศทาง หรือเรียกว่าลักษณะการคิดอเนกนัย หรือการคิดแบบกระจาย (Divergent Thinking) ซึ่งประกอบด้วย

1. ความคิดริเริ่ม หมายถึง ลักษณะความคิดแปลกใหม่แตกต่างจากความคิดธรรมดา หรือความคิดง่าย ๆ ความคิดริเริ่มหรือที่เรียกว่า Wild Idea เป็นความคิดที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคม
2. ความคิดคล่องตัว (Fluency) หมายถึง ปริมาณการคิดที่ไม่ซ้ำกันในเรื่องเดียวกัน แบ่งออกเป็น

2.1 ความคล่องตัวทางด้านถ้อยคำ (Word Fluency) เป็นความสามารถในการใช้ภาษาถ้อยคำได้อย่างคล่องแคล่ว

2.2 ความคิดคล่องแคล่วด้านการโยงสัมพันธ์ (Association Fluency) เป็นความสามารถที่หาถ้อยคำที่เหมือนหรือคล้ายกันได้มากที่สุดภายในเวลาที่กำหนด

2.3 ความคล่องแคล่วทางด้านการแสดงออก (Expressional) เป็นความสามารถในการใช้วลี หรือประโยค คือ สามารถนำคำมาเรียงได้อย่างรวดเร็วเพื่อได้ประโยคที่ต้องการ

2.4 ความคล่องแคล่วในการคิด (Ideational Fluency) เป็นความสามารถที่จะคิดสิ่งที่ต้องการภายในเวลาที่กำหนด

3. ความคิดยืดหยุ่นหรือความยืดหยุ่นในการคิด (Flexibility) หมายถึงประเภทหรือแบบของความคิด แบ่งออกเป็น

3.1 ความยืดหยุ่นที่เกิดขึ้นทันที เป็นความสามารถที่จะพยายามคิดให้หลายประเภทอย่างอิสระ

3.2 ความยืดหยุ่นทางด้านการดัดแปลง คนที่มีความคิดยืดหยุ่นจะคิดได้ไม่ซ้ำกัน

4. ความละเอียดลออ (Elaboration) ความคิดในรายละเอียดเป็นขั้นตอนสามารถอธิบายให้เห็นภาพชัดเจน หรือเป็นแผนงานที่สมบูรณ์ขึ้น ความคิดละเอียดลออจัดเป็นรายละเอียดที่นำมาตกแต่งขยายความคิดครั้งแรกให้สมบูรณ์ขึ้น

นิภา แก้วศรีงาม (2547: 83-85) ได้กล่าวว่า ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์เป็นกระบวนการของความคิดชนิดหนึ่ง ที่มีรูปแบบและลักษณะของความคิดแตกต่างไปจากความคิดชนิดอื่นๆ ซึ่งผลลัพธ์ที่ได้จากความคิดริเริ่มนี้จะอยู่ในรูปของการสร้างสรรค์ ก่อให้เกิดประโยชน์สุขและมีการพัฒนาให้ดีขึ้น ไม่สร้างให้เกิดความเสียหายหรือเกิดทุกข์แต่อย่างใด และการพัฒนาให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ในตนเอง จะต้องฝึกและพัฒนาตนเอง ดังนี้

1. ให้อิสระตนเอง
2. นำตนออกนอกขอบเขต กฎเกณฑ์ กรอบและเกราะกำบังต่าง ๆ
3. คิดให้มาก
4. อาศัยการใช้สมาธิและสติให้อยู่เหนืออารมณ์
5. ปราศจากอคติ ค่านิยมสังคม และการประเมิน
6. ต่อสู้กับคำตำหนิได้
7. อย่าให้เวลามาเร่งรัดความคิดจนเกินไป
8. ไม่มุ่งหวังผลกำไรจากความคิด
9. มีทักษะในการฟัง
10. หมั่นฝึกฝนความคิดอย่างสม่ำเสมอ

รุ่งศิริ เข้มตระกูล (2547: 22-31) กล่าวว่า ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ คือความสามารถในการคิดได้ถูกต้อง คิดเก่ง คิดไวและคิดสิ่งใหม่ ๆ ได้ และได้เสนอแนะวิธีการสร้างความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ดังนี้

1. การระดมสมอง เป็นเทคนิคเพื่อให้ได้มาซึ่งแนวความคิดที่เป็นหนทางในการแก้ปัญหา การอภิปรายโดยกลุ่มจะช่วยเพิ่มความคิดสร้างสรรค์มากขึ้น
2. การตั้งคำถามตัวเองอย่างเป็นระบบ คือ การระดมสมองส่วนบุคคล

3. การแยกองค์ประกอบ หรือการแจกแจงรายละเอียดที่เป็นเหตุผลกัน เป็น การคิดที่มีขั้นตอน โดยเริ่มจากแจ้งถึงเหตุผลของความคิดแล้วแยกลักษณะที่สำคัญของความคิด จากนั้นจะพิจารณารายละเอียดแต่ละลักษณะ และเปลี่ยนแปลงลักษณะต่าง ๆ

4. การเลียนแบบหรือการใช้อุปมา ซึ่งเน้นความคล้ายคลึงโดยเก็บข้อมูล ต่าง ๆ นั้นมาวิเคราะห์ แล้วคิดสังเคราะห์เป็นความคิดหรือสิ่งใหม่ ๆ

5. การวิเคราะห์ตาราง ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ การกำหนดปัญหา ลำดับแนวคิดในการแก้ปัญหา และการประเมินแต่ละแนวคิด

6. การใช้เหตุและผล เป็นเทคนิคที่เกี่ยวกับการตั้งคำถาม เพื่อเป็นแนวทาง ในการพัฒนาความคิดตามสถานการณ์ต่างๆ

7. เทคนิค ทำไม และทำไม ไม่ เป็นเทคนิคเพื่อให้เกิดการจุกคิดพิจารณา สภาพปัจจุบัน โดยใช้คำถาม “ทำไม” และ “ทำไม ไม่”

8. การพัฒนาการทำงานประสานกันของสมองทั้งสองซีก

สรุปได้ว่า ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการเรียนรู้แบบโครงงาน เป็นลักษณะของ บุคคลที่มีความคิดใหม่ๆ หรือนำเอาความรู้เดิมมาคิดดัดแปลง และประยุกต์ให้เกิดเป็นสิ่งใหม่ขึ้น และการสร้างความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ จะต้องให้อิสระตนเอง คิดให้มากโดยการใช้เหตุและผล มี ทักษะในการฟัง และหมั่นฝึกฝนความคิดอย่างสม่ำเสมอ

4.2.2 ความเชื่อมั่นในตนเอง

อัจนรา เนตรล้อมวงศ์ (2531: 14) ได้กล่าวว่า ความเชื่อมั่นในตนเองหมายถึง ลักษณะพฤติกรรมของบุคคลที่แสดงออกด้วยการกระทำและคำพูดที่เหมาะสมในสถานการณ์ต่างๆ ทั้งในและนอกห้องเรียน ซึ่งมีลักษณะต่างๆ 5 ลักษณะ ดังนี้

1. ความกล้าแสดงออก ได้แก่ การกล้าแสดงความสามารถของตนเอง กล้า แสดงความคิดเห็น กล้าซักถามข้อสงสัย กล้าคัดค้านเมื่อถึงคราวจำเป็น
 2. การพึ่งตนเอง ได้แก่ การแก้ปัญหาด้วยความสามารถของตนเอง การ ทำงานประสบผลสำเร็จ การมีความเพียรพยายาม
 3. การเป็นตัวของตัวเอง ได้แก่ การมีเหตุผลไม่คล้อยตามผู้อื่นโดยปราศจาก การไตร่ตรอง การตัดสินใจด้วยตนเอง
 4. การมีความรับผิดชอบ ได้แก่ การปฏิบัติหน้าที่ในความรับผิดชอบได้ ครบถ้วน กล้ารับเมื่อกระทำผิด
 5. การมีความสามารถในการปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อม ได้แก่ การมีมนุษย สัมพันธ์กับคนอื่น การรู้จักช่วยเหลือ และร่วมมือกับหมู่คณะ การยอมรับสถานการณ์ใหม่
- วีรวรรณ สุจริต (2543: 3) ได้กล่าวว่า ความเชื่อมั่นในตนเอง หมายถึง ความ มั่นใจในการกระทำการใดๆ อย่างองอาจ ไม่ลังเลหรือหวั่นวิตก สามารถควบคุมตนเอง กล้าเผชิญ อันตราย ยืนหยัดในสิ่งที่ตนเห็นว่าถูกต้อง และมีความอดทนในการทำงาน แม้จะมีอุปสรรคขัดขวาง

การสร้าง ความเชื่อมั่นในตนเอง

อุดร วงษ์ทัพนิม (2538: 26-28) ได้กล่าวถึง การสร้าง ความเชื่อมั่นในตนเอง ของเด็กให้พ่อแม่ผู้ปกครองนำไปใช้ปฏิบัติไว้ดังนี้

1. ให้รางวัล-คำชม เพิ่มความรับผิดชอบในสิ่งที่เด็กกระทำได้ดี
 2. รับฟังความคิดเห็น รับรู้อารมณ์ความรู้สึกของเด็กอย่างตั้งใจ
 3. จงเป็นแบบอย่างที่ดีของเด็ก
 4. ชี้แจงเรื่องกำหนดกฎเกณฑ์ต่างๆ ให้เด็กเข้าใจอย่างแจ่มชัด และให้เด็กปฏิบัติตามโดยเคร่งครัด
 5. ให้เด็กของคุณรับผิดชอบในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ซึ่งจะทำให้เขารู้สึกมีคุณค่า มีคุณประโยชน์
 6. แสดงให้เด็กเห็นว่าสิ่งที่พวกเขากระทำนั้นมีความสำคัญสำหรับทุกคน
 7. แสดงความพึงพอใจของคุณให้เด็กเห็น
 8. สอนเด็กให้รู้จักการใช้เงิน
 9. คาดหวังในตัวเด็กอย่างมีเหตุผล และช่วงแนะนำการตั้งเป้าหมายในชีวิตที่สามารถเป็นจริงได้ในทางปฏิบัติ
 10. ช่วยเหลือในการพัฒนาจิตใจให้เป็นคนใจกว้าง ยอมรับฟังทัศนะความคิดเห็นของผู้อื่น
 11. ควรใช้เวลาว่างพักผ่อน-เล่นเกม หรือเล่นที่โปรดปรานด้วยกัน
 12. พุดคุยถึงปัญหาโดยไม่กล่าวประณามหรือกล่าวโทษ ว่าเป็นความผิดของเด็ก
 13. ใช้คำพูดที่แสดงถึงความเชื่อมั่น
 14. ให้กำลังใจ ให้การสนับสนุน ให้ความเป็นกันเอง และเป็นกองเชียร์แก่เด็กในกิจกรรมด้านการเรียนและอื่นๆ
 15. แสดงให้เด็กเห็นว่าคุณนั้นรักและเป็นห่วงใยเขามากเพียงไร
- อารี พันธุ์ณี (2546: 20-27) ได้กล่าวถึง กลยุทธ์ในการสร้าง ความเชื่อมั่นในตนเอง คือ
1. การฟังตนเอง หมั่นฝึกฝนการช่วยเหลือตนเองให้มากที่สุดก่อนจะร้องขอให้ผู้อื่นช่วย
 2. รู้จักตนเอง พยายามรู้จักตัวเราให้ดีที่สุด จุดเด่น จุดด้อย จะปรับจุดด้อยให้ดียังไง จะใช้จุดเด่นของตนให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่นได้อย่างไร
 3. ศรัทธาในตนเอง นับถือตนเอง เชื่อในความสามารถของตนเอง
 4. กำจัดความกลัว

5. การมีชีวิตอยู่กับปัจจุบัน เมื่อจะทำได้ให้เอาใจใส่ เอาใจจดจ่อกับสิ่งที่ทำ

6. คิดในทางบวก พยายามคิดในเรื่องที่ดีทำให้เป็นสุข

7. ปลุกฝังอุปนิสัยที่ดี การที่คนเราจะมีเชื่อมั่นได้ก็ต้องผ่านการฝึกเสริมสร้างและสั่งสมนิสัยที่ดี

สรุปได้ว่า ความเชื่อมั่นในตนเองในการเรียนรู้แบบโครงงาน เป็นบุคลิกภาพของบุคคลที่แสดงออกด้วยความเป็นตัวของตัวเอง มีความกล้าแสดงความคิดเห็น แก้ปัญหาด้วยความสามารถของตนเอง มีเหตุผล มีมนุษยสัมพันธ์ และกล้ารับเมื่อทำผิด และสิ่งสำคัญควรสร้างความเชื่อมั่นในตนเองให้กับผู้เรียนนั้นรู้จักฟังตนเอง มีความรัก ศรัทธาในตนเอง โดยการให้กำลังใจ เป็นแบบอย่างที่ดี และปลุกฝังอุปนิสัยที่ดีให้กับผู้เรียน

4.2.3 ความรับผิดชอบ

ดนัย ไชยโยธา (2530: 17) กล่าวว่า ความรับผิดชอบ หมายถึง การตระหนักในบทบาทของตนและรู้จักปฏิบัติตนให้เหมาะสมกับบทบาทของตน ความรับผิดชอบมีความสำคัญเพราะสามารถเกื้อหนุนให้บุคคลได้รู้จัก และเห็นคุณค่าที่จะปฏิบัติตนให้อยู่ในกรอบของจริยธรรม และหลักเกณฑ์ทางสังคม โดยกำหนดได้ดังนี้

1. ความรับผิดชอบต่อตนเอง บุคคลที่ได้รับการปลูกฝังให้มีความรับผิดชอบต่อตนเองย่อมตระหนักได้ว่าตนมีหน้าที่อย่างไร เช่น มีหน้าที่เป็นบิดามารดา ก็ทำหน้าที่ของตนให้สมบูรณ์ มีหน้าที่เป็นบุตรก็ทำหน้าที่ของตนให้สมบูรณ์ มีหน้าที่เป็นนักเรียนก็ทำหน้าที่นั้นให้สมบูรณ์ อย่าให้ก้าวก่ายหน้าที่ของคนอื่น

2. ความรับผิดชอบต่อสังคม ลักษณะของการที่บุคคลจะแสดงออกซึ่งความรับผิดชอบต่อสังคม สามารถกระทำได้หลายอย่าง ดังนี้

2.1 ปฏิบัติตนตามระเบียบ ข้อบังคับ และกฎหมาย

2.2 ช่วยเหลือส่งเสริมและดูแลรักษาสาธารณสมบัติของส่วนรวมไม่ให้เกิดความเสียหาย

2.3 ป้องกันการเกิดพิบัติแก่สังคมโดยส่วนรวม

2.4 เสียสละแรงกายกำลังทรัพย์หรือความคิดที่จะช่วยเหลือทำให้สังคมเจริญก้าวหน้า เป็นต้น

กรมวิชาการ (2544: 127) กล่าวว่า ความรับผิดชอบเป็นลักษณะที่สำคัญของมนุษย์ช่วยให้ประสบความสำเร็จในชีวิตทั้งด้านการเรียน การปฏิบัติงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคม หากบุคคลใดขาดความรับผิดชอบจะส่งผลต่อตนเองและสังคมขาดความสงบและเกิดผลเสียมากมาย ลักษณะความรับผิดชอบ มีหลายรูปแบบ ดังนี้

1. ความรับผิดชอบต่อตนเอง

2. ความรับผิดชอบต่อครอบครัว

3. ความรับผิดชอบต่อสังคม

4. ความรับผิดชอบต่อสังคมโดยส่วนรวม

ดังนั้นในการดำรงชีวิตของบุคคลจะต้องมีความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น จึงจะสามารถมีชีวิตอยู่ได้อย่างราบรื่นและสงบสุข

พิภพ วังเงิน (2545: 19) กล่าวว่า ความรับผิดชอบ หมายถึง ความมุ่งมั่นตั้งใจที่จะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความผูกพัน ด้วยความพากเพียร และความละเอียดรอบคอบ ยอมรับผลการกระทำในการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามความมุ่งหมาย ทั้งพยายามที่จะปรับปรุงการปฏิบัติหน้าที่ให้ดียิ่งขึ้น

ราชบัณฑิตยสถาน (2546: 944) ได้ให้ความหมายของความรับผิดชอบว่า หมายถึง ยอมรับผลทั้งที่ดีและไม่ดีในกิจการที่ตนได้ลงมือไปหรืออยู่ในความดูแลของตน

สรุปได้ว่า บุคคลที่มีความรับผิดชอบในการเรียนรู้แบบโครงงาน เป็นลักษณะของบุคคลที่มีความตั้งใจในการแสดงออกด้วยการปฏิบัติหน้าที่ของตนด้วยความเอาใจใส่ มีความเพียรพยายามในการทำงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย มีความตรงต่อเวลา ยอมรับผลของการกระทำของตน และพยายามปรับปรุงงานของตนให้ดียิ่งขึ้น

4.2.4 การทำงานร่วมกับผู้อื่น

ทฤษฎีการทำงานร่วมกัน ได้รับการพัฒนาขึ้นมาโดย จอร์จ โฮเมนส์ (George Homans) ทฤษฎีนี้อธิบายไว้เป็นหลักการสำคัญว่า การทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม ประกอบด้วย องค์ประกอบพื้นฐานสำคัญ 3 องค์ประกอบ คือ กิจกรรม การทำงานร่วมกัน และความรู้สึก องค์ประกอบทั้งสามจะเกี่ยวข้องกันโดยตรง กล่าวคือ ถ้าหากบุคคลยังมีส่วนร่วมในกิจกรรมมากเท่าใด การกระทำร่วมกันและความรู้สึกของพวกเขาก็จะมีมากขึ้นด้วย บุคคลต่างๆ ภายในกลุ่มต้องไปเกี่ยวข้องกับบุคคลอื่นไม่เพียงแต่อยู่ใกล้ชิดกันเท่านั้น พวกเขาต้องทำการตัดสินใจ การติดต่อสื่อสาร สนับสนุน ประสานงานให้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายของกลุ่มอีกด้วย สมาชิกภายในกลุ่มหรือองค์การที่เกี่ยวข้องกันในลักษณะดังกล่าว มีแนวโน้มจะรวมกันเข้าเป็นกลุ่มที่มีหลักสูงมาก (สมยศ นาวิการ. 2525: 234)

ทศนา แคมมณี (2537: 1) ได้กล่าวว่า ลักษณะของการทำงานกลุ่มจะต้องประกอบด้วยปัจจัย 5 ประการ ดังนี้

1. การมีเป้าหมายร่วมกัน
2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน
3. การติดต่อสื่อสารในกลุ่ม
4. การร่วมมือประสานงานกันในกลุ่ม
5. การตัดสินใจร่วมกัน
6. การมีผลประโยชน์ร่วมกัน

สุพิน ดิษสกุล (2543: 1-7) กล่าวว่า การเรียนรู้ร่วมกันเป็นวิธีการเรียนที่นักเรียนให้ความร่วมมือร่วมใจในการทำงานเป็นกลุ่ม เพื่อศึกษาในสิ่งที่สนใจเหมือนกันโดยร่วมกันสร้างชิ้นงาน หรือทำโครงการ (Project Based Education) แล้วนำเสนอข้อมูลความรู้ที่ได้จากการศึกษาร่วมกัน การเรียนวิธีนี้ผู้เรียนต้องมีความรับผิดชอบ และมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนนักเรียนในกลุ่มและนอกกลุ่ม รวมทั้งใช้ประโยชน์จากการมีปฏิสัมพันธ์ เพื่อสร้างงานและจัดการกับความรู้ที่ได้มาให้ได้บรรลุผลสำเร็จ ลักษณะสำคัญของการเรียนรู้ร่วมกัน คือ

1. การทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มเพื่อการเรียนรู้ร่วมกัน การจัดกลุ่มในการทำงานเกิดจากสมาชิกที่มีความสนใจในเรื่องเดียวกัน
2. ลักษณะของงาน เป็นงานที่ต้องทำร่วมกัน และเป็นงานที่สมาชิกภายในกลุ่มเห็นชอบและมีการวางแผนร่วมกัน

นอกจากนี้การเรียนรู้ร่วมกันของนักเรียนก่อให้เกิดประโยชน์หลายด้าน ดังนี้

1. ทำให้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูล สารสนเทศระหว่างผู้ที่ทำงานร่วมกัน
2. สร้างกระบวนการภายในกลุ่ม และจัดระบบภายในกลุ่มเองโดยร่วมกัน

วางแผน

3. เปิดโอกาสให้นักเรียนได้คิดคนเดียวจากงานที่ตนเองได้รับผิดชอบ
4. ส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย
5. สร้างสมรรถภาพของความร่วมมือร่วมใจกัน
6. ส่งเสริมให้นักเรียนรับผิดชอบการเรียนรู้ด้วยตนเอง
7. ส่งเสริมให้นักเรียนได้ใช้พหุปัญญาของตนเอง
8. มีการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล
9. ทำให้เกิดทักษะต่างๆ ได้แก่ ทักษะการคิดวิจารณ์ญาณ ทักษะการสื่อความหมาย ทักษะทางสังคม ทักษะในการสร้างวินัยในตนเอง และทักษะความร่วมมือในการทำงาน
10. มีการพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหา
11. มีการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์
12. มีการพัฒนาความเป็นผู้นำ
13. สร้างทางเลือกในการจัดการกับชั้นเรียน และนำเสนอสิ่งที่เรียนรู้
14. ส่งเสริมบรรยากาศในทางบวก ทำให้เกิดความสุข
15. ทำให้มีการเปลี่ยนบทบาทของนักเรียนจากผู้รับฟังมาเป็นผู้สอน

เพื่อนด้วยกัน

ลัดดา ภูเกียรติ (2544: 327-328) กล่าวว่า การทำการใดๆแต่ผู้เดียวความคิดจะค่อนข้างแคบไม่กว้างและอาจไม่ครอบคลุม จากการที่มนุษย์ทุกคนมีความจำกัดและแตกต่างกันในเรื่องสติปัญญา ความสามารถ การนำความสามารถของแต่ละคนมาช่วยเหลือเกื้อกูลกันในเรื่องการทำงานจะทำให้ได้ข้อมูลทั้งทางด้านกว้างและด้านลึกเป็นการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ดังนั้นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ครู/อาจารย์ผู้สอนเด็กในระดับต่าง ๆ จะต้องฝึกให้ผู้เรียนรู้จักการทำงานเป็นกลุ่ม

เมื่อเขาเติบโตเป็นผู้ใหญ่ต่อไปในภายภาคหน้าเขาก็จะสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และรู้จักนำส่วนที่เด่นของผู้อื่นมาใช้ในทางที่สร้างสรรค์งานของกลุ่มและส่งผลต่อการพัฒนางานในองค์กรที่เขารับผิดชอบ

สรุปได้ว่า การทำงานร่วมกับผู้อื่นเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ในกลุ่ม โดยได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การติดต่อสื่อสาร สนับสนุน ประสานงานจนประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในการทำงาน

4.3 เจตคติต่อการเรียนรู้แบบโครงการ

4.3.1 ความหมายของเจตคติ

เจตคติ บางที่เรียกว่า ทศนคติ (Attitude) มีความหมายแตกต่างกันไปบ้าง ดังนี้
 สจวร์ต ไลว์ตระกูล (2541: 366) ได้ให้ความหมายว่า เจตคติ หรือทศนคติเป็น อชฌาสัย (Disposition) หรือแนวโน้มที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมสนองตอบต่อสิ่งแวดล้อมหรือสิ่งเร้า ซึ่งอาจจะเป็นได้ทั้งคน วัตถุสิ่งของ หรือความคิด (Ideas) ทศนคติอาจจะเป็นบวก หรือลบ ถ้าบุคคล มีทศนคติต่อสิ่งใด ก็จะมีพฤติกรรมที่จะเผชิญกับสิ่งนั้น ถ้ามีทศนคติลบก็จะหลีกเลี่ยง ทศนคติเป็น สิ่งที่เรียนรู้และเป็นการแสดงออกของค่านิยมและความเชื่อของบุคคล

สำเร็จ บุญเรืองรัตน์ (2542: 26) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับเจตคติว่า เป็น ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ ความรู้สึกนี้มีตั้งแต่ความรู้สึกที่ดี เห็นด้วย ชื่นชอบต่อสิ่ง เหล่านั้น หรืออาจจะมีความรู้สึกที่ไม่ดี ไม่เห็นด้วย ไม่นิยมชมชอบต่อสิ่งนั้น ในขณะที่เดียวกันก็มีผู้มี ทศนคติอยู่ในระดับปานกลาง ไม่ยินดียินร้าย เป็นความรู้สึกเฉยเมยต่อสิ่งต่าง ๆ

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2543: 54) ได้ให้ความหมายว่า เจตคติ หมายถึง ความรู้สึกเชื่อ ศรัทธาต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งจนเกิดความรู้สึกพร้อมที่จะแสดงการกระทำออกมา ซึ่ง อาจจะไปในทางที่ดีหรือไม่ดีก็ได้ เจตคติไม่เป็นพฤติกรรมแต่เป็นตัวการที่จะทำให้เกิดพฤติกรรม

ปรียาพร วงศ์อนุตโรจน์ (2543: 238) กล่าวว่า เจตคติมีความหมายได้หลาย ความหมาย คือ

1. ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ หลังจากที่บุคคลไม่มีประสบการณ์ใน สิ่งนั้น ความรู้สึกนี้จึงแบ่งเป็น 3 ลักษณะ คือ

1.1 ความรู้สึกในทางบวก เป็นการแสดงออกในลักษณะของความพึงพอใจ เห็นด้วย ชอบ สนับสนุน

1.2 ความรู้สึกในทางลบ เป็นการแสดงออกในลักษณะไม่พึงพอใจ ไม่ เห็นด้วย ไม่ชอบ และไม่สนับสนุน

1.3 ความรู้สึกที่เป็นกลาง คือ ไม่มีความรู้สึกใด ๆ

2. บุคคลจะแสดงความรู้สึกออกทางด้านพฤติกรรม ซึ่งจะแบ่งพฤติกรรมเป็น 2 ลักษณะ คือ

2.1 พฤติกรรมภายนอก เป็นพฤติกรรมที่สังเกต มีการกล่าวคำสนับสนุน ทำทาง หน้าตาบอกความพึงพอใจ

2.2 พฤติกรรมภายใน เป็นพฤติกรรมที่สังเกตไม่ได้ ชอบหรือไม่ชอบก็ไม่แสดงออก หรือความรู้สึกที่เป็นกลาง

สรุปได้ว่า เจตคติต่อการเรียนรู้แบบโครงการ หมายถึง ความคิดเห็น ความรู้สึก ของนักเรียนและครูผู้สอนที่มีต่อการเรียนรู้แบบโครงการ ซึ่งความรู้สึกเป็นผลมาจากการเรียนรู้ ประสบการณ์ให้แสดงพฤติกรรมต่างๆ ไปในทิศทางใดทิศทางหนึ่ง ซึ่งส่งผลให้แสดงพฤติกรรม ออกมา 2 ลักษณะ คือ เจตคติในทางบวก หรือเจตคติที่ดี ซึ่งจะแสดงออกมาในลักษณะของการชอบ ความพึงพอใจ เห็นด้วย และเจตคติในทางลบ หรือเจตคติที่ไม่ดี ซึ่งจะแสดงพฤติกรรมออกมาใน ลักษณะของการไม่ชอบ ไม่พึงพอใจ และไม่เห็นด้วย

4.3.2 ประเภทของเจตคติ

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2543: 239-241) ได้จัดแบ่งประเภทของเจตคติไว้ 2 ประเภท ดังนี้

1. เจตคติทั่วไป (General Attitude) ได้แก่ สภาพทางจิตใจโดยทั่วไป เป็น แนวคิดประจำตัวของบุคคล เจตคติโดยทั่วไปได้แก่ ลักษณะของบุคลิกภาพอันกว้างขวาง เช่น การ มองโลกในแง่ดี การเคร่งในระเบียบประเพณี เป็นต้น

2. เจตคติเฉพาะอย่าง (Specific Attitude) ได้แก่ สภาพทางจิตใจที่บุคคลมี ต่อวัตถุ สิ่งของ บุคคล สถานการณ์และสิ่งอื่นๆ เจตคติเฉพาะอย่างนี้จะแสดงออกในลักษณะชอบไม่ ชอบสิ่งนั้นคนนั้น ถ้าชอบหรือเห็นดีด้วยก็เรียกว่ามีเจตคติที่ดีต่อสิ่งนั้น แต่ถ้าไม่ชอบและเห็นว่าไม่ดี ต่อสิ่งนั้นเป็นการจำเพาะเจาะจง เช่น นักเรียนไม่ชอบครูคนนี้ก็เรียกว่าเจตคติที่ไม่ดีต่อครูคนนี้ ถ้ามี เจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาอังกฤษ ก็แสดงว่านักเรียนชอบเรียนภาษาอังกฤษ เป็นต้น

นอกจากนี้ เจตคดียังแบ่งได้เป็น 5 ชนิด คือ

1. เจตคติในด้านความรู้สึก หรืออารมณ์ (Affective Attitude) ประสบการณ์ที่ คนหรือสิ่งของได้สร้างความพึงพอใจและความสุขใจ จะทำให้มีเจตคติที่ดีต่อสิ่งนั้นคนนั้น ตลอดจน คนอื่นๆ ที่คล้ายคลึงกัน แต่ถ้าประสบการณ์ในคนนั้นสิ่งนั้นทำให้เกิดความทุกข์เจ็บปวด ไม่พอใจก็ จะทำให้มีเจตคติที่ไม่ดีต่อคนนั้นสิ่งนั้น เช่น นักเรียนไม่ชอบเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรียกว่า เจตคติที่ ไม่ดีต่อการเรียนคณิตศาสตร์ เนื่องจากเคยสอบตกเรียนไม่เข้าใจ ถูกครูดุและเข้มงวด เป็นต้น

2. เจตคติทางปัญญา (Intellectual Attitude) เป็นเจตคติที่ประกอบด้วย ความคิดและความรู้เป็นแกน บุคคลอาจมีเจตคติต่อบางสิ่งบางอย่างโดยอาศัยการศึกษา ความรู้จน เกิดความเข้าใจและมีความสัมพันธ์กับจิตใจ คือ อารมณ์และความรู้สึกร่วม หมายถึง มีความรู้จนเกิด ความซาบซึ้งเห็นดีเห็นงามด้วย เช่น เจตคติที่ดีต่อศาสนา เจตคติที่ดีต่อยาเสพติด

3. เจตคติทางการกระทำ (Action – oriented Attitude) เป็นเจตคติที่พร้อมจะนำไปปฏิบัติเพื่อสนองความต้องการของบุคคล เจตคติที่ดีต่อการพูดจาไพเราะอ่อนหวาน เพื่อให้คนอื่นเกิดความนิยมชมชอบ เจตคติที่ดีต่องานในสำนักงาน

4. เจตคติทางด้านอารมณ์ (Balanced Attitude) ประกอบด้วย ความสัมพันธ์ทางด้านความรู้สึก หรืออารมณ์ เจตคติทางปัญญาและเจตคติทางการกระทำเป็นเจตคติที่เพื่อตอบสนองความต้องการพื้นฐานที่เป็นที่ยอมรับของสังคม ทำให้บุคคลมีพฤติกรรมที่นำไปสู่จุดมุ่งหมายของตน และเสริมแรงกระทำเพื่อสนองความต้องการของตนต่อไป

5. เจตคติในการป้องกันตัว (Ego – defensive Attitude) เป็นเจตคติเกี่ยวกับการป้องกันตนเองให้พ้นจากความขัดแย้งภายในใจประกอบด้วยความสัมพันธ์ทั้ง 3 ด้าน คือ ความสัมพันธ์ด้านความรู้สึกหรืออารมณ์ ด้านปัญหาและด้านการกระทำ เช่น ความก้าวร้าวของนักเรียน เกิดจากถูกเพื่อนรังแกจึงแสดงออกเป็นการระบายความขัดแย้งหรือความตึงเครียดภายในได้อย่างหนึ่ง ทำให้จิตใจดีขึ้น

จากข้อความข้างต้นสรุปได้ว่า ประเภทของเจตคติมีอยู่ 2 ประเภท คือ ประเภทที่ขึ้นอยู่กับเจตคติทั่วไป ได้แก่ สภาพทางจิตใจโดยทั่วไป เป็นแนวคิดประจำตัวของบุคคล และเจตคติเฉพาะอย่าง ได้แก่ สภาพทางจิตใจที่บุคคล สิ่งต่าง ๆ ตามสถานการณ์ และจะแสดงพฤติกรรมออกในลักษณะชอบไม่ชอบสิ่งนั้น

4.3.3 ลักษณะของเจตคติ

สจวร์ต ไคว์ตระกูล (2541: 367) ได้กล่าวถึงลักษณะของเจตคติหรือทัศนคติว่า

1. ทัศนคติเป็นสิ่งที่เรารู้
2. ทัศนคติเป็นแรงจูงใจที่จะทำให้บุคคลกล้าเผชิญกับสิ่งเร้าหรือหลีกเลี่ยง ดังนั้น ทัศนคติจึงมีทั้งบวกและลบ เช่น ถ้านักเรียนมีทัศนคติบวกต่อวิชาคณิตศาสตร์ นักเรียนจะชอบเรียนวิชาคณิตศาสตร์ และเมื่ออยู่ชั้นมัธยม ก็จะเลือกเรียนแขนงวิทยาศาสตร์ ตรงกันข้ามกับนักเรียนที่มีทัศนคติลบต่อคณิตศาสตร์ก็จะไม่ชอบหรือไม่มีความสนใจที่จะเรียน เมื่ออยู่ชั้นมัธยมศึกษา ก็จะเลือกเรียนสายอักษรศาสตร์ทางภาษา เป็นต้น

3. ทัศนคติประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 อย่างคือ องค์ประกอบเชิงความรู้สึก อารมณ์ (Affective Component) องค์ประกอบเชิงปัญญาหรือการรู้คิด (Cognitive Component) องค์ประกอบเชิงพฤติกรรม (Behavioral Component)

4. ทัศนคติเปลี่ยนแปลงได้ง่าย การเปลี่ยนแปลงทัศนคติอาจจะเปลี่ยนแปลงจากบวกเป็นลบ หรือจากลบเป็นบวก ซึ่งบางครั้งเรียกว่า การเปลี่ยนแปลงทิศทางของทัศนคติ หรืออาจจะเปลี่ยนแปลงความเข้มข้น(Intensity) หรือความมากน้อย ทัศนคติบางอย่างอาจจะหยุดเลิกไป

5. ทัศนคติเปลี่ยนแปลงตามชุมชนหรือสังคมที่บุคคลนั้นเป็นสมาชิก เนื่องจากชุมชนหรือสังคมหนึ่ง ๆ อาจจะมีค่านิยมที่เป็นอุดมการณ์พิเศษเฉพาะ ดังนั้นค่านิยมเหล่านี้

อาจจะมีอิทธิพลต่อทัศนคติของบุคคลที่เป็นสมาชิก ในกรณีที่ต้องการการเปลี่ยนทัศนคติจะต้องเปลี่ยนค่านิยม

6. สังคมประกิต (Socialization) มีความสำคัญต่อพัฒนาการทัศนคติของเด็ก โดยเฉพาะทัศนคติต่อความคิดและหลักการที่เป็นนามธรรม เช่น อุดมคติ ทัศนคติต่อเสรีภาพในการพูด การเขียน เด็กที่มาจากครอบครัวที่มีสภาพเศรษฐกิจสังคมสูง จะมีทัศนคติบวกสูงสุด (Zellman & Sears ,1971)

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2543: 242-245) กล่าวว่า ลักษณะของเจตคติมีดังนี้

1. เจตคติเกิดจากการประสบการณ์ สิ่งเร้าต่าง ๆ รอบตัว บุคคล การอบรมเลี้ยงดู การเรียนรู้ขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดเจตคติ แม้ว่าประสบการณ์ที่เหมือนกัน ก็จะมีเจตคติที่แตกต่างกันไปด้วย สาเหตุหลายประการ เช่น สติปัญญา อายุ เป็นต้น

2. เจตคติเป็นการเตรียมหรือความพร้อมในการตอบสนองต่อสิ่งเร้า เป็นการเตรียมความพร้อมภายในจิตใจมากกว่าภายนอกที่จะสังเกตได้ สภาวะความพร้อมที่จะตอบสนองมีลักษณะที่ซับซ้อนของบุคคลที่จะชอบหรือไม่ชอบ ยอมรับหรือไม่ยอมรับ และจะเกี่ยวเนื่องกับอารมณ์ด้วย เป็นสิ่งที่อธิบายไม่ค่อยจะได้และบางครั้งไม่ค่อยมีเหตุผล

3. เจตคติมีทิศทางของการประเมิน ทิศทางของการประเมินคือลักษณะความรู้สึกหรืออารมณ์ที่เกิดขึ้น ถ้าเป็นความรู้สึกหรือการประเมินว่าชอบ พอใจ เห็นด้วยก็คือเป็นทิศทางในทางที่ดี เรียกว่า เป็นทิศทางในทางบวกและถ้าการประเมินออกมาในทางไม่ดี เช่น ไม่ชอบ ไม่พอใจ ก็มีทิศทางในทางลบ เจตคติทางลบไม่ได้หมายความว่าไม่ควรมีเจตคตินั้น แต่เป็นเพียงความรู้สึกในทางไม่ดี เช่น เจตคติในทางลบต่อการเล่นการพนัน การมีเจตคติในทางบวกก็ไม่ได้หมายถึงเจตคติที่ดีและพึงปรารถนา เช่น เจตคติทางบวกต่อการโกหก การสูบบุหรี่ เป็นต้น

4. เจตคติมีความเข้ม คือ มีปริมาณมากน้อยของความรู้สึก ถ้าชอบมากหรือไม่เห็นด้วยอย่างมากก็แสดงว่ามีความเข้มสูง ถ้าไม่ชอบเลยหรือเกลียดที่สุดก็แสดงว่ามีความสูงไปอีกทางหนึ่ง

5. เจตคติมีความคงทน เจตคติเป็นสิ่งที่บุคคลยึดมั่นถือมั่น และมีส่วนในการกำหนดพฤติกรรมของคน การยึดมั่นในเจตคติต่อสิ่งใดทำให้การเปลี่ยนแปลงเจตคติเกิดขึ้นได้ยาก

6. เจตคติมีทั้งพฤติกรรมภายในและพฤติกรรมภายนอก พฤติกรรมภายในเป็นสภาวะทางจิตใจซึ่งหากไม่ได้แสดงออกก็ไม่สามารถรู้ได้ว่าบุคคลนั้นมีเจตคติอย่างไรในเรื่องนั้น เจตคติที่เป็นพฤติกรรมภายนอกจะแสดงออกเนื่องจากถูกกระตุ้น ยังมีสาเหตุอื่น ๆ ร่วมอยู่ด้วย เช่น บุคคลแสดงความไม่ชอบด้วยการดูคำคนอื่น นอกจากไม่ชอบคนนั้นแล้วอาจจะเป็นเพราะถูกทำร้าย

7. เจตคติจะต้องมีสิ่งเร้าจึงมีการตอบสนองขึ้น แต่ก็ไม่จำเป็นว่าเจตคติที่แสดงจากพฤติกรรมภายใน และพฤติกรรมภายนอกจะตรงกัน เพราะก่อนแสดงออกบุคคลนั้นปรับปรุงให้เหมาะกับปทัสถานของสังคมแล้ว

สรุปได้ว่า เจตคติเป็นสิ่งที่ต้องเรียนรู้ เป็นสิ่งที่เกิดจากประสบการณ์ สิ่งเร้าต่าง ๆ รอบตัว บุคคล การอบรมเลี้ยงดู การเรียนรู้ขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมเป็นความรู้สึที่แสดงโดยตรงต่อสิ่งเร้าเป็นอย่าง ๆ ไป และเจตคติอาจจะเปลี่ยนแปลงได้ จากบวกเป็นลบ หรือจากลบเป็นบวกขึ้นอยู่กับสิ่งเร้า

4.3.4 องค์ประกอบของเจตคติ

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2543: 241) กล่าวว่า โดยทั่วไป เจตคติประกอบด้วย องค์ประกอบ 3 ประการ คือ

1. องค์ประกอบด้านความรู้ความเข้าใจ (Cognitive Component) เป็นองค์ประกอบด้านความรู้ความเข้าใจของบุคคลที่มีต่อสิ่งเร้านั้น ๆ เพื่อเป็นเหตุผลที่จะสรุปความและรวมเป็นความเชื่อหรือช่วยในการประเมินสิ่งเร้านั้น ๆ

2. องค์ประกอบด้านความรู้สึกหรืออารมณ์ (Affective Component) เป็นองค์ประกอบด้านความรู้สึกหรืออารมณ์ของบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับสิ่งเร้า ต่างเป็นผลเนื่องจากการที่บุคคลประเมินผลสิ่งเร้านั้นแล้วว่าพอใจหรือไม่พอใจ ต้องการหรือไม่ต้องการ เป็นต้น

องค์ประกอบทั้งสองด้านนี้มีความสัมพันธ์กัน เจตคติบางอย่างจะประกอบด้วยความรู้ ความเข้าใจมาก แต่ประกอบด้วยองค์ประกอบด้านความรู้สึกหรืออารมณ์น้อย ด้านความรู้ความเข้าใจสูง แต่มีองค์ประกอบด้านความรู้สึกหรืออารมณ์ต่ำ ส่วนเจตคติทางนิยมแพชชั่นแล้วจะมีองค์ประกอบด้านความรู้สึกหรืออารมณ์สูงแต่องค์ประกอบด้านใดเป็นสำคัญและเหมาะสมกับธรรมชาติของการเรียนรู้นั้น

3. องค์ประกอบพฤติกรรม (Behavioral Component) เป็นองค์ประกอบทางด้านความพร้อมหรือความโน้มเอียงที่บุคคลจะประพฤติปฏิบัติ หรือตอบสนองต่อสิ่งเร้าในทิศทางที่จะสนับสนุนหรือคัดค้าน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความเชื่อหรือความรู้สึกของบุคคลที่ได้จากการประเมินผลพฤติกรรมที่คิดจะแสดงออกมา จะสอดคล้องกับความรู้สึที่มีอยู่ เช่น คนที่มีเจตคติที่ไม่ดีต่อศาสนาก็จะไม่สนใจเข้าวัดฟังธรรมหรือผู้ที่มีเจตคติต่อการเรียนดีก็จะมานะพยายามที่จะเรียนให้ดีและเรียนต่อในระดับสูงขึ้น

เจตคติที่บุคคลมีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด หรือบุคคลหนึ่งบุคคลใดจะต้องประกอบด้วยทั้งสามองค์ประกอบนี้เสมอ แต่จะมีปริมาณมากน้อยแตกต่างกันไป โดยปกติบุคคลมักจะแสดงพฤติกรรมในทิศทางมีสอดคล้องกับเจตคติที่มีอยู่ แต่ก็ไม่ได้เสมอไปทุกกรณี ในบางครั้งเรามีเจตคติอย่างหนึ่ง แต่ก็ไม่ได้แสดงพฤติกรรมตามเจตคติที่มีอยู่ เช่น เจตคติไม่ดีต่อเพื่อนบางคนจนอยากจะแกล้ง แต่ก็ไม่ได้ทำเพราะเป็นสิ่งที่จะถูกตำหนิได้ ดังนั้นการที่เราจะได้ทราบถึงความคิด ความรู้สึก ความเชื่อหรือเจตคติของบุคคล จึงไม่ใช่แน่นอนและอาจจะไม่ถูกต้องเสมอไป

สรุปได้ว่า องค์ประกอบของเจตคติ ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ คือ ด้านความรู้ความเข้าใจของบุคคลที่มีต่อสิ่งเร้านั้น ๆ เพื่อเป็นเหตุผลที่จะสรุปความ องค์ประกอบที่สอง คือ องค์ประกอบด้านความรู้สึกหรืออารมณ์ของบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับสิ่งเร้า เป็นผลจากที่บุคคล

ประเมินผลสิ่งเร้านั้นแล้วว่าพอใจหรือไม่พอใจ และองค์ประกอบทางด้านความพร้อมที่บุคคลจะประพฤติปฏิบัติ หรือตอบสนองต่อสิ่งเร้าในทิศทางที่จะสนับสนุนหรือคัดค้าน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความเชื่อหรือความรู้สึกของบุคคลที่ได้จากการประเมินผลพฤติกรรมที่คิดจะแสดงออกมา

4.3.5 ประโยชน์ของเจตคติ

ลัวัน สายยศ และอังคณา สายยศ (2543: 54) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของเจตคติพอสรุปได้ว่า

1. เจตคติเป็นคำย่อของการอธิบายความรู้สึกยาวๆ กลุ่มพฤติกรรมต่างๆ ได้มาก เช่น จะพูดว่าเรามีเจตคติต่อครอบครัว มีความหมายถึงเขารักครอบครัว ใช้เวลามากในการอยู่กับครอบครัว มีความสุขที่ได้อยู่กับครอบครัว เห็นพ้องต้องกันกับความคิดเห็นของครอบครัว ทำอะไรหลายอย่างเพื่อครอบครัว ฯลฯ จะเห็นว่าแค่คำเดียวว่าเจตคติเท่านั้นจะมีความหมายครอบคลุมมากมาย
2. เจตคติใช้พิจารณาเหตุของพฤติกรรมของบุคคลที่มีต่อสิ่งอื่นหรือมีต่อเป้าเจตคติของคนคนนั้น นั่นคือรู้เจตคติของคนสามารถส่งเสริมหรือยับยั้งสิ่งที่เราจะแสดงออกมาได้
3. เจตคติสามารถมองสังคมได้ เพราะเจตคติเป็นสิ่งที่คงเส้นคงวา พฤติกรรมของบุคคลที่จะแสดงออกจากเจตคติ จึงสามารถนำมาอธิบายความคงเส้นคงวาของสังคมได้ด้วย
4. เจตคติมีความตึงามในตัวของมันเอง เจตคติของคนที่มีเป้าเจตคติรอบๆ ตัวเราเอง สะท้อนให้เห็นโลกทัศน์ของคน ๆ นั้น มีคุณค่าในการศึกษาจุดมุ่งหมายของชีวิตเขา
5. จากที่รู้ว่าเจตคติเกิดจากพันธกรรมและสิ่งแวดล้อม ดังนั้น การให้การศึกษาเพื่อให้เกิดเจตคติที่ดีงามต่อสังคม จึงต้องศึกษาสัญชาติญาณและปรับสิ่งแวดล้อม เพื่อให้มีอิทธิพลต่อเจตคติของคนตามที่ต้องการ
6. ในสาขาวิชาสังคมวิทยา นักสังคมวิทยาหลายคนให้ความเห็นว่าเจตคติเป็นศูนย์ความคิดและเป็นฐานของพฤติกรรมสังคม การจะปรับระบบกลไกของสังคมจึงควรเปลี่ยนแปลงเจตคติของแต่ละบุคคล

สรุปได้ว่าประโยชน์ของเจตคติ คือ การรู้เจตคติของคนนั้นใช้เพื่อทำนายพฤติกรรมที่เขาจะแสดงออก เป็นการรู้ไว้ก่อนเพื่อหาทางป้องกันและแก้ไข ทางโรงเรียนควรส่งเสริมให้ศึกษาเจตคติของนักเรียนที่มีต่อวิชาที่เรียนหรือครูอาจารย์ผู้สอน เพื่อใช้ในการปรับปรุงแก้ไขวิธีการเรียนการสอนให้เด็กมีเจตคติที่ดีขึ้น ซึ่งการมีเจตคติต่อวิชาจะให้การเรียนวิชานั้นดีขึ้นด้วย

5. เอกสารเกี่ยวกับตัวแปรอิสระที่ใช้ในการวิจัย

5.1 ด้านครูผู้สอน

5.1.1 ระดับช่วงชั้นที่ทำการสอน

อเนก ธรรมนิธ (2549: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาทางวิชาการของครูโรงเรียนคาทอลิก สังฆมณฑลจันทบุรี สังกัดสำนักบริหารคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน พบว่าครู

โรงเรียนคาทอลิก สังฆมณฑลจันทบุรี ที่มีระดับช่วงชั้นต่างกัน มีการพัฒนาทางวิชาการไม่แตกต่างกัน และพรณิชา ชาคะพันธ์ (2549: บทคัดย่อ) ได้เปรียบเทียบการใช้สารสนเทศเพื่อการจัดการเรียนการสอนของครูโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานเขตยานนาวา เมื่อจำแนกตามช่วงชั้นที่สอน พบว่า มีการใช้สารสนเทศเพื่อการจัดการเรียนการสอนโดยรวม และรายด้านไม่แตกต่างกัน

5.1.2 ประสบการณ์ในการสอน

สุพจน์ เต็มแย้ม (2541: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการพัฒนาสมรรถภาพของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร พบว่า ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาสมรรถภาพด้านการสอนโดยรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และครูที่มีประสบการณ์ในการสอน 5-10 ปี มีปัญหาการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ด้านเตรียมการสอน มากกว่าครูที่มีประสบการณ์ในการสอน มากกว่า 10 ปี ส่วนครูที่มีประสบการณ์ในการสอน 5-10 ปี มีปัญหาการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ด้านการสอนน้อยกว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการสอน มากกว่า 10 ปี และครูที่มีประสบการณ์ในการสอน 5-10 ปี มีปัญหาการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ด้านการประเมินผล มากกว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการสอน มากกว่า 10 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (लगसलढ ढुढढढढ. 2546: 64)

ครูที่มีประสบการณ์การสอน 20-30 ปี และครูที่มีประสบการณ์การสอนมากกว่า 30 ปี มีการปฏิบัติในการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามสภาพจริงโดยรวม 5 ด้าน คือ กระบวนการเรียนรู้ที่สมดุลและมีความสุข กระบวนการเรียนที่จะเรียนรู้ การเรียนรู้ที่จะทำและอยู่ร่วมกัน การเรียนรู้ที่จะมีบุคลิกภาพส่วนตัวที่ได้พัฒนาดีขึ้น และการเรียนรู้ที่จะแสวงหาวิธีเรียน มากกว่าครูที่มีประสบการณ์การสอนต่ำกว่า 20 ปี (ชบา เต็ดดวง. 2549: บทคัดย่อ) และสุรพงษ์ เสงี่ยมภักดี (2543: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาประสบการณ์ในการจัดประสบการณ์การเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีการดำเนินการจัดประสบการณ์การเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับ ปราณี ดันติตระกูล (2546: 95) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา: กรณีศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาเครือข่าย จังหวัดราชบุรี พบว่าครูโรงเรียนมัธยมศึกษาเครือข่าย จังหวัดราชบุรี ที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกันมีความคิดเห็นว่าสถานศึกษามีสภาพและปัญหาการจัดทำหลักสูตรไม่แตกต่างกัน เนื่องจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2542: 15) ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2545 มาตรา 27 กำหนดให้สถานศึกษามีหน้าที่จัดทำหลักสูตรในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคมจึงเป็นเหตุให้ครูที่อยู่ในสถานศึกษาเข้ารับการฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร และได้รับความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยผ่านกระบวนการประชุมเชิงปฏิบัติการ การอบรมสัมมนาผกค้ลยๆ กัน พบว่า ครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกันมีสภาพและปัญหาการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน

จากการศึกษาวรรณกรรม สรุปได้ว่า ระดับช่วงชั้นที่ทำการสอน และประสบการณ์ในการสอนของครู เป็นปัจจัยส่งผลต่อการเรียนรู้แบบโครงงาน ถ้าครูที่สอนระดับชั้นต่างกันและมีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อความสามารถในการเรียนรู้แบบโครงงานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยต่างกัน ย่อมทำให้เจตคติที่มีต่อการเรียนรู้แบบโครงงานแตกต่างกัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงเลือกตัวแปร 2 ตัวดังกล่าวเป็นตัวแปรต้น

5.2 ด้านนักเรียน

5.2.1 เพศ

ธนพล เจิดเจริญ (2547: 126) ได้ทำวิจัยการศึกษาและพัฒนาการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนหนองหุ้มสระแระห์ พบว่า นักเรียนที่มีเพศต่างกัน มีการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองทั้งโดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และงานวิจัยคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนวัดดอนเมือง (ทหารอากาศอุทิศ) สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า นักเรียนที่มีเพศต่างกัน มีคุณลักษณะความรับผิดชอบ วินัย กตัญญู และด้านจิตใจเป็นประชาธิปไตย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ส่วนความมีเหตุผล แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ (ธิดา เลิศพรประสพโชค. 2547: บทคัดย่อ) และการศึกษาประสิทธิผลการสอนรายวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ โรงเรียนนนทรีวิทยา กรุงเทพมหานคร พบว่า นักเรียนที่มีเพศต่างกันแตกต่างกันในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านผลสัมฤทธิ์ตามความมุ่งหมายของรายวิชาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนชายมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นสูงกว่านักเรียนหญิง และงานวิจัยของ นภาพร ทองเก่งกล้า. (2549: บทคัดย่อ) การเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษโดยเจ้าของภาษาของนักเรียนโรงเรียนถาวรานุกุล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสงคราม จำแนกตามเพศ พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน

5.2.2 ระดับช่วงชั้นที่เรียน

ชุตินัน ศรีแก้ว (2546: 76) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อทัศนคติต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนสารวิทยา เขตจตุจักร พบว่า นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่อยู่ระดับชั้นต่างกัน มีทัศนคติต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนที่มีระดับชั้นต่างกัน มีการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองทั้งโดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ธนพล เจิดเจริญ. 2547: 126) และการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนโดยเจ้าของภาษาของนักเรียนโรงเรียนถาวรานุกุล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสงคราม ที่ศึกษาในระดับชั้นที่กำลังศึกษาที่แตกต่างกันเป็นรายคู่ พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีความคิดเห็นแตกต่างจากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีความคิดเห็นสูงกว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (นภาพร ทองเก่งกล้า. 2549: บทคัดย่อ)

5.2.3 ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

การให้ระดับผลการเรียนหรือเกรดนั้น จะเป็นการสื่อสารข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ซึ่งจะเป็นสิ่งที่สะท้อนถึงความก้าวหน้าทางวิชาการของผู้เรียนว่ามีความรู้ ความสามารถตามมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นนั้น ๆ เพียงใด (กระทรวงศึกษาธิการ. 2548: 68) จากการศึกษางานวิจัย นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีความคิดเห็นด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สูงกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ(สมลักษณ์ มธุรสสุวรรณ. 2548: 88) และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนส่งผลต่อทัศนคติต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงจะมีทัศนคติทางบวกต่อการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมากกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ (ชุดิมน ศรีแก้ว. 2546: 83) และนักเรียนที่มีระดับผลการเรียนพอใช้ มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่ำกว่านักเรียนที่มีระดับผลการเรียนดีและดีเยี่ยม (วนิดา เต็ดดวง. 2549: บทคัดย่อ)

จากการศึกษาวรรณกรรม สรุปได้ว่า เพศ ระดับช่วงชั้นที่เรียน และระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน เป็นปัจจัยส่งผลต่อการเรียนรู้แบบโครงงาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ถ้านักเรียนมีเพศ ระดับช่วงชั้นที่เรียน และระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีผลต่อความสามารถในการทำโครงงาน ผลของการทำโครงงาน และเจตคติต่อการเรียนรู้แบบโครงงานต่างกัน ย่อมทำให้การเรียนรู้แบบโครงงานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยระดับประถมศึกษา แตกต่างกัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงเลือกตัวแปร 3 ตัว ดังกล่าวเป็นตัวแปรต้น

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

6.1 งานวิจัยในประเทศ

ศุภศิริ โสมาเกตู (2544: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการเรียนและความพึงพอใจในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างการเรียนรู้โดยโครงงานกับการเรียนรู้ตามคู่มือครู ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนรู้โดยโครงงานมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษสูงกว่านักเรียนที่เรียนรู้ตามคู่มือครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนเรียนรู้อังกฤษโดยโครงงานมีประสิทธิผลในการเรียนร้อยละ 25 และนักเรียนที่เรียนรู้ตามคู่มือครูมีประสิทธิผลในการเรียนร้อยละ 13

สุรชาติพิย สุตหนองบัว (2545: 91-93) ได้ศึกษาการพัฒนาการเรียนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยโครงงาน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเมืองร้อยเอ็ด สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองร้อยเอ็ด จำนวน 41 คน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษเป็นร้อยละ

81.42 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ความรอบรู้ที่กำหนดไว้ร้อยละ 70 ของคะแนนเต็ม และมีจำนวนนักเรียนที่มีคะแนนผ่านเกณฑ์ความรอบรู้ที่กำหนดไว้ คิดเป็นร้อยละ 82.93 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์จำนวนนักเรียนที่กำหนดไว้ร้อยละ 70 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด และจากการตอบแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการสอนโดยใช้โครงงานใน 3 ประเด็น พบว่า ประเด็นแรกเนื้อหาของโครงงานนักเรียนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า โครงงานช่วยส่งเสริมให้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในระดับมากที่สุด ประเด็นที่ 2 ในด้านกระบวนการในการทำโครงงานของนักเรียน นักเรียนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าโครงงานฝึกความเป็นผู้นำและเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นในระดับมากที่สุด ประเด็นที่ 3 ในด้านการนำเสนอโครงงาน นักเรียนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า การนำเสนอโครงงานทำให้เกิดความภาคภูมิใจในผลงานและสามารถนำโครงงานไปใช้ในชีวิตจริงได้ในระดับมากที่สุด

เฉลิม อุทก (2545: 90-91) ได้ศึกษา การสร้างแผนการสอนวิชาภาษาไทย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เรื่อง คำและชนิดของคำ โดยใช้กิจกรรมการเรียนการสอนแบบโครงงาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2544 โรงเรียนชุมชนบ้านโคกลี สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอแวงน้อย จังหวัดขอนแก่น จำนวน 35 คน ผลการวิจัยพบว่า แผนการสอนวิชาภาษาไทยระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เรื่องคำและชนิดของคำโดยใช้กิจกรรมการเรียนการสอนแบบโครงงาน มีประสิทธิภาพ 89.32/82.78 การเรียนรู้ตามแผนการสอนวิชาภาษาไทย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เรื่องคำและชนิดของคำ ด้วยกิจกรรมการเรียนการสอนแบบโครงงาน ทำให้ผลการทดสอบหลังเรียนของนักเรียน สูงกว่าก่อนเรียนโดยแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เพ็ญแข ลือหาญ (2546: 84-100) ได้ศึกษาการพัฒนาการจัดการเรียนรู้และการประเมินโครงงานสำหรับครูระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนนาหลวง สำนักงานเขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ครูสามารถพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานได้สำเร็จจำนวน 9 คน ยังอยู่ระหว่างดำเนินการอีก 13 คน ยังไม่ได้ดำเนินการอีก 5 คน จึงถือว่าสำเร็จในระดับหนึ่งเท่านั้น คิดเป็นดำเนินการสำเร็จ ร้อยละ 33.33 ยังอยู่ระหว่างดำเนินการอีกร้อยละ 48.15 และยังไม่ได้ดำเนินการร้อยละ 18.52 ครูผู้ร่วมทดลองการพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน เริ่มมีเจตคติต่อการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน และเชื่อว่าเด็กระดับประถมศึกษา ก็สามารถทำโครงงานได้ ถึงแม้ว่าเด็กนักเรียนบางคนที่ยังอ่านเขียนหนังสือไม่คล่องจะมีปัญหาอยู่บ้างแต่เด็กกลุ่มนี้ก็ช่วยเพื่อนทำหน้าที่อื่นได้ และมีความสุข มองเห็นคุณค่าในตนเอง

กมลรัตน์ สันติคุณากุล (2547: 57-58) ได้ศึกษาผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนนาหลวง สำนักงานเขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนนาหลวง สำนักงานเขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร จำนวน 38 คน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในด้านการใช้ภาษาอังกฤษ เรื่อง Past Simple Tense สูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 หลังจากได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบเน้นโครงงานภาษาอังกฤษ นักเรียนมีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษในรูปของ Past Simple Tense ทั้งการอ่าน การเขียน การตั้ง

คำถามและตอบคำถาม การใช้คำศัพท์และประโยคในรูปของ Past Simple Tense การแต่งเรื่องราวที่ตนเองสนใจได้อย่างถูกต้อง และสามารถนำเสนอผลงานของตนเองได้อย่างถูกต้องคล่องแคล่ว และนักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยจากการปฏิบัติกิจกรรม ใบงาน และแบบฝึกหัด โดยเฉลี่ยทั้ง 3 แผนการจัดกิจกรรม คิดเป็นร้อยละ 70.74

สมพิศ พูลเจริญ (2547: 39) ได้ศึกษาการพัฒนาความสามารถทางการเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการใช้โครงงาน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 20 คน โรงเรียนบ้านชีวิทยา อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี ซึ่งได้มาด้วยความสมัครใจ ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถทางการเขียนภาษาอังกฤษของผู้เรียนอยู่ในระดับดีหลังจากเสร็จสิ้นการทดลอง คือ มีค่าเฉลี่ย 3.82 โดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และความสามารถทางการเขียนของผู้เรียนในโครงงานที่ 2 สูงกว่าโครงงานที่ 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และผู้เรียนมีความพึงพอใจในการเรียนการสอนโดยใช้โครงงาน

พวงเพชร เอี่ยมภูงา (2547: 82-83) ได้ศึกษา การพัฒนาแผนการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยโครงงาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2546 โรงเรียนจอมพระประชาสรรค์ อำเภोजอมพระ จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 29 คน ผลการวิจัยพบว่า แผนการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยโครงงาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ผู้ศึกษาค้นคว้าพัฒนาขึ้น มีคุณภาพอยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด นักเรียนมีความสามารถในการทำโครงงาน ด้านทักษะการปฏิบัติโครงงานอยู่ในระดับดี โดยด้านการจัดทำโครงงานอยู่ในระดับดี และด้านคุณภาพผลงานการเขียนเชิงสร้างสรรค์อยู่ในระดับดี และนักเรียนมีความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยโครงงานอยู่ในระดับมากที่สุด

รัตติกาล สุทธิสวัสดิ์กุล (2547: 36-38) ได้ศึกษา การพัฒนาทักษะด้านคำศัพท์ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยการใช้การสอนแบบโครงงาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนคลองทวีวัฒนา เขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร จำนวน 34 คน ผลการศึกษพบว่า เมื่อใช้กิจกรรมโครงงานเข้ามาประกอบการพัฒนาทักษะด้านคำศัพท์ภาษาอังกฤษแล้ว นักเรียนมีพัฒนาการทักษะด้านคำศัพท์ภาษาอังกฤษ

ชัยรัตน์ สุลำนาจ (2547: 128) ได้ศึกษา ผลของการจัดกิจกรรมโครงงานคณิตศาสตร์ ที่มีต่อทักษะ/กระบวนการทางคณิตศาสตร์ และความสามารถในการทำโครงงานคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เขาวงพิทยาคาร อำเภอเขาวง จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 45 คน ผลการศึกษพบว่า นักเรียนที่ปฏิบัติกิจกรรมโครงงานคณิตศาสตร์มีทักษะ/กระบวนการทางคณิตศาสตร์หลังปฏิบัติกิจกรรมสูงกว่าก่อนปฏิบัติกิจกรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนที่ปฏิบัติกิจกรรมโครงงานคณิตศาสตร์มีความสามารถในการทำโครงงานคณิตศาสตร์ อยู่ในระดับดี

อุรุยา กรดงาม (2547: 74) ได้ศึกษาการสร้างกิจกรรมโครงงานคณิตศาสตร์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 24 คน โรงเรียนบัวแก้วเกษร อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี ผลการวิจัยพบว่า คะแนนเฉลี่ยของ

ความสามารถในการทำโครงการคณิตศาสตร์ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 50 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

6.2 งานวิจัยต่างประเทศ

เครนเดิล และ ดอด (Krendl and Dodd.1987: Online) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การประเมินการเขียนโครงการ: การศึกษากระบวนการของการเขียน การศึกษาครั้งนี้ได้ทำการประเมินผลของการใช้หลักสูตรการเขียนแบบใหม่ในเทนเนสซี หลังจากการใช้กระบวนการเขียนโครงการ โดยใช้เวลาศึกษา 3 ปี เกี่ยวกับความประพัตในการเขียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้เป็นนักเรียน 90 คน คนที่เรียนอยู่ในเกรด 3 ถึงเกรด 12 การสำรวจใช้ค่าเฉลี่ยรายปีของแบบสอบถามเจตคติต่อการเขียนของนักเรียน ผู้ปกครอง และครู ผลการวิจัยพบว่า จากการสำรวจเจตคติต่อการเขียนของนักเรียนในปีที่ 2 และปีที่ 3 หลังจากที่นักเรียนได้เรียนเกี่ยวกับการเขียนโครงการ พบว่า ความสนใจในการเรียนเกี่ยวกับการเขียน ความเชื่อมั่น และการเห็นคุณค่าในตนเองเมื่อมีการร่วมมือกันเพิ่มขึ้น และนักเรียนมีความรู้สึกไม่สบายใจเกี่ยวกับการกำหนดความสมบูรณ์ของการเขียนน้อยลง ความรู้สึกว่าการเขียนไม่ตลดลง และความรู้สึกว่าการเขียนเป็นเรื่องยากน้อยลง และขั้นสุดท้ายของการศึกษาพบว่า นักเรียนแต่ละระดับเขียนได้ดีกว่าก่อนเรียน นักเรียนห้องที่ครูฝึกให้เขียนตามรูปแบบการเขียนโครงการสามารถเขียนได้ดีกว่านักเรียนในห้องที่ครูไม่ได้ฝึกให้เขียนตามรูปแบบการเขียนโครงการ การสำรวจครูแสดงให้เห็นว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญระหว่างครูที่ฝึกและครูที่ไม่ได้ฝึก

หลุยส์ (Louise. 1990) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับทักษะในการโต้ตอบของนักเรียนที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สองที่ได้รับการสอนแบบโครงการ (Student Responses in ESL Project work Instruction) เพื่อต้องการศึกษาทักษะในการโต้ตอบและเจตคติต่อการสอบแบบโครงการ โดยวัดจากการสังเกต การสัมภาษณ์ การทำรายงาน และการทดสอบ ผลการศึกษาพบว่า ทักษะทางภาษาโดยรวมไม่มีความแตกต่างกันระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มควบคุมมีทักษะการเดาความหมายของคำศัพท์จากบริบทสูงกว่ากลุ่มทดลอง ในขณะที่กลุ่มทดลองมีทักษะในการเขียนเพื่อสื่อความหมายสูงกว่ากลุ่มควบคุม

ทรูจิลโล (Trujillo. 1998: Online) ได้ทำการวิจัยเรื่อง เจตคติของนักเรียนที่มีต่อโครงการคณิตศาสตร์ เพื่อตรวจสอบปัจจัยที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับเจตคติของนักเรียนที่มีต่อโครงการคณิตศาสตร์ เช่น ความวิตกกังวล ความสนใจ การนำเสนอโครงการ ครู เพศ กรรมพันธุ์ เป็นต้น กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนจำนวน 304 คน ที่ถูกสำรวจความคิดเห็น ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีเจตคติทางบวกต่อโครงการ และความวิตกกังวลกับเจตคติของนักเรียนที่มีต่อโครงการมีค่าสัมพัทธ์ทางบวก เท่ากับ 0.12 ซึ่งผลการวิจัยทั้งสองแบบมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เบเนเก (Beneke. 2000: Online) ได้ทำการวิจัยเรื่อง โปรแกรมนอกเวลาการศึกษาเด็กวัยอนุบาลด้วยการสอนแบบโครงการ โดยได้ทำการศึกษาประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าเรียน

โปรแกรมนอกเวลาและความแตกต่างของการใช้การเรียนรู้แบบโครงงาน ครูได้ฝึกโปรแกรมการสอนนอกเวลาหลังจากนั้นนำมาสอนแบบโครงงาน ได้นำมาสอนเวลา 1 ปี โดยหัวข้อในการปฏิบัติคือ 1. หลักสูตร 2. การประเมิน 3. บทบาทของครู 4. การจัดการเวลา 5. การวางแผนบทเรียน และ 6. คุณภาพของโปรแกรม 1 ปีหลังจากที่มีการฝึกสอนแบบโครงงาน ครูจะมีความกระตือรือร้นในกระบวนการและนำไปรวมในหลักสูตร เขาได้เห็นคุณค่าของกระบวนการเพราะเขาได้วางแผนบทเรียนอย่างมีทิศทาง มีพ่อและแม่เข้ามามีส่วนร่วมด้วย ผลการวิจัยพบว่า หลังจากครูที่เข้าร่วมโปรแกรมสามารถใช้วิธีการสอนแบบโครงงานได้ดีกว่าครูที่ไม่ได้เข้าร่วมโปรแกรม และนักเรียนที่ได้เรียนกับครูที่เข้าร่วมโปรแกรมสามารถทำโครงงานได้ดีกว่า

จากงานวิจัยดังกล่าวสรุปได้ว่า การเรียนรู้แบบโครงงานนั้น เป็นรูปแบบการสอนที่สำคัญที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นคนช่างสังเกต รู้จักการตั้งคำถาม รู้จักตั้งสมมติฐาน รู้จักวิธีแสวงหาความรู้ เพื่อตอบคำถามที่ตนอยากรู้ รู้จักสรุป และทำความเข้าใจกับสิ่งนั้นๆ ด้วยตนเอง ซึ่งส่งผลให้ผู้เรียนมีความสามารถในการทำโครงงาน มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความเชื่อมั่นในตนเอง ความสำเร็จ ผิดชอบ และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ ตลอดจนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้แบบโครงงานมากขึ้น

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่

1. ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับประถมศึกษา โรงเรียนปริยัติรังสรรค์ อำเภอมะนัง จังหวัดเพชรบุรี ในปีการศึกษา 2549 จำนวนทั้งสิ้น 9 คน
2. นักเรียนระดับประถมศึกษา ทั้งหมดจำนวน 1,798 คน แยกตามระดับช่วงชั้นที่เรียน จำแนกเป็น 2 กลุ่ม คือ
 - 2.1 นักเรียนช่วงชั้นที่ 1 (ป.1-3) โรงเรียนปริยัติรังสรรค์ อำเภอมะนัง จังหวัดเพชรบุรี ในปีการศึกษา 2549 จำนวนทั้งสิ้น 961 คน มีห้องเรียนทั้งหมด 19 ห้อง
 - 2.2 นักเรียนช่วงชั้นที่ 2 (ป.4-6) โรงเรียนปริยัติรังสรรค์ อำเภอมะนัง จังหวัดเพชรบุรี ในปีการศึกษา 2549 จำนวนทั้งสิ้น 797 คน มีห้องเรียนทั้งหมด 18 ห้อง

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ผู้ให้ข้อมูลในการศึกษาในครั้งนี้ ได้แก่

1. ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยระดับประถมศึกษา โรงเรียนปริยัติรังสรรค์ อำเภอมะนัง จังหวัดเพชรบุรี ปีการศึกษา 2549 จำนวน 9 คน เป็นครูระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 2 คน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 2 คน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 1 คน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 2 คน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 1 คน และระดับประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 1 คน
2. นักเรียนระดับประถมศึกษา ทั้งหมดจำนวน 298 คน แยกตามระดับช่วงชั้นที่เรียน จำแนกเป็น 2 กลุ่ม คือ
 - 2.1 นักเรียนช่วงชั้นที่ 1 (ป.1-3) โรงเรียนปริยัติรังสรรค์ อำเภอมะนัง จังหวัดเพชรบุรี ในปีการศึกษา 2549 จำนวน 38 คน เลือกแบบเจาะจงจาก 19 ห้องเรียน ๆ ละ 2 คน เป็นนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 14 คน ระดับประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 12 คน และระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 12 คน ดังตาราง 2

2.2 กลุ่มตัวอย่างสำหรับการสำรวจ ได้แก่ นักเรียนช่วงชั้นที่ 2 (ป.4-6) โรงเรียนปริยัติรังสรรค์ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ในปีการศึกษา 2549 กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากตารางกำหนดขนาดของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie; & Morgan. 1970: 608) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 260 คน ทำการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้ระดับชั้นเป็นชั้นในการสุ่ม ได้กลุ่มตัวอย่างระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 86 คน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 88 คน และระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 86 คน จากนั้นใช้วิธีการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยการจับฉลาก ผลปรากฏดังตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 (ป.4-6) จำแนกตามระดับชั้น

ระดับชั้น	ประชากร			กลุ่มตัวอย่าง		
	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม
1. ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	131	135	266	43	43	86
2. ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5	146	162	308	44	44	88
3. ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	132	131	263	43	43	86
รวม	109	428	797	130	130	260

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ศึกษาเกี่ยวกับการเรียนรู้แบบโครงงานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับประถมศึกษา โรงเรียนปริยัติรังสรรค์ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี เป็นแบบสัมภาษณ์สำหรับการสัมภาษณ์ครูผู้สอน จำนวน 1 ฉบับ และนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 (ชั้น ป. 1-3) จำนวน 1 ฉบับ และแบบสอบถาม (Questionnaire) สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 (ชั้น ป. 4-6) จำนวน 1 ฉบับ ดังนี้

1. ครูผู้สอน ใช้แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อการเรียนรู้แบบโครงงานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับประถมศึกษา ใน 3 ด้าน ได้แก่ ความสามารถในการทำโครงงาน ผลของการทำโครงงาน และเจตคติต่อการเรียนรู้แบบโครงงาน

2. นักเรียนช่วงชั้นที่ 1 (ชั้น ป. 1-3) ใช้แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของนักเรียนต่อการเรียนรู้แบบโครงงาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ใน 3 ด้าน ได้แก่ ความสามารถในการทำโครงงาน ผลของการทำโครงงาน และเจตคติต่อการเรียนรู้แบบโครงงาน

3. นักเรียนช่วงชั้นที่ 2 (ชั้น ป. 4-6) ใช้แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 แบบสอบถามสถานภาพ ได้แก่ เพศ ระดับชั้นที่เรียน และระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นต่อการเรียนรู้แบบโครงงาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับประถมศึกษา โรงเรียนปริยัติรังสรรค์ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี 3 ด้าน ได้แก่

ความสามารถในการทำโครงการ ผลของการทำโครงการ และเจตคติต่อการเรียนรู้แบบโครงการ มีลักษณะข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ของลิเคิร์ต (Likert) ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือ ตามลำดับ ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร งานวิจัย เพื่อกำหนดกรอบแนวคิด และนิยามศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้แบบโครงการกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างและพัฒนาแบบสอบถามให้ครอบคลุมตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย
2. ศึกษาวิธีการสร้างแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของลิเคิร์ต และศึกษาแบบสอบถามของปิยาพร ถาวรเศรษฐ. (2546: 107-114) และถนอมศรี นาคโต. (2547: 82-84) เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
3. สร้างแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามในแต่ละตอนโดยให้เนื้อหาของข้อคำถามสอดคล้องกับนิยามศัพท์เกี่ยวกับการเรียนรู้แบบโครงการกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยให้ครอบคลุมทั้งของครูผู้สอนและนักเรียน ใน 3 ด้าน ได้แก่ ความสามารถในการทำโครงการ ผลของการทำโครงการ และเจตคติต่อการเรียนรู้แบบโครงการ
4. นำแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามที่สร้างขึ้นขอความเห็นจากอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ เพื่อปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง ให้ถูกต้องเหมาะสม ครอบคลุมเนื้อหาและการใช้ภาษาในแบบสอบถาม
5. นำแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์แล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน พิจารณา เพื่อตรวจสอบและแก้ไขประเด็นข้อคำถาม
6. นำแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาและคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไข นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์เพื่อพิจารณา
นำแบบสัมภาษณ์ที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองสัมภาษณ์ครูผู้สอน จำนวน 2 คน และนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 (ชั้น ป.1-3) จำนวน 5 คน เพื่อดูว่าเข้าใจประเด็นที่สอบถามหรือไม่ แล้วนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลกับผู้ให้ข้อมูลครูผู้สอนและนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 (ชั้น ป.1-3) ต่อไป
7. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้ (Try out) กับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 (ชั้น ป. 4-6) โรงเรียนปริยัติรังสรรค์ ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient. 1970: 202) ได้ค่าความเชื่อมั่นดังนี้
ด้านความสามารถในการทำโครงการ จำนวน 10 ข้อ ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8355 ด้านผลของการทำโครงการ จำนวน 15 ข้อ ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9048 และเจตคติต่อการเรียนรู้แบบโครงการ จำนวน 10 ข้อ ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8053 ได้ตัดข้อคำถามข้อที่ 2 และ 3

ในด้านความสามารถในการทำโครงการ ซึ่งมีค่าอำนาจจำแนกต่ำออก เหลือข้อคำถามจำนวน 8 ข้อ ซึ่งค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8430 และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ จำนวน 33 ข้อ เท่ากับ .9396

8. นำแบบสอบถามที่ผ่านการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาไปจัดทำเป็นแบบสอบถาม ฉบับสมบูรณ์ แล้วนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 (ชั้น ป. 4-6)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามขั้นตอน ดังนี้

1. ขอลงหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อขอความร่วมมือไปยังผู้บริหารโรงเรียนปรีดิรัฐธรรม อำเภอมะนัง จังหวัดเพชรบุรี เพื่อขอเก็บข้อมูลจากครูผู้สอนและนักเรียน

2. ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ครูผู้สอนและนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 (ชั้น ป.1-3) โดยเตรียมเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประสานงาน ติดต่อ นัดหมายครูผู้สอนและนักเรียนที่เป็นผู้ให้ข้อมูล ดำเนินการสัมภาษณ์ โดยผู้วิจัยบันทึกข้อมูลในแบบสัมภาษณ์และบันทึกเสียงการสัมภาษณ์ ด้วยเครื่องบันทึกเสียง ป้องกันการลืมและการตกหล่นของข้อมูลในรายละเอียดต่าง ๆ และเพื่อ ทบทวนประเด็นในการสัมภาษณ์

3. ผู้วิจัยดำเนินการแจกแบบสอบถามนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 (ชั้น ป.4-6) ด้วยตนเอง และกำหนดให้ส่งคืนภายใน 2 วัน โดยผู้วิจัยไปรับแบบสอบถามทั้งหมดคืนด้วยตนเอง ได้รับแบบสอบถามจากนักเรียนคืน จำนวน 260 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการจัดกระทำข้อมูล โดยนำแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามที่ได้มา ตรวจสอบความสมบูรณ์และถูกต้อง แล้วนำมาทำการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. แบบสัมภาษณ์ครูผู้สอน ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยการวิเคราะห์ประเด็นความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อการเรียนรู้แบบโครงการกลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย แล้วสรุปเป็นแนวเรื่องเพื่อนำเสนอแบบความเรียง

2. แบบสัมภาษณ์นักเรียนช่วงชั้นที่ 1 (ชั้น ป. 1-3) ดำเนินการวิเคราะห์เนื้อหาและสรุปเป็นแนวเรื่องเพื่อนำเสนอแบบความเรียงเช่นเดียวกัน

3. แบบสอบถามนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 (ชั้น ป. 4-6) ดำเนินการดังนี้

3.1 แบบสอบถาม ตอนที่ 1 ให้รหัส เพศ ช่วงชั้นที่เรียน และระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3.2 แบบสอบถาม ตอนที่ 2 ตรวจสอบให้คะแนนคำตอบซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับคือ ให้คะแนน 5, 4, 3, 2, หรือ 1 คะแนน เมื่อนักเรียนตอบในช่อง มาก ที่สุด มาก ปานกลาง น้อย หรือ น้อยที่สุด แล้วแต่กรณี

4. ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 (ชั้น ป.4-6) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติดังนี้

4.1 แบบสอบถาม ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับเพศ ช่วงชั้นที่เรียน และระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยหาความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

4.2 แบบสอบถาม ตอนที่ 2 หาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ความคิดเห็นต่อการเรียนรู้แบบโครงงานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ใน 3 ด้าน ได้แก่ ความสามารถในการทำโครงงาน ผลของการทำโครงงาน และเจตคติต่อการเรียนรู้แบบโครงงาน โดยภาพรวม รายด้าน และรายข้อ เพื่อนำเสนอเป็นตารางประกอบการบรรยาย และแปลผลโดยใช้เกณฑ์ดังนี้ (วิเชียร เกตุสิงห์. 2538: 9)

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00-1.49 หมายถึง ความสามารถในการทำโครงงาน ผลของการทำโครงงาน และเจตคติต่อการเรียนรู้แบบโครงงาน อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.50-2.49 หมายถึง ความสามารถในการทำโครงงาน ผลของการทำโครงงาน และเจตคติต่อการเรียนรู้แบบโครงงาน อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.50-3.49 หมายถึง ความสามารถในการทำโครงงาน ผลของการทำโครงงาน และเจตคติต่อการเรียนรู้แบบโครงงาน อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.50-4.49 หมายถึง ความสามารถในการทำโครงงาน ผลของการทำโครงงาน และเจตคติต่อการเรียนรู้แบบโครงงาน อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.50-5.00 หมายถึง ความสามารถในการทำโครงงาน ผลของการทำโครงงาน และเจตคติต่อการเรียนรู้แบบโครงงาน อยู่ในระดับมากที่สุด

4.3 การเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนรู้แบบโครงงานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 (ชั้น ป. 4-6) จำแนกตามเพศ ใช้สถิติการทดสอบค่าที (t-test) ระดับชั้นที่เรียน และระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ใช้วิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA)

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้

5.1. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่

5.1.1 ค่าอำนาจจำแนก (Corrected Item-Total Correlation)

5.1.2 ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ

ครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient)

5.2 สถิติพื้นฐาน ได้แก่

5.2.1 ค่าความถี่ (Frequency)

5.2.2 ค่าร้อยละ (Percentage)

5.2.3 ค่าเฉลี่ย (Mean)

5.2.4 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

5.3 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่

5.3.1 สมมติฐานข้อที่ 1 โดยการทดสอบค่าที (t-test)

5.3.2 สมมติฐานข้อที่ 2 โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA) และการทดสอบรายคู่ด้วยวิธีการ The Least Significant Difference Method - LSD

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาการเรียนรู้แบบโครงงานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับประถมศึกษา โรงเรียนปริยัติรังสรรค์ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 6 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์เนื้อหาการสัมภาษณ์ครูผู้สอน

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์เนื้อหาการสัมภาษณ์นักเรียนช่วงชั้นที่ 1 (ชั้น ป.1-3)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 (ชั้น ป.4-6)

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์การเรียนรู้แบบโครงงานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยตามความคิดเห็นของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 (ชั้น ป.4-6)

ตอนที่ 5 ผลการเปรียบเทียบการเรียนรู้แบบโครงงานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยตามความคิดเห็นของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 (ชั้น ป.4-6)

ตอนที่ 6 ผลการเปรียบเทียบการเรียนรู้แบบโครงงานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยตามความคิดเห็นของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 (ชั้น ป.4-6) จำแนกตามระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

สัญลักษณ์ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ใช้สัญลักษณ์ทางสถิติในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

n	แทน	จำนวนนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณาใน t-distribution (t-test)
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณาใน F-distribution (F-test)
df	แทน	ระดับชั้นของความเป็นอิสระ (degrees of freedom)
SS	แทน	ผลรวมของคะแนนยกกำลังสอง (Sum of Squares)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยผลรวมของคะแนนยกกำลังสอง (Mean Squares)
*	แทน	ค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
**	แทน	ค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์เนื้อหาการสัมภาษณ์ครูผู้สอน

ผลการวิเคราะห์เนื้อหาการสัมภาษณ์ครูผู้สอนต่อการเรียนรู้แบบโครงงานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับประถมศึกษา โรงเรียนปริยัติรังสรรค์ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี สรุปได้ดังนี้

1. ด้านความสามารถในการทำโครงงาน

การคิดและเลือกหัวข้อโครงงาน นักเรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์น้อย อาจเป็นเพราะนักเรียนไม่ค่อยช่างสังเกต ไม่เข้าใจวิธีการคิดเชื่อมโยงจากเรื่องที่เรียน ไม่กล้าคิดเอง ยังไม่เข้าใจการเรียนรู้แบบโครงงาน และยังไม่มีการสนับสนุนในการทำโครงงาน ส่วนการคิดและเลือกหัวข้อโครงงานในการทำนั้นเกิดจากครูผู้สอนคอยดูแล แนะนำ และกระตุ้นนักเรียนให้คิดโดยใช้ข้อคำถาม เพื่อให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็น และมีการยกตัวอย่างประกอบ

การวางแผน นักเรียนยังไม่สามารถดำเนินงานโครงงานตามแผน ขั้นตอนที่กำหนดไว้ได้และยังไม่ครบถ้วน เพราะยังไม่ค่อยเข้าใจขั้นตอนการเรียนรู้แบบโครงงาน วางแผนไม่เป็น จึงไม่สามารถวางแผนได้ จึงทำให้นักเรียนบางส่วนไม่มีความกระตือรือร้นในการทำโครงงาน มีนักเรียนบางกลุ่มเกียจกันวางแผน และมีปัญหาอุปสรรคในการวางแผน คือ นักเรียนไม่เข้าใจขั้นตอนการวางแผน บางคนขาดความรับผิดชอบ ครูผู้สอนจึงต้องคอยแนะนำ และเพิ่มเติมข้อมูลเพื่อให้เกิดความเข้าใจและวางแผนได้ถูกต้อง

การดำเนินงาน นักเรียนสามารถวางแผนการทำโครงงาน และเขียนเค้าโครงของโครงงานได้ เพราะนักเรียนส่วนใหญ่มีความมั่นใจในตนเองในการดำเนินงาน มีความกล้าแสดงออกในการคิด และลงมือทำด้วยตนเอง และมีนักเรียนบางส่วนยังไม่เข้าใจวิธีการดำเนินงานตามขั้นตอน จึงทำให้นักเรียนไม่มั่นใจในการทำโครงงาน เขียนไม่ถูกต้อง ซึ่งครูต้องคอยแนะนำ ช่วยเหลือ

การเขียนรายงานโครงงาน นักเรียนส่วนใหญ่ยังเขียนรายงานโครงงานไม่ถูกต้องและสมบูรณ์ตามรูปแบบ เพราะนักเรียนไม่ค่อยเข้าใจรูปแบบในการเขียนรายงาน ในขณะที่ทำการสัมภาษณ์ นักเรียนบางส่วนยังอยู่ในช่วงกำลังเขียนรายงาน ครูต้องคอยแนะนำ และนำตัวอย่างของรุ่นพี่มาให้ศึกษา

การนำเสนอโครงงาน นักเรียนส่วนใหญ่นำเสนอโครงงานยังไม่ถูกต้องเพราะผู้เรียนยังขาดความรู้ในเรื่องการทำแผนโครงงาน ส่วนใหญ่จะนำเสนอในรูปแบบรายงาน และนำเสนอด้วยการรายงานหน้าชั้น ซึ่งมีนักเรียนบางกลุ่มไม่ค่อยกล้าพูด ไม่มั่นใจในการใช้ภาษาที่พูดรายงาน ครูต้องคอยเสริมแรง กระตุ้น และให้คำแนะนำการรายงาน

2. ด้านผลของการทำโครงการ

การเรียนรู้แบบโครงการช่วยทำให้นักเรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์มาก เพราะนักเรียนได้คิดเอง ทำเอง และแก้ปัญหาเอง มีเหตุผล กล้าพูดแสดงความคิดเห็น มีความคิดที่แปลกใหม่ ตลอดจนสามารถคิดเองได้อย่างอิสระ โดยผ่านกระบวนการกลุ่ม

การเรียนรู้แบบโครงการช่วยส่งเสริมให้นักเรียนมีความเชื่อมั่นในตนเองมาก เพราะนักเรียนกล้าคิด กล้าทำ กล้าแสดงความคิดเห็น กล้าซักถาม มีความกระตือรือร้นในการเตรียมหาวัสดุอุปกรณ์เอง ตลอดจนมีความมั่นใจในการคิดและลงมือปฏิบัติงาน

การเรียนรู้แบบโครงการช่วยส่งเสริมให้นักเรียนมีความรับผิดชอบมาก เพราะนักเรียนได้ลงมือศึกษาด้วยตนเอง มีการแบ่งหน้าที่กันทำ โดยกระบวนการกลุ่มทำให้งานนั้นประสบผลสำเร็จได้

การเรียนรู้แบบโครงการช่วยส่งเสริมให้นักเรียนทำงานร่วมกับผู้อื่นได้มาก เพราะการทำโครงการนักเรียนทำงานเป็นกลุ่ม ทำให้มีการปฏิสัมพันธ์ร่วมกันภายในกลุ่ม ร่วมกันคิด ร่วมกันแสดงความคิดเห็น และร่วมมือกันทำเพื่อให้งานนั้นประสบผลสำเร็จ

3. ด้านเจตคติต่อการเรียนรู้แบบโครงการ

นักเรียนชอบการเรียนรู้แบบโครงการมาก เพราะนักเรียนได้เป็นผู้คิดเอง และลงมือทำด้วยตนเอง ทำให้เกิดความสนุกสนาน และได้ทำงานร่วมกับผู้อื่น

นักเรียนชอบขั้นตอนการดำเนินงานมาก เพราะนักเรียนได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง มีส่วนร่วมในการคิด ค้นคว้า ลงมือทำ ได้มีส่วนในการแสดงความคิดเห็น มีการแบ่งหน้าที่กันทำกับเพื่อนภายในกลุ่ม และมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

นักเรียนบางส่วนไม่ชอบการเขียนรายงานโครงการ เพราะคิดว่ายาก โดยเฉพาะภาษาที่ใช้ในการเขียนรายงานต้องเป็นทางการ และนักเรียนบางกลุ่มเกียจกันเขียนรายงาน เพราะลายมือไม่สวย

การเรียนรู้แบบโครงการมีประโยชน์มาก เพราะส่งเสริมให้นักเรียนได้คิดเอง ทำเอง แก้ปัญหด้วยตนเอง สามารถเชื่อมโยงเนื้อหาที่เรียนกับเรื่องที่สนใจ ทำให้นักเรียนมีความรู้ และเข้าใจมากขึ้น และการเรียนรู้แบบโครงการช่วยให้นักเรียนเห็นคุณค่าของวิชาภาษาไทย เพราะวิชาภาษาไทยเป็นวิชาที่เน้นกระบวนการทั้ง 4 ทักษะ คือ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ซึ่งเป็นพื้นฐานในการเรียนวิชาอื่น ๆ และส่งเสริมให้นักเรียนได้มีนิสัยรักการอ่าน การเขียน และการศึกษาด้วยตนเองมากขึ้น

4. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของครูผู้สอนที่มีต่อการเรียนรู้แบบโครงการกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สรุปได้ดังนี้

ควรจัดให้ครูได้ศึกษาดูงานเพิ่มเติมประสบการณ์ในการเรียนรู้แบบโครงการ เพื่อครูผู้สอนจะได้ถ่ายทอดให้กับนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ การเรียนรู้แบบโครงการเป็นเรื่องที่ใหม่

สำหรับนักเรียน ครูผู้สอนต้องคอยแนะนำ ส่งเสริมให้กำลังใจ และคอยกระตุ้นนักเรียนให้มีความกล้าแสดงออก ให้มีส่วนร่วมในการคิดเอง ทำเอง และแก้ปัญหาเอง และการเรียนรู้แบบโครงงานนั้นควรมีงบประมาณ เพื่อใช้ในการไปศึกษาจากแหล่งข้อมูล และการถ่ายภาพประกอบการทำโครงงานให้กับนักเรียน

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์เนื้อหาการสัมภาษณ์นักเรียนช่วงชั้นที่ 1 (ชั้น ป.1-3)

ผลการวิเคราะห์เนื้อหาการสัมภาษณ์นักเรียนช่วงชั้นที่ 1 (ชั้น ป.1-3) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สรุปได้ดังนี้

1. ด้านความสามารถในการทำโครงงาน

การคิดและเลือกหัวข้อโครงงานไม่ยาก เพราะสมาชิกในกลุ่มร่วมกันคิด ร่วมกันแสดงความคิดเห็น ร่วมกันหาข้อมูล และร่วมกันทำ โดยมีครูคอยให้คำปรึกษาและให้คำแนะนำ

การวางแผนในการทำโครงงานมีความสำคัญ เพราะการวางแผนทำให้ผลงานที่ออกมาข้อมูลมีความสมบูรณ์ ถูกต้อง และสามารถทำงานตามขั้นตอนได้ครบถ้วน ได้แบ่งหน้าที่กันทำตามที่วางแผน

การดำเนินงานโครงงานตามแผนที่กำหนดไว้ดี เพราะทำให้ง่ายต่อการดำเนินงาน ที่ทำสำเร็จได้ข้อมูลครบถ้วน มีความถูกต้อง และสมาชิกในกลุ่มแบ่งหน้าที่กันทำได้ถูกต้อง

การเขียนรายงานโครงงานมีความสำคัญ เพราะเป็นการสรุปการดำเนินการทำโครงงาน โดยการเขียน เพื่อทำให้มีรูปเล่มส่งครูและมีรูปเล่มนำเสนอสมาชิกในชั้นให้ได้ทราบข้อมูลของกลุ่มในเรื่องที่ศึกษา

การนำเสนอโครงงานมีความจำเป็น เพราะเป็นการเผยแพร่ผลงานของกลุ่ม เพื่อให้สมาชิกในชั้นเรียนได้รับทราบข้อมูล ซึ่งรายงานด้วยเอกสาร และรายงานหน้าชั้น ทำให้ได้แลกเปลี่ยนความรู้ใหม่ ๆ กับเพื่อนในชั้น ได้ฝึกความกล้าแสดงออกในการพูดหน้าชั้น

2. ด้านผลของการทำโครงงาน

การเรียนรู้แบบโครงงานช่วยส่งเสริมให้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เพราะทำให้สมาชิกในกลุ่มร่วมกันคิดสิ่งใหม่ๆ และนำความรู้เดิมมาคิดดัดแปลงใหม่ ทำใหม่ ทำให้มีความรู้ในเรื่องใหม่ๆ และได้แลกเปลี่ยนความรู้กับสมาชิกในชั้นเรียน

การเรียนรู้แบบโครงงานทำให้มีความเชื่อมั่นในตนเองมากขึ้น เพราะทำให้มีความกล้าแสดงออก กล้าแสดงความคิดเห็น กล้าซักถามในสิ่งที่สงสัย กล้าพูด มีเหตุผลมากขึ้น และมีความมั่นใจในการแสดงความคิดเห็น

การเรียนรู้แบบโครงงานช่วยส่งเสริมให้มีความรับผิดชอบมากขึ้น เพราะทำให้มีความตั้งใจในการทำงานให้สำเร็จตามเวลาที่มอบหมาย โดยสมาชิกภายในกลุ่มได้ร่วมกันคิด ร่วมกันทำ มีการแบ่งหน้าที่กันทำภายในกลุ่ม เพื่อให้งานนั้นสำเร็จ

การเรียนรู้แบบโครงงานช่วยส่งเสริมให้ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ เพราะการทำโครงงานจะ
ทำเป็นกลุ่ม ได้ร่วมกันคิด ร่วมกันทำ มีการแบ่งหน้าที่กันทำ ได้แลกเปลี่ยนความคิด ความรู้กัน
ภายในกลุ่ม และร่วมกันตัดสินใจในการทำโครงงาน

3. ด้านเจตคติต่อการเรียนรู้แบบโครงงาน

การเรียนรู้แบบโครงงานมีประโยชน์ เพราะได้มีความรู้ในเนื้อหาที่ศึกษามากขึ้น ฝึกให้
คิดเป็น ทำเป็น มีความกล้าแสดงออกในการคิดและพูด ได้แลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน ทำให้
อ่านได้ถูกต้อง เขียนได้ถูกต้อง ได้ฝึกกระบวนการกลุ่ม ทำให้มีความสามัคคีกันมากขึ้นภายในกลุ่ม
สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และสามารถนำความรู้ ความคิด และแนวทางที่ได้ไปใช้ใน
ชีวิตประจำวัน

นักเรียนชอบขั้นตอนการดำเนินงานในการทำโครงงานมากที่สุด เพราะได้รับผิดชอบ
ในการทำงานเอง ได้คิดเอง ทำเอง ได้มีความรู้มากขึ้น มีความสนุกสนานในการทำงานกลุ่ม ได้มี
การแบ่งหน้าที่กันทำงาน

นักเรียนไม่ชอบขั้นตอนการนำเสนอโครงงาน เพราะพูดเสียงเบา ไม่กล้าที่จะออก
นำเสนอหน้าชั้น และไม่มั่นใจในการนำเสนอ และพูดไม่ชัดเจน

นักเรียนชอบการเรียนรู้แบบโครงงาน เพราะได้ความรู้ใหม่ๆ ในเรื่องที่ศึกษามากขึ้น
สามารถนำความรู้ไปใช้เชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ ซึ่งเป็นพื้นฐานในการเรียนในระดับที่
สูงขึ้น ได้ลงมือทำงานด้วยตนเอง ได้แลกเปลี่ยนความรู้ใหม่ๆ กับเพื่อน และได้ฝึกการค้นหาข้อมูล
ด้วยตนเอง ได้ทำงานร่วมกับผู้อื่น และมีความสามัคคีกันกับสมาชิกภายในกลุ่ม

4. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 (ป.1-3) ที่มีต่อการเรียนรู้แบบ
โครงงานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สรุปได้ดังนี้

การเรียนรู้แบบโครงงานทำให้มีความรู้มากขึ้น ครูควรกระตุ้นให้นักเรียนร่วมกัน
ทำงาน ไม่คุย ไม่เล่นกัน

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 (ชั้น ป.4-6)

การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของนักเรียน จำแนกตามเพศ ระดับชั้นที่เรียน และระดับ
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยคำนวณค่าร้อยละ ดังรายละเอียดในตาราง 4

ตาราง 2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 (ชั้น ป.4-6) จำแนกตามเพศ ระดับชั้นที่เรียน และระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ข้อมูลส่วนตัว	กลุ่มตัวอย่าง (n = 260)	
	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	130	50.00
หญิง	130	50.00
2. ระดับชั้นที่เรียน		
ประถมศึกษาปีที่ 4	86	33.10
ประถมศึกษาปีที่ 5	88	33.80
ประถมศึกษาปีที่ 6	86	33.10
3. ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน		
ระดับพอใช้	85	32.70
ระดับดี	88	33.80
ระดับดีเยี่ยม	87	33.50
รวม	260	100

จากตาราง 2 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 (ชั้น ป.4-6) เป็นเพศชาย จำนวน 130 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 เพศหญิง จำนวน 130 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 จำแนกตามระดับชั้นที่เรียน เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 33.10 เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 33.80 เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 33.10 จำแนกตามระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับพอใช้ จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 32.70 ระดับดี จำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 33.80 ระดับดีเยี่ยม จำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 33.50

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์การเรียนรู้แบบโครงงานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยตามความคิดเห็นของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 (ชั้น ป.4-6)

ผลการวิเคราะห์การเรียนรู้แบบโครงงานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยตามความคิดเห็นของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 (ชั้น ป.4-6) โรงเรียนปริยัติรังสรรค์ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ในภาพรวมและรายด้านทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ความสามารถในการทำโครงงาน ผลของการทำโครงงาน และเจตคติต่อการเรียนรู้แบบโครงงาน โดยคำนวณค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิเคราะห์ปรากฏในตาราง 3 - 6

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การเรียนรู้แบบโครงการกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยภาพรวมและรายด้าน ตามความคิดเห็นของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 (ชั้น ป.4-6)

การเรียนรู้แบบโครงการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านความสามารถในการทำโครงการ	3.51	.55	มาก
2. ด้านผลของการทำโครงการ	3.77	.55	มาก
3. ด้านเจตคติต่อการเรียนรู้แบบโครงการ	3.64	.55	มาก
รวม	3.66	.48	มาก

จากตาราง 3 แสดงว่า การเรียนรู้แบบโครงการกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามความคิดเห็นของนักเรียนโดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.66$, S.D.= .48) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก ทั้ง 3 ด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ย คือ ด้านผลของการทำโครงการ ($\bar{X} = 3.77$, S.D.= .55) ด้านเจตคติต่อการเรียนรู้แบบโครงการ ($\bar{X} = 3.64$, S.D.= .55) และด้านความสามารถในการทำโครงการ ($\bar{X} = 3.51$, S.D.= .55)

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การเรียนรู้แบบโครงงานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ด้านความสามารถในการทำโครงงาน ตามความคิดเห็นของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 (ชั้น ป.4-6) จำแนกเป็นรายข้อ

การเรียนรู้แบบโครงงาน	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ความสามารถในการทำโครงงาน			
1. การมีส่วนร่วมในการคิดและเลือกหัวข้อโครงงาน ของนักเรียน	3.66	.89	มาก
2. การคิดและเลือกหัวข้อโครงงานมีความเหมาะสม	3.63	.93	มาก
3. การเลือกหัวข้อโครงงานมีความแปลกใหม่	3.32	.98	ปานกลาง
4. การร่วมกันวางแผนในการทำโครงงานอย่างเป็นระบบของนักเรียน	3.63	.94	มาก
5. การกำหนดจุดมุ่งหมายในการทำโครงงานมีความชัดเจน	3.45	.96	ปานกลาง
6. การดำเนินการทำโครงงานของนักเรียนเป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้	3.54	.99	มาก
7. การเขียนรายงานโครงงานมีความชัดเจน	3.47	.94	ปานกลาง
8. การนำเสนอสามารถสื่อความหมายได้ชัดเจน	3.48	.92	ปานกลาง
9. การนำเสนอข้อมูลมีความสมบูรณ์ ครบถ้วน	3.40	1.00	ปานกลาง
10. การบูรณาการความรู้ ความสามารถหลายด้านในการทำโครงงานของนักเรียน	3.56	.91	มาก
รวม	3.51	.55	มาก

จากตาราง 4 แสดงว่า การเรียนรู้แบบโครงงานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ด้านความสามารถในการทำโครงงานตามความคิดเห็นของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 (ชั้น ป.4-6) โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.51$, S.D.=.55) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความสามารถในการทำโครงงานอยู่ในระดับมาก 5 ข้อ และอยู่ในระดับปานกลาง 5 ข้อ

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การเรียนรู้แบบโครงงานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ด้านผลของการทำโครงงาน ตามความคิดเห็นของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 (ชั้น ป.4-6) จำแนกเป็นรายข้อ

การเรียนรู้แบบโครงงาน	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านผลของการทำโครงงาน			
1. การเรียนรู้แบบโครงงานทำให้นักเรียนเกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	3.88	.92	มาก
2. การเรียนรู้แบบโครงงานทำให้นักเรียนมีความเชื่อมั่นในตนเองมากขึ้น	3.74	.91	มาก
3. การเรียนรู้แบบโครงงานทำให้นักเรียนรับผิดชอบต่อบทบาทหน้าที่ของตนเองมากขึ้น	3.70	1.00	มาก
4. การเรียนรู้แบบโครงงานทำให้นักเรียนทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข	3.76	.98	มาก
5. การเรียนรู้แบบโครงงานทำให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนมากยิ่งขึ้น	3.92	.92	มาก
6. การเรียนรู้แบบโครงงานช่วยให้นักเรียนมีการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองมากขึ้น	3.88	.96	มาก
7. การเรียนรู้แบบโครงงานช่วยทำให้นักเรียนกล้าแสดงออก	3.68	.91	มาก
8. การเรียนรู้แบบโครงงานช่วยฝึกความเป็นประชาธิปไตยให้กับนักเรียน	3.54	1.00	มาก
9. การเรียนรู้แบบโครงงานช่วยทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ	4.00	.88	มาก
10. การเรียนรู้แบบโครงงานช่วยทำให้นักเรียนสร้างผลงานได้ด้วยตนเอง	3.77	.95	มาก
11. การเรียนรู้แบบโครงงานสามารถกระตุ้นให้นักเรียนเรียนเกิดกระบวนการคิด	3.79	.92	มาก
12. การเรียนรู้แบบโครงงานช่วยให้นักเรียนมีทักษะในการทำงานกลุ่ม	3.78	.95	มาก
13. การเรียนรู้แบบโครงงานทำให้ครูและนักเรียนใกล้ชิดกันมากขึ้น	3.66	1.00	มาก

ตาราง 7 (ต่อ)

การเรียนรู้แบบโครงการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
14. การเรียนรู้แบบโครงการช่วยส่งเสริมให้ครูและนักเรียนได้ช่วยกันแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น	3.70	.98	มาก
15. การเรียนรู้แบบโครงการทำให้นักเรียนสามารถค้นพบความรู้ใหม่ได้ด้วยตนเอง	3.72	.94	มาก
รวม	3.77	.55	มาก

จากตาราง 5 แสดงว่า การเรียนรู้แบบโครงการกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ด้านผลของการทำโครงการตามความคิดเห็นของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 (ชั้น ป.4-6) โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.77$, S.D.=.55) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผลของการทำโครงการอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยระดับมาก 3 อันดับแรก คือ การเรียนรู้แบบโครงการช่วยทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ($\bar{X} = 4.00$, S.D.=.88) การเรียนรู้แบบโครงการทำให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนมากยิ่งขึ้น ($\bar{X} = 3.92$, S.D.=.92) และการเรียนรู้แบบโครงการทำให้นักเรียนเกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ($\bar{X} = 3.88$, S.D.=.92)

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการเรียนรู้แบบโครงงานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ด้านเจตคติต่อการเรียนรู้แบบโครงงาน ตามความคิดเห็นของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 (ชั้น ป.4-6) จำแนกเป็นรายข้อ

การเรียนรู้แบบโครงงาน	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
เจตคติต่อการเรียนรู้แบบโครงงาน			
1. การเรียนรู้แบบโครงงานมีความยุ่งยาก	2.80	1.27	ปานกลาง
2. การเรียนรู้แบบโครงงานทำให้นักเรียนรู้จักวิธีแก้ปัญหาด้วยตนเอง	3.63	.98	มาก
3. การเรียนรู้แบบโครงงานทำให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจในผลงาน	4.01	1.04	มาก
4. การเรียนรู้แบบโครงงานเป็นวิธีการที่ทำให้นักเรียนเกิดความสนุกสนาน	3.80	1.08	มาก
5. การเรียนรู้แบบโครงงานเป็นวิธีการเรียนที่นักเรียนชอบ	3.56	1.09	มาก
6. การเรียนรู้แบบโครงงานช่วยให้นักเรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	3.91	.87	มาก
7. การเรียนรู้แบบโครงงานทำให้ครูที่ปรึกษาเป็นกันเองกับนักเรียน	3.55	.97	มาก
8. การเรียนรู้แบบโครงงานมีความแปลกใหม่ท้าทาย กระตุ้นให้นักเรียนอยากเรียนรู้	3.90	1.02	มาก
รวม	3.64	.55	มาก

จากตาราง 6 แสดงว่า การเรียนรู้แบบโครงงานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ด้านเจตคติต่อการเรียนรู้แบบโครงงาน ตามความคิดเห็นของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 (ชั้น ป.4-6) โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.64$, S.D.=.55) และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า เจตคติต่อการเรียนรู้แบบโครงงานอยู่ในระดับมาก ยกเว้นการเรียนรู้แบบโครงงานมีความยุ่งยาก ($\bar{X} = 2.80$, S.D.=1.27) อยู่ในระดับปานกลาง

ตอนที่ 5 ผลการเปรียบเทียบการเรียนรู้แบบโครงงานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามความคิดเห็นของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 (ชั้น ป.4-6)

ผลการเปรียบเทียบการเรียนรู้แบบโครงงานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามความคิดเห็นของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 (ชั้น ป.4-6) โรงเรียนปรีดิรัฐธรรม อำเภอมือง จังหวัดเพชรบุรี จำแนกตามระดับชั้นเรียน ผลการวิเคราะห์ปรากฏดังตาราง 7 -13

ตาราง 7 ผลการเปรียบเทียบการเรียนรู้แบบโครงงานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยภาพรวม และรายด้าน ตามความคิดเห็นของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 (ชั้น ป.4-6) จำแนกตามเพศ

การเรียนรู้แบบโครงงาน	ชาย		หญิง		t
	n = 130		n = 130		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1) ด้านความสามารถในการทำโครงงาน	3.43	.55	3.60	.53	2.44*
2) ด้านผลของการทำโครงงาน	3.64	.59	3.90	.48	3.80**
3) ด้านเจตคติต่อการเรียนรู้แบบโครงงาน	3.59	.54	3.70	.56	1.62
รวม	3.56	.50	3.76	.44	3.27**

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 7 แสดงว่า การเรียนรู้แบบโครงงานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามความคิดเห็นของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 (ชั้น ป.4-6) โรงเรียนปรีดิรัฐธรรม อำเภอมือง จังหวัดเพชรบุรี เมื่อจำแนกตามเพศ พบว่า โดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนักเรียนหญิงมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นมากกว่านักเรียนชาย เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านผลของการทำโครงงาน และด้านความสามารถในการทำโครงงาน นักเรียนมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 ตามลำดับ โดยนักเรียนหญิงมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นมากกว่านักเรียนชาย

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการเรียนรู้แบบโครงงานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยภาพรวม และรายด้าน ตามความคิดเห็นของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 (ชั้น ป.4-6) จำแนกตามระดับชั้นที่เรียน

การเรียนรู้แบบโครงงาน	ป. 4		ป.5		ป.6	
	(n = 86)		(n = 88)		(n = 86)	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1) ด้านความสามารถในการทำโครงงาน	3.66	.54	3.32	.50	3.57	.55
2) ด้านผลของการทำโครงงาน	3.95	.52	3.60	.55	3.76	.54
3) ด้านเจตคติต่อการเรียนรู้แบบโครงงาน	3.76	.51	3.57	.54	3.60	.59
รวม	3.81	.46	3.51	.46	3.66	.48

จากตาราง 8 แสดงว่า การเรียนรู้แบบโครงงานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยภาพรวม และรายด้าน ตามความคิดเห็นของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 (ชั้น ป.4-6) โรงเรียนปรีดิรัฐธรรม อำเภอมือง จังหวัดเพชรบุรี จำแนกตามระดับชั้นที่เรียน โดยภาพรวม พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นมากกว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ตาราง 9 ผลการเปรียบเทียบการเรียนรู้แบบโครงงานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามความคิดเห็นของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 (ชั้น ป.4-6) จำแนกตามระดับชั้นที่เรียน

การเรียนรู้แบบโครงงาน	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F
1. ด้านความสามารถในการทำโครงงาน	ระหว่างกลุ่ม	5.42	2	2.71	9.58**
	ภายในกลุ่ม	72.65	257	.28	
	รวม	78.06	259		
2. ด้านผลของการทำโครงงาน	ระหว่างกลุ่ม	5.10	2	2.55	8.90**
	ภายในกลุ่ม	73.64	257	.29	
	รวม	78.74	259		
3. ด้านเจตคติต่อการเรียนรู้ แบบโครงงาน	ระหว่างกลุ่ม	1.79	2	.90	3.00
	ภายในกลุ่ม	76.64	257	.30	
	รวม	78.43	259		
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	3.99	2	2.00	9.16**
	ภายในกลุ่ม	56.00	257	.22	
	รวม	60.00	259		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 9 แสดงว่า การเรียนรู้แบบโครงงานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยตามความคิดเห็นของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 (ชั้น ป.4-6) โรงเรียนปรีดิรัฐธรรม อำเภอมือง จังหวัดเพชรบุรี โดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านความสามารถในการทำโครงงาน และด้านผลของการทำโครงงาน นักเรียนมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จึงทำการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการทดสอบ The Least Significant Difference (LSD) ผลปรากฏดังตาราง 10 - 13

ตาราง 10 การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่การเรียนรู้แบบโครงงานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยภาพรวม ตามความคิดเห็นของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 (ชั้น ป.4-6) จำแนกตามระดับชั้นที่เรียน

ระดับชั้น	$\bar{X}$	ป.4	ป.5	ป.6
		3.81	3.51	3.66
ป.4	3.81	-	.30*	.15*
ป.5	3.51		-	.15*
ป.6	3.66			-

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 10 แสดงว่า การเรียนรู้แบบโครงงานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยภาพรวม ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มากกว่าของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มากกว่าของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 11 การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่การเรียนรู้แบบโครงงานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ด้านความสามารถในการทำโครงงาน ตามความคิดเห็นของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 (ชั้น ป.4-6) จำแนกตามระดับชั้นที่เรียน

ระดับชั้น	$\bar{X}$	ป.4	ป.5	ป.6
		3.65	3.32	3.57
ป.4	3.65	-	.33*	.08
ป.5	3.32		-	.25*
ป.6	3.57			-

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 11 แสดงว่า การเรียนรู้แบบโครงงานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ด้านความสามารถในการทำโครงงาน ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มากกว่าของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มากกว่าของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 12 การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่การเรียนรู้แบบโครงการกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ด้านผลของการทำโครงการ ตามความคิดเห็นของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 (ชั้น ป.4-6) จำแนกตามระดับชั้นที่เรียน

ระดับชั้น	$\bar{X}$	ป.4 (3.95)	ป.5 (3.60)	ป.6 (3.76)
ป. 4	3.95	-	.35*	.19*
ป. 5	3.60		-	.16
ป. 6	3.76			-

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 12 แสดงว่า การเรียนรู้แบบโครงการกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ด้านผลของการทำโครงการ ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มากกว่าของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 13 การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่การเรียนรู้แบบโครงการกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ด้านเจตคติต่อการเรียนรู้แบบโครงการ ตามความคิดเห็นของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 (ชั้น ป.4-6) จำแนกตามระดับชั้นที่เรียน

ระดับชั้น	$\bar{X}$	ป.4 (3.76)	ป.5 (3.57)	ป.6 (3.60)
ป. 4	3.76	-	.18*	.16*
ป. 5	3.57		-	-.02
ป. 6	3.60			-

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 13 แสดงว่า การเรียนรู้แบบโครงการกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ด้านเจตคติต่อการเรียนรู้แบบโครงการ ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มากกว่าของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 6 ผลการเปรียบเทียบการเรียนรู้แบบโครงงานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามความคิดเห็นของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 (ชั้น ป.4-6) จำแนกตามระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลการเปรียบเทียบการเรียนรู้แบบโครงงานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยตามความคิดเห็นของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 (ชั้น ป.4-6) โรงเรียนปรีดิรัฐศรี อำเภอมือง จังหวัดเพชรบุรี จำแนกตามระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลการวิเคราะห์ปรากฏดังตารางที่ 14-19

ตาราง 14 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการเรียนรู้แบบโครงงานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยภาพรวม และรายด้าน ตามความคิดเห็นของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 (ชั้น ป.4-6) จำแนกตามระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

การเรียนรู้แบบโครงงาน	ระดับพอใช้		ระดับดี		ระดับดีเยี่ยม	
	(n = 85)		(n = 88)		(n = 87)	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1) ด้านความสามารถในการทำโครงงาน	3.40	.60	3.48	.52	3.67	.50
2) ด้านผลของการทำโครงงาน	3.59	.61	3.73	.51	3.99	.45
3) ด้านเจตคติต่อการเรียนรู้แบบโครงงาน	3.48	.63	3.66	.54	3.78	.43
รวม	3.50	.53	3.64	.46	3.84	.39

จากตาราง 14 แสดงว่า การเรียนรู้แบบโครงงานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยภาพรวม และรายด้าน ตามความคิดเห็นของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 (ชั้น ป.4-6) โรงเรียนปรีดิรัฐศรี อำเภอมือง จังหวัดเพชรบุรี จำแนกตามระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยภาพรวม พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับดีเยี่ยม มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นมากกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับดีเยี่ยม และนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับพอใช้

ตาราง 15 ผลการเปรียบเทียบการเรียนรู้แบบโครงงานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามความคิดเห็นของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 (ชั้น ป.4-6) จำแนกตามระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

การเรียนรู้แบบโครงงาน	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
1. ด้านความสามารถในการทำโครงงาน	ระหว่างกลุ่ม	3.29	2	1.65	5.66**
	ภายในกลุ่ม	74.77	257	.29	
	รวม	78.06	259		
2. ด้านผลของการทำโครงงาน	ระหว่างกลุ่ม	7.09	2	3.54	12.71**
	ภายในกลุ่ม	71.66	257	.28	
	รวม	78.74	259		
3. ด้านเจตคติต่อการเรียนรู้แบบโครงงาน	ระหว่างกลุ่ม	3.95	2	1.98	6.82**
	ภายในกลุ่ม	74.48	257	.29	
	รวม	78.43	259		
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	4.94	2	2.47	11.52**
	ภายในกลุ่ม	55.06	257	.21	
	รวม	60.00	259		

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 15 แสดงว่า การเรียนรู้แบบโครงงานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามความคิดเห็นของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 (ชั้น ป.4-6) โรงเรียนปรีดิรัฐธรรม อำเภอมะนัง จังหวัดเพชรบุรี โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จากการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการทดสอบ The Least Significant Difference (LSD) ผลปรากฏ ดังตาราง 16-19

ตาราง 16 การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่การเรียนรู้แบบโครงงานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยภาพรวม ตามความคิดเห็นของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 (ชั้น ป.4-6) จำแนกตามระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	$\bar{X}$	ระดับพอใช้ (3.50)	ระดับดี (3.64)	ระดับดีเยี่ยม (3.84)
ระดับพอใช้	3.50	-	.14	.34*
ระดับดี	3.64		-	.20*
ระดับดีเยี่ยม	3.84			-

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 16 แสดงว่า การเรียนรู้แบบโครงงานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยภาพรวม ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับดีเยี่ยม มากกว่าของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับพอใช้ และมากกว่าของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับดี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 17 การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ การเรียนรู้แบบโครงงานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ด้านความสามารถในการทำโครงงาน ตามความคิดเห็นของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 (ชั้น ป.4-6) จำแนกตามระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	$\bar{X}$	ระดับพอใช้ (3.40)	ระดับดี (3.48)	ระดับดีเยี่ยม (3.67)
ระดับพอใช้	3.40	-	.08	.27*
ระดับดี	3.48		-	.19*
ระดับดีเยี่ยม	3.67			-

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 17 แสดงว่า การเรียนรู้แบบโครงงานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ด้านความสามารถในการทำโครงงาน ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับดีเยี่ยม มากกว่าของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับพอใช้ และของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับดี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 18 การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่การเรียนรู้แบบโครงงานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ด้านผลของการทำโครงงาน ตามความคิดเห็นของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 (ชั้น ป.4-6) จำแนกตามระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	$\bar{X}$	ระดับพอใช้ (3.59)	ระดับดี (3.73)	ระดับดีเยี่ยม (3.99)
ระดับพอใช้	3.59	-	.13	.39*
ระดับดี	3.73		-	.26*
ระดับดีเยี่ยม	3.99			-

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 18 แสดงว่า การเรียนรู้แบบโครงงานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ด้านผลของการทำโครงงาน ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับดีเยี่ยมมากกว่าของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพอใช้ และของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับดี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 19 การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่การเรียนรู้แบบโครงงานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ด้านเจตคติต่อการเรียนรู้แบบโครงงาน ตามความคิดเห็นของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 (ชั้น ป.4-6) จำแนกตามระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	$\bar{X}$	ระดับพอใช้ (3.48)	ระดับดี (3.66)	ระดับดีเยี่ยม (3.78)
ระดับพอใช้	3.48	-	.18*	.30*
ระดับดี	3.66		-	.11
ระดับดีเยี่ยม	3.78			-

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 19 แสดงว่า การเรียนรู้แบบโครงงานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ด้านเจตคติต่อการเรียนรู้แบบโครงงาน ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับดี มากกว่าของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับพอใช้ และค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับดีเยี่ยม มากกว่าของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับพอใช้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาการเรียนรู้แบบโครงงานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ความคิดเห็นต่อโรงเรียนปริยัติรังสรรค์ อำเภอมะนัง จังหวัดยะลา ได้สรุปไว้โดยลำดับ ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย
2. ประชากรและผู้ให้ข้อมูล
3. สมมุติฐานของการวิจัย
4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
5. การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล
6. สรุปผลการวิจัย
7. อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตั้งวัตถุประสงค์ไว้ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูผู้สอน นักเรียนช่วงชั้นที่ 1 (ชั้น ป.1-3) และนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 (ชั้น ป.4-6) ต่อการเรียนรู้แบบโครงงานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับประถมศึกษา โรงเรียนปริยัติรังสรรค์ อำเภอมะนัง จังหวัดยะลา ใน 3 ด้าน คือ ด้านความสามารถในการทำโครงงาน ด้านผลของการทำโครงงาน และด้านเจตคติต่อการเรียนรู้แบบโครงงาน
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 (ชั้น ป.4-6) ต่อการเรียนรู้แบบโครงงานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับประถมศึกษา โรงเรียนปริยัติรังสรรค์ อำเภอมะนัง จังหวัดยะลา จำแนกตามเพศ ระดับชั้นที่เรียน และระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2. ประชากรและผู้ให้ข้อมูล

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนและนักเรียนระดับประถมศึกษา โรงเรียนปริยัติรังสรรค์ อำเภอมะนัง จังหวัดยะลา ปีการศึกษา 2549 ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย จำนวน 9 คน นักเรียนระดับประถมศึกษา ทั้งหมดจำนวน 1,798 คน แยกตามระดับช่วงชั้นที่เรียน จำแนกเป็น 2 กลุ่ม คือ นักเรียนช่วงชั้นที่ 1 (ป.1-3) จำนวน 961 คน นักเรียนช่วงชั้นที่ 2 (ป.4-6) จำนวน 797 คน

ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนและนักเรียนระดับประถมศึกษา โรงเรียนปริยัติรังสรรค์ อำเภอมะนัง จังหวัดยะลา ปีการศึกษา 2549 ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย จำนวน 9 คน เป็นผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ นักเรียนระดับประถมศึกษา จำนวน 298 คน จำแนก

เป็น 2 กลุ่ม คือ นักเรียนช่วงชั้นที่ 1 (ป.1-3) จำนวน 38 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ห้องเรียนละ 2 คน เป็นผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ และนักเรียนระดับประถมศึกษา ช่วงชั้นที่ 2 (ป.4-6) ได้กำหนดขนาดของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลจากตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie; & Morgan. 1970: 608) จำนวน 260 คน ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้ระดับชั้นในการสุ่ม แล้วทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยการจับฉลาก ได้กลุ่มตัวอย่าง ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 86 คน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 88 คน และระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 86 คน

3. สมมุติฐานของการวิจัย

ผู้วิจัยจึงได้ตั้งสมมุติฐานในการวิจัย ดังนี้

1. ความสามารถในการทำโครงงาน ผลของการทำโครงงาน และเจตคติต่อการเรียนรู้แบบโครงงาน ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ที่มีเพศต่างกัน มีความแตกต่างกัน
2. ความสามารถในการทำโครงงาน ผลของการทำโครงงาน และเจตคติต่อการเรียนรู้แบบโครงงาน ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ที่มีระดับชั้นที่เรียนต่างกัน มีความแตกต่างกัน
3. ความสามารถในการทำโครงงาน ผลของการทำโครงงาน และเจตคติต่อการเรียนรู้แบบโครงงาน ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีความแตกต่างกัน

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ คือ แบบสัมภาษณ์ จำนวน 2 ชุด และแบบสอบถาม (Questionnaire) จำนวน 1 ชุด เพื่อศึกษาการเรียนรู้แบบโครงงาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามความคิดเห็นของครูและนักเรียน ดังนี้

1. แบบสัมภาษณ์ชุดที่ 1 สำหรับสัมภาษณ์ครูผู้สอนเกี่ยวกับการเรียนรู้แบบโครงงานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับประถมศึกษา
2. แบบสัมภาษณ์ชุดที่ 2 สำหรับสัมภาษณ์นักเรียนช่วงชั้นที่ 1 (ชั้น ป. 1-3) เกี่ยวกับการเรียนรู้แบบโครงงานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับประถมศึกษา
3. แบบสอบถาม สำหรับสอบถามนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 (ชั้น ป. 4-6) แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 แบบสอบถามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ระดับชั้นที่เรียน และระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีลักษณะข้อคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นต่อการเรียนรู้แบบโครงงานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับประถมศึกษา โรงเรียนปริยัติรังสรรค์ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ จำนวน 33 ข้อ เท่ากับ .9037

5. การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อขอความร่วมมือไปยังผู้บริหารโรงเรียนปรีดีรังสรรค์ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี เพื่อขอเก็บข้อมูลจากครูผู้สอน และนักเรียน ดำเนินการสัมภาษณ์ครูผู้สอนจำนวน 9 คน ดำเนินการสัมภาษณ์นักเรียนช่วงชั้นที่ 1 (ชั้น ป.1-3) จำนวน 38 คน และแจกแบบสอบถามนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 (ชั้น ป.4-6) จำนวน 260 ฉบับ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ผลการสัมภาษณ์ครูและนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 (ชั้น ป.1-3) โดยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และสรุปประเด็น
2. แบบสอบถามนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 (ชั้น ป.4-6) วิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของนักเรียน โดยการแจกแจงความถี่ คำนวณหาค่าร้อยละ และวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักเรียนต่อการเรียนรู้ แบบโครงการงานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับประถมศึกษา โรงเรียนปรีดีรังสรรค์ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ทั้ง 3 ด้าน โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นรายชื่อรายด้าน โดยภาพรวม และเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย จำแนกตามเพศ โดยการทดสอบค่าที (t-test) จำแนกตามระดับชั้นที่เรียน และระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One – Way ANOVA) และทำการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการทดสอบ The Least Significant Difference (LSD)

6. สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาการเรียนรู้แบบโครงการงานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยระดับประถมศึกษา โรงเรียนปรีดีรังสรรค์ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี สรุปได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์การเรียนรู้แบบโครงการงานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน สรุปได้ว่า ผู้เรียนมีความสามารถในการทำโครงการ เพราะผู้เรียนมีความมั่นใจในตนเอง มีความกล้าแสดงออกในการคิด ลงมือทำด้วยตนเอง ด้านผลของการทำโครงการ การเรียนรู้แบบโครงการช่วยให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความรับผิดชอบ และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้มากขึ้น และด้านเจตคติต่อการเรียนรู้แบบโครงการ ผู้เรียนชอบการเรียนรู้แบบโครงการมาก และชอบชิ้นการดำเนินงานมาก เพราะผู้เรียนได้เป็นผู้คิดเอง ลงมือทำด้วยตนเอง มีความสนุกสนาน และได้ทำงานร่วมกับผู้อื่น ส่วนขั้นที่ผู้เรียนไม่ชอบ คือขั้นการเขียนรายงานโครงการ เพราะผู้เรียนคิดว่ายาก โดยเฉพาะภาษาที่ใช้ในการเขียนรายงาน และลายมือไม่สวย
2. ผลการวิเคราะห์การเรียนรู้แบบโครงการงานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามความคิดเห็นของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 (ชั้น ป.1-3) สรุปได้ว่า ด้านความสามารถในการทำโครงการ

นักเรียนสามารถคิดและเลือกหัวข้อโครงการได้ เพราะสมาชิกในกลุ่มร่วมกันคิด และเลือกหัวข้อที่จะศึกษา การวางแผนในการทำโครงการมีความสำคัญ เพราะทำให้ผลงานมีข้อมูลสมบูรณ์ ถูกต้อง และครบถ้วน การดำเนินงานตามแผนดี เพราะทำให้ง่ายต่อการดำเนินงาน และสมาชิกในกลุ่มแบ่งหน้าที่กันทำได้ถูกต้อง การเขียนรายงานโครงการมีความสำคัญ เพราะเป็นการสรุปการดำเนินการทำโครงการโดยการเขียน และการนำเสนอโครงการมีความจำเป็น เพราะเป็นการเผยแพร่ผลงาน ทำให้ได้แลกเปลี่ยนความรู้ใหม่ๆ กับเพื่อนในชั้น และได้ฝึกความกล้าแสดงออกในการพูดหน้าชั้น

ด้านผลของการทำโครงการ การเรียนรู้แบบโครงการช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความรับผิดชอบ และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้มากขึ้น

ด้านเจตคติต่อการเรียนรู้แบบโครงการ การเรียนรู้แบบโครงการมีประโยชน์ เพราะได้มีความรู้ในเนื้อหาที่ศึกษามากขึ้น ฝึกให้คิดเป็น ทำเป็น มีความกล้าแสดงออก และสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ ขั้นที่ชอบในการทำโครงการมากที่สุด คือ ขั้นดำเนินงาน เพราะได้คิดเอง ทำเอง และมีความสุขสนุกสนานในการทำงานกลุ่ม นักเรียนไม่ชอบขั้นการนำเสนอโครงการ เพราะพูดเสียเบ้า และไม่มั่นใจในการนำเสนอ และนักเรียนชอบการเรียนรู้แบบโครงการ เพราะได้คิด ได้ลงมือทำงานด้วยตนเอง และได้ทำงานร่วมกับผู้อื่น

3. การเรียนรู้แบบโครงการกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามความคิดเห็นของนักเรียน ช่วงชั้นที่ 2 (ชั้น ป.4-6) โรงเรียนปรีดิตรังสรรค์ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี โดยภาพรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นมากกว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

4. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม โดยการทดสอบค่าที (t-test) และทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยกลุ่มตัวอย่างมากกว่าสองกลุ่ม โดยใช้วิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One - Way ANOVA) สรุปผลได้ดังนี้

4.1 ผลการเปรียบเทียบการเรียนรู้แบบโครงการกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยตามความคิดเห็นของนักเรียนช่วงชั้นที่2 (ป.4-6) โรงเรียนปรีดิตรังสรรค์ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี เมื่อจำแนกตามเพศ พบว่า โดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนักเรียนหญิงมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นมากกว่านักเรียนชาย

4.2 ผลการเปรียบเทียบการเรียนรู้แบบโครงการกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย จำแนกตามระดับชั้นที่เรียน โดยภาพรวม พบว่าค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มากกว่าของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มากกว่าของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.3 ผลการเปรียบเทียบการเรียนรู้แบบโครงการกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย จำแนกตามระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยภาพรวม พบว่าค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับดีเยี่ยม มากกว่าของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับพอใช้ และมากกว่าของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับดี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

7. อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

อภิปรายผล

จากการศึกษาการเรียนรู้แบบโครงงานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียนปรีดิรัฐรังสรรค์ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนและนักเรียน มีประเด็นซึ่งควรนำมาอภิปราย ดังนี้

1. ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับประถมศึกษา โรงเรียนปรีดิรัฐรังสรรค์ มีความคิดเห็นต่อการเรียนรู้แบบโครงงาน สรุปได้ว่า ผู้เรียนมีความสามารถในการทำโครงงาน เพราะผู้เรียนมีความมั่นใจในตนเอง มีความกล้าแสดงออกในการคิด ลงมือทำด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยการจัดกิจกรรมโครงงานคณิตศาสตร์ ที่มีต่อทักษะ/กระบวนการทางคณิตศาสตร์ และความสามารถในการทำโครงงานคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า นักเรียนที่ปฏิบัติกิจกรรมโครงงานคณิตศาสตร์มีความสามารถในการทำโครงงานคณิตศาสตร์ อยู่ในระดับดี (ชัยรัตน์ สุสำนาจ. 2547: 128) โดยเด็กระดับประถมศึกษาสามารถทำโครงงานได้ ถึงแม้ว่าเด็กนักเรียนบางคนที่ยังอ่านเขียนหนังสือไม่คล่องจะมีปัญหาอยู่บ้างแต่เด็กกลุ่มนี้ก็ช่วยเพื่อนทำหน้าที่อย่างอื่นได้ มีความสุข และมองเห็นคุณค่าในตนเอง (เพ็ญแข ลือหาญ. 2546: 100)

ด้านผลของการทำโครงงาน การเรียนรู้แบบโครงงานช่วยให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความรับผิดชอบ และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้มากขึ้น ดังที่สุพล วงสินธุ์ (2543: 12) ได้กล่าวว่า ผู้สอนจะต้องสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนที่ส่งเสริมการเรียนรู้และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถเลือกวิธีการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ตลอดทั้งฝึกทักษะการแสวงหาความรู้ที่หลากหลาย ทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียน โดยจะต้องฝึกอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสิริพร ศรีสมวงศ์ (2549: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเพื่อพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า การเรียนรู้แบบโครงงานสามารถพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน อันได้แก่ ทักษะการคิด ทักษะการแสวงหาความรู้ คุณลักษณะความรับผิดชอบ คุณลักษณะความร่วมมือสามัคคี คุณลักษณะการกล้าแสดงออกของนักเรียนสูงขึ้น

ด้านเจตคติต่อการเรียนรู้แบบโครงงาน ผู้เรียนชอบการเรียนรู้แบบโครงงาน และชอบชิ้นการดำเนินงานมาก เพราะผู้เรียนได้เป็นผู้คิดเอง ลงมือทำด้วยตนเอง มีความสนุกสนาน และได้ทำงานร่วมกับผู้อื่น ซึ่งตรงกับงานวิจัยของ มาลีสา เจียวกิ่ง (2544: 80) ได้ศึกษาการพัฒนากิจกรรมโครงงานเพื่อการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องพระมหาชนกฉบับการ์ตูนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่า เป็นการจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าหาคำตอบด้วยตนเอง นักเรียนเกิดองค์ความรู้ เกิดความสนุกสนานในการเรียนรู้ ได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และจำเรื่องราว และขั้นตอนการทำโครงงานได้เป็นอย่างดี ส่วนชั้นที่ผู้เรียนไม่ชอบ คือชิ้นการเขียนรายงานโครงงาน เพราะผู้เรียนคิดว่ายาก โดยเฉพาะภาษาที่ใช้ในการเขียนรายงาน และลายมือไม่สวย ซึ่งสอดคล้องกับเฉลิมชัย วัดเข้าหลาม (2546: 28-29) ได้กล่าวว่า ทักษะการเขียนและการเรียบเรียงยัง

เป็นทักษะที่ยากสำหรับนักเรียน ดังนั้นครูผู้สอนจะต้องนำมาทบทวนเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการเขียนในระดับชั้นประถมต้น

2. นักเรียนช่วงชั้นที่ 1 (ป.1-3) โรงเรียนปริยัติรังสรรค์ มีความคิดเห็นต่อการเรียนรู้แบบโครงงาน สรุปได้ว่า ด้านความสามารถในการทำโครงงาน การคิดและเลือกหัวข้อโครงงานไม่ยาก เพราะสมาชิกในกลุ่มร่วมกันคิด และเลือกหัวข้อที่จะศึกษา การวางแผนในการทำโครงงานมีความสำคัญ เพราะทำให้ผลงานมีข้อมูลสมบูรณ์ ถูกต้อง และครบถ้วน การดำเนินงานตามแผนที่เพราะทำให้ง่ายต่อการดำเนินงาน และสมาชิกในกลุ่มแบ่งหน้าที่กันทำได้ถูกต้อง การเขียนรายงานโครงงานมีความสำคัญ เพราะเป็นการสรุปการดำเนินการทำโครงงานโดยการเขียน และการนำเสนอโครงงานมีความจำเป็น เพราะเป็นการเผยแพร่ผลงาน ทำให้ได้แลกเปลี่ยนความรู้ใหม่ ๆ กับเพื่อนในชั้น และได้ฝึกความกล้าแสดงออกในการพูดหน้าชั้น ดังที่ วิสุทธิ์ กล้าหาญ (2545: 3) ได้กล่าวว่า การเรียนรู้แบบโครงงานนั้น นักเรียนจะต้องเลือกหัวข้อที่จะศึกษา ค้นคว้า ดำเนินการวางแผน กำหนดขั้นตอนการดำเนินงาน และการนำเสนอผลงาน นักเรียนต้องเป็นผู้กระทำ คิดวางแผนด้วยตนเองทั้งสิ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พวงเพชร เอี่ยมภูกา (2547: 82-83) ได้ศึกษาการพัฒนาแผนการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยโครงงาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 พบว่า นักเรียนมีความสามารถในการทำโครงงาน ด้านทักษะการปฏิบัติโครงงานอยู่ในระดับดี

ด้านผลของการทำโครงงาน การเรียนรู้แบบโครงงานช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความรับผิดชอบ และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้มากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรชาติพิย สุตหนองบัว (2545: 91-93) ได้ศึกษาการพัฒนาการเรียนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยโครงงาน พบว่า โครงงานช่วยส่งเสริมให้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในระดับมากที่สุด โครงงานฝึกความเป็นผู้นำและเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นในระดับมากถึงมากที่สุด และการนำเสนอโครงงานทำให้เกิดความภาคภูมิใจในผลงานและสามารถนำโครงงานไปใช้ในชีวิตจริงได้ในระดับมากที่สุด

ด้านเจตคติต่อการเรียนรู้แบบโครงงาน การเรียนรู้แบบโครงงานมีประโยชน์ เพราะได้มีความรู้ในเนื้อหาที่ศึกษามากขึ้น ฝึกให้คิดเป็น ทำเป็น มีความกล้าแสดงออก และสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ ขั้นที่ชอบในการทำโครงงานมากที่สุด คือ ขั้นดำเนินงาน เพราะได้คิดเอง ทำเอง และมีความสุขสนุกสนานในการทำงานกลุ่ม นักเรียนไม่ชอบขั้นการนำเสนอโครงงาน เพราะพูดเสียงเบา และไม่มั่นใจในการนำเสนอ และนักเรียนชอบการเรียนรู้แบบโครงงาน เพราะได้คิด ได้ลงมือทำงานด้วยตนเอง และได้ทำงานร่วมกับผู้อื่น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พวงเพชร เอี่ยมภูกา (2547: 82-83) ได้ศึกษาการพัฒนาแผนการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยโครงงานชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยโครงงานอยู่ในระดับมากที่สุด และดังที่เฉลิมชัย วัดเข้าหลาม (2546: 28-29) ได้กล่าวว่า สาเหตุที่นักเรียนชอบทำโครงงาน เพราะได้ค้นคว้าด้วยตนเอง ได้ศึกษาทำงานร่วมกัน และได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกัน ซึ่งสอดคล้องกับ Trujillo (1998: Online) ได้ทำการวิจัยเรื่อง เจตคติของ

นักเรียนที่มีต่อโครงการคณิตศาสตร์ เพื่อตรวจสอบปัจจัยที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับเจตคติของนักเรียนที่มีต่อโครงการคณิตศาสตร์ พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีเจตคติทางบวกต่อโครงการ

3. การเรียนรู้แบบโครงการกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามความคิดเห็นของนักเรียน ช่วงชั้นที่ 2 (ชั้น ป.4-6) โรงเรียนปรีดิรัฐธรรม อำเภอมือง จังหวัดเพชรบุรี พบว่า โดยภาพรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นมากกว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนปรีดิรัฐธรรม ได้จัดการศึกษาที่สอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการ (2544: 3) ที่กล่าวถึง การจัดการเรียนรู้ ภาษาไทยเพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่หลักสูตรกำหนดนั้น สถานศึกษาจะต้องจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการฝึกทักษะกระบวนการคิด การเผชิญสถานการณ์ จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนเรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่องผสมผสานสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ อย่างเหมาะสมสอดแทรกเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ รวมทั้งการใช้งานวิจัยซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลจัดการเรียนได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุชาติพิย์ สุดหนองบัว (2545: 93) ได้ศึกษาการพัฒนาการเรียนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้โครงการ พบว่า ถ้าต้องการพัฒนาให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นครูต้องพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนต้องเรียนรู้ด้วยตนเอง เป็นเจ้าของการเรียนรู้ ลงมือปฏิบัติจริงผ่านกระบวนการกลุ่มซึ่งจะช่วยเสริมให้เกิดความร่วมมือในการทำงาน ส่งผลถึงทักษะทางสังคมในเรื่องการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ความรับผิดชอบ ความเป็นผู้นำผู้ตาม การตัดสินใจ การแก้ปัญหา การจัดการ ครูคอยกระตุ้นเป็นผู้ชี้แนะให้มีการเชื่อมโยงวิธีการเรียนรู้เนื้อหาเกี่ยวกับชีวิตจริง

4. เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 (ป.4-6) ต่อการเรียนรู้แบบโครงการกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียนปรีดิรัฐธรรม อำเภอมือง จังหวัดเพชรบุรี จำแนกตามเพศ พบว่า โดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนักเรียนหญิงมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นมากกว่านักเรียนชาย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ กรมวิชาการ (2543: 10) กล่าวว่า กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยมีสาระการเรียนรู้ 5 สาระ คือ สาระการอ่าน สาระการเขียน สาระการฟัง การดู การพูด สาระหลักการใช้ภาษา และสาระวรรณคดีและวรรณกรรม เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน ภาษาไทย ให้สามารถใช้ภาษาสื่อสารได้เป็นอย่างดี สามารถอ่าน เขียน ฟัง และพูดได้อย่างมีประสิทธิภาพมีความคิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมีเหตุผลและคิดเป็นระบบ มีนิสัยรักการอ่าน การเขียน การแสวงหาความรู้และใช้ภาษาในการพัฒนาตนและสร้างสรรค์งานอาชีพ ตระหนักในวัฒนธรรมการใช้ภาษาและความเป็นไทย สามารถนำทักษะทางภาษามาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ และถูกต้องตามสถานการณ์ ซึ่งในการเรียนรู้แบบโครงการนั้น นักเรียนยังขาดประสบการณ์ในการทำโครงการ และจิราภรณ์ ศิริทวี (2542: 36) ได้กล่าวว่า การสอนแบบโครงการในชั้นประถมศึกษาที่มีความจำเป็นที่ครูต้องให้ความช่วยเหลือค่อนข้างมาก เนื่องจากนักเรียนยังขาดประสบการณ์และส่วนใหญ่จะเป็นโครงการตามสาระการเรียนรู้ ครูควรช่วยชี้แนะ และกำหนด

ขอบเขตของการศึกษา ดังที่ ลัดดา ภูเกียรติ (2544: 396) ได้กล่าวว่า การทำโครงการใดๆ จะประสบความสำเร็จหรือไม่ต้องขึ้นอยู่กับปัจจัยและความร่วมมือจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง โดยที่บุคคลเหล่านี้ต้องรู้และกำหนดบทบาทของตนเองให้ชัดเจน โดยเฉพาะบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาหรือครูผู้สอนเป็นผู้มีความสำคัญมากเป็นอันดับแรกในการดูแลการทำโครงการของนักเรียน และดังที่ Jennifer (Online: 2001) ได้กล่าวว่า ครูที่มีความสนใจ เอาใจใส่การทำงานของนักเรียนก็จะส่งผลให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการทำงานกลุ่ม

5. เปรียบเทียบการเรียนรู้แบบโครงงานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียนปรีดิรังสรรค์ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ตามความคิดเห็นของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 (ป.4-6) จำแนกตามระดับชั้นที่เรียน พบว่า ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มากกว่าของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มากกว่าของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และที่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีความคิดเห็นมากกว่าอาจเนื่องมาจากเป็นปีแรกในช่วงชั้นที่ 2 ที่เรียนรู้แบบโครงงาน จึงทำให้มีความสนใจ ตั้งใจ และมีความกระตือรือร้นในการศึกษาค้นคว้าและลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง

ผลจากการวิจัยดังกล่าวข้างต้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนพล เจริญ (2547: 126) ได้การศึกษาและพัฒนาการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนหนองหุ้มสงเคราะห์ จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า นักเรียนที่มีระดับชั้นต่างกัน มีการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองทั้งโดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน และงานวิจัย สุชาติพย์ สุดหนองบัว (2545: 94) ได้ศึกษาการพัฒนาการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้โครงงานกล่าวว่า การสอนโดยใช้โครงงาน เป็นการฝึกให้นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง ความเป็นผู้นำ ความรับผิดชอบ ความร่วมมือในการเรียนรู้ เพื่อให้เกิดความสำเร็จในชิ้นงาน และต้องคอยติดตามการทำงานอย่างใกล้ชิดพร้อมที่จะให้คำปรึกษา เพื่อฝึกความรับผิดชอบ ความร่วมมือในการเรียนรู้ และเช่นเดียวกับงานวิจัยของ ศุภศิริ โสมาเกตู (2544: 54) พบว่า ความพึงพอใจในการเรียนและผลการเรียนจะมีความสัมพันธ์กันในทางบวก ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับว่า กิจกรรมที่ผู้เรียนได้ปฏิบัตินั้นทำให้ผู้เรียนได้รับการตอบสนองความต้องการทางด้านร่างกาย และจิตใจ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้เกิดความสมบูรณ์ของชีวิตมากน้อยเพียงใดนั่นคือ สิ่งที่ครูผู้สอนจะคำนึงถึงองค์ประกอบต่างๆ ในการเสริมสร้างความพึงพอใจในการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน

6. เปรียบเทียบการเรียนรู้แบบโครงงานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียนปรีดิรังสรรค์ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ตามความคิดเห็นของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 (ป.4-6) จำแนกตามระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับดีเยี่ยม มากกว่าของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับพอใช้ และมากกว่าของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับดี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วนิตา เต็ดดวง (2549: บทคัดย่อ) พบว่า นักเรียนที่มีระดับผลการเรียนพอใช้ มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่ำกว่านักเรียนที่มีระดับผลการเรียนดีและดีเยี่ยม ดังที่ Rai (1980: 117-122) กล่าวว่า

นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ อย่างมีนัยสำคัญ และนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง กลาง ต่ำมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาในครั้งนี้ มีข้อเสนอแนะใน 2 ประเด็น ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 ผลจากการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มีความตระหนักและเห็นความสำคัญของการเรียนรู้แบบโครงงาน ดังนั้น ผู้บริหารควรจัดให้มีการอบรม ศึกษาดูงานเพิ่มเติมประสบการณ์ในการเรียนรู้แบบโครงงาน เพื่อครูผู้สอนจะได้ถ่ายทอดให้กับผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นเรื่องที่ใหม่สำหรับผู้เรียน ครูผู้สอนควรส่งเสริมให้กำลังใจ คอยกระตุ้นผู้เรียนให้มีส่วนร่วมในการคิดเอง ทำเอง และแก้ปัญหาเอง

1.2 ผลจากการวิจัยพบว่า นักเรียนช่วงชั้นที่ 1 (ชั้น ป.1-3) มีความคิดเห็นว่าการเรียนรู้แบบโครงงานทำให้มีความรู้มากขึ้น ดังนั้นครูผู้สอนควรกระตุ้นให้นักเรียนร่วมกันทำงาน ร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมกันแก้ปัญหาในการทำโครงงาน โดยครูต้องคอยให้คำแนะนำ

1.3 โรงเรียนที่มีการเรียนรู้แบบโครงงานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย อาจนำผลการวิจัยนี้ไปใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนพัฒนาและปรับปรุงการเรียนรู้แบบโครงงานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และเป็นแนวทางสำหรับครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยให้สามารถวางแผน ปรับปรุงและพัฒนาในด้านความสามารถในการทำโครงงาน ด้านผลในการทำโครงงาน และด้านเจตคติต่อการเรียนรู้แบบโครงงาน

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

2.1 ควรศึกษาการเรียนรู้แบบโครงงานกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ในโรงเรียนปรีดิรังสรรค์

2.2 ควรศึกษาการเรียนรู้แบบโครงงานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยเปรียบเทียบกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ

2.3 ควรศึกษาการเรียนรู้แบบโครงงานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยและกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ในเขตพื้นที่การศึกษา เขต 1 และเขตพื้นที่การศึกษาเขต 2 เพชรบุรี

2.4 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนรู้แบบโครงงานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย และกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ

บรรณาการ

บรรณานุกรม

- กมลรัตน์ สันติคุณากุล. (2547). การศึกษาผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบเน้นโครงงาน วิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนนาหลวง เขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การประถมศึกษา).
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- กรมวิชาการ. (2543). แนวการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะดี เก่ง มีความสุข.
กรุงเทพฯ: กรมวิชาการ.
- (2544). การสังเคราะห์งานวิจัย งานวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ. กรุงเทพฯ: กรมวิชาการ.
- (2544). คู่มือพัฒนาคุณภาพทางอารมณ์ ศิลธรรม และจริยธรรม. กรุงเทพฯ: กรม วิชาการ.
- (2545). หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ: กรมวิชาการ.
- (2545). เอกสารประกอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 คู่มือการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย. กรุงเทพฯ: กรมวิชาการ.
- (2545). สารและมาตรฐานการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ในหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน 2544. กรุงเทพฯ: กรมวิชาการ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2536). แนวการสอนวิทยาศาสตร์ 017 โครงงานวิทยาศาสตร์กับคุณภาพ ชีวิตระดับมัธยมศึกษาตอนต้น. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 พร้อมกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้องและพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ.
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- (2548). การวัดและประเมินผลอิงมาตรฐานการเรียนรู้ ตามหลักสูตรการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กิตติชัย สุทธิโนบล. (2546). โครงงาน (Project Approach). ราชบุรี: ธรรมรักษ์การพิมพ์.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2543, กรกฎาคม-ธันวาคม). จอมปราชญ์นักการศึกษา: สังเคราะห์ วิเคราะห์และประยุกต์แนวพระราชดำริด้านการศึกษาและการพัฒนาคน.
วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์. 26: 31-49.
- จิราภรณ์ ศิริทวี. (2542, สิงหาคม). โครงงานทางเลือกใหม่ของการสร้างปัญญาชน.
วารสารวิชาการ. 2(8): 33-38.
- เฉลิม อุทกิง. (2545). การสร้างแผนการสอนวิชาภาษาไทย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เรื่อง คำและชนิดของคำ โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้การสอนแบบโครงงาน. รายงาน การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. (ภาษาไทย). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย มหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- เฉลิมชัย วัดเข้าหลาม. (2546, มกราคม-กุมภาพันธ์). เสี่ยงสะท้อนจาก..การทำโครงงานในมุมมอง ของผู้เรียนระดับประถมศึกษา. วารสารการศึกษาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์และ เทคโนโลยี. 31(122): 28-29.
- ชบา เด็ดดวง. (2549). การศึกษาการดำเนินการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามสภาพจริงของโรงเรียน สุรศักดิ์มนตรี กรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- ชัยรัตน์ สุล่านาจ. (2547). ผลของการจัดกิจกรรมโครงงานคณิตศาสตร์ที่มีต่อทักษะ/กระบวนการทางคณิตศาสตร์และความสามารถในการทำโครงงานคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ชุตินัน ศรีแก้ว. (2546). ปัจจัยที่ส่งผลต่อทัศนคติต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสารวิทยา เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- दनัย ไชยโยธา. (2530). คู่มือแบบเรียนและแนวทดสอบหมวดสังคมศึกษา 1. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ถนอมศรี นาคโต. (2547). การสร้างแบบประเมินโครงงานวิชาคณิตศาสตร์ช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดสุวรรณคีรี สำนักงานเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ทิตนา แหมมณี. (2537). กลุ่มสัมพันธ์เพื่อการทำงานเป็นทีมและการจัดการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชนพล เจ็ดเจริญ. (2547). การศึกษาและพัฒนาการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนหนองหุ้มสงเคราะห์ จังหวัดกาฬสินธุ์. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ธัญญ์ณัฐ ชาวเหนือ. (2543, มิถุนายน). การกำหนดโครงงานสำหรับนักเรียนตามรายวิชาภาษาไทยในหลักสูตรมัธยมศึกษา. วารสารวิชาการ. 3(6): 61-69.
- ธิดา เลิศพรประสพโชค. (2547). คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนวัดดอนเมือง (ทหารอากาศอุทิศ) สังกัดกรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- นภาพร ทองแก่งกล้า. (2549). การศึกษาความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษโดยเจ้าของภาษา โรงเรียนถาวรานุกุล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสงคราม. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- นฤมล ยุคาคม. (2543, พฤษภาคม-สิงหาคม) การเรียนรู้โดยการทำโครงงาน (Project-Based Learning). วารสารศึกษาศาสตร์ปริทัศน์. 15(2): 35-46.
- นิภา แก้วศรีงาม. (2547, พฤศจิกายน). ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (Creative Thinking). วารสารวงการครู. 1(11): 83-85.
- เนตรนพิชัญ จำปาทองเทศ. (2544, เมษายน). โครงงาน: การเรียนการสอนเพื่อการค้นพบ. วารสารวิชาการ. 4(4): 30-32.
- บุรชัย ศิริมหาสาร. (2546). การออกแบบหลักสูตรและกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ปราณี ดันติตระกูล. (2546). การศึกษาสภาพและปัญหาในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา : กรณีศึกษาโรงเรียนมัธยมเครือข่าย จังหวัดราชบุรี. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ปรียา บุญวิฑิต. (2545, มกราคม-เมษายน). โครงงาน: แนวทางหนึ่งของการพัฒนาทักษะชีวิต. วารสารศึกษาศาสตร์ปริทัศน์. 17(1): 79-89.

- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2543). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- ปิยาพร ถาวรเศรษฐ. (2546). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเกี่ยวกับการทำโครงการกับทักษะการทำงานกลุ่มของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (การวิจัยและสถิติทางการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- พรณิชา ชาดะพันธ์. (2549). การใช้สารสนเทศเพื่อการจัดการเรียนการสอนของครูโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตยานนาวา. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- พวงเพชร เอียวภูงา. (2547). การพัฒนาแผนการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องการเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยโครงการ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. (หลักสูตรและการสอน). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- พิภพ วังเงิน. (2545). จริยธรรมวิชาชีพ. กรุงเทพฯ: อมรการพิมพ์.
- เพชร วงศ์ประไพโรจน์. (2544 ,ตุลาคม-2545 ,มกราคม). การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงการ. วารสารศึกษาศาสตร์. 1(1): 1-7.
- เพ็ญแข ลือหาญ. (2546). การพัฒนาการจัดการเรียนรู้และการประเมินโครงการสำหรับครูระดับประถมศึกษา ช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนนาหลวง สำนักงานเขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- มาลีสา เจียวกิ่ง. (2544). การพัฒนากิจกรรมโครงการเพื่อการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องพระมหาชนก ฉบับการ์ตูน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. (การประถมศึกษา). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- มิ่งขวัญ กิตติวรรณกร. (2546, เมษายน). โครงการ:บูรณาการได้หลากหลาย. วารสารการศึกษา กทม. 26(7): 37-42.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). พจนานุกรมฉบับบัณฑิตยสถาน. กรุงเทพฯ: นามมีบุ๊คพับลิชชั่น.
- รุ่งศิริ เข้มตระกูล. (2547, มกราคม-เมษายน). ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ วารสารมหาวิทยาลัยศรีสเทีย. 10(1): 22-31.
- รุจิรัตน์ รุ่งหัวไผ่. (2549). การศึกษาความสามารถในการทำโครงการคณิตศาสตร์ ทักษะการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองและเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จากการจัดกิจกรรมโครงการคณิตศาสตร์. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (การวิจัยและสถิติทางการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- โรงเรียนปริยัติรังสรรค์. (2548). แผนปฏิบัติการโรงเรียนปริยัติรังสรรค์. เพชรบุรี: โรงเรียนฯ. อัดสำเนา.
- (2548, 22 กุมภาพันธ์). รายงานการประชุมฝ่ายวิชาการ ครั้งที่ 8/2548 เรื่อง รายงานผลการดำเนินโครงการฝ่ายวิชาการและการจัดการเรียนรู้แบบโครงการ. อัดสำเนา.
- (2549). แผนปฏิบัติการโรงเรียนปริยัติรังสรรค์. เพชรบุรี: โรงเรียนฯ. อัดสำเนา.
- ล้วน สายยศ ;และอังคณา สายยศ. (2543). การวัดด้านจิตพิสัย. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ลัดดา ภูเกียรติ. (2544). โครงการเพื่อการเรียนรู้: หลักการและแนวทางการจัดกิจกรรม. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- วนิดา เต็ดดวง. (2549). การศึกษาประสิทธิภาพการสอนรายวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ โรงเรียนนนทรีวิทยา กรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วัจนา พิพัฒน์ทศพล. (2546, พฤษภาคม). การเรียนรู้จากการทำโครงการ (Project-Based Learning). วารสารการศึกษา กทม. 26(8): 29-31.
- วัฒนาพร ระบุทุกข์. (2545, มีนาคม). เทคนิคและกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544. กรุงเทพฯ: พรักหวานกราฟฟิค.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2523). กิจกรรมสร้างสรรค์สำหรับเด็กวัยก่อนเรียน. กรุงเทพฯ: ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วิเชียร เกตุสิงห์. (2538, กุมภาพันธ์-มีนาคม). ค่าเฉลี่ยกับการแปลความหมาย: เรื่องง่ายๆ ที่บางครั้งก็พลาดได้. วารสารข่าวสารการวิจัยการศึกษา. 18(3): 8-10.
- วิสุทธิ กล้าหาญ. (2545, ตุลาคม). จินตนาการกับการเรียนรู้แบบโครงการ. วารสารวิชาการ. 5(10): 2-3.
- วีรวรรณ สุจริต. (2543). การสร้างแบบวัดบุคลิกภาพความเป็นแพทย์ของนักศึกษาแพทย์. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2543). การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศุภศิริ โสมาเกต. (2544). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการเรียนและความพึงพอใจในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างการเรียนรู้โดยโครงการกับการเรียนรู้ตามคู่มือครู. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การประถมศึกษา). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- สมพิศ พูลเจริญ. (2547). การพัฒนาความสามารถทางการเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการใช้โครงการ. สารนิพนธ์ ศศ.ม. (การสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สมยศ นาวิการ. (2525). การบริหาร. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- สมลักษณ์ มธุรสสุวรรณ. (2548). การศึกษาบรรยากาศการจัดกระบวนการเรียนรู้ของโรงเรียนเอกชน สังกัดฝ่ายการศึกษา อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ เขต 4. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2539). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544). กรุงเทพฯ: สำนักงานฯ.
- (2545). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549). กรุงเทพฯ: สำนักงานฯ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2543). ปฏิรูปการเรียนรู้ ผู้เรียนสำคัญที่สุด. กรุงเทพฯ: สำนักงานฯ.
- (2545)ก. ทฤษฎีการเรียนรู้ที่มีความสุข. กรุงเทพฯ: สำนักงานฯ.
- (2545)ข. “ร่วมปฏิรูปการเรียนรู้กับครูต้นแบบ” การปฏิรูปการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การสอนแบบ “เรียนปนเล่น” โดยครูเพลินจิต คนขยัน. กรุงเทพฯ: สำนักงานฯ.

- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. (2546). รายงานการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนปริยัติรังสรรค์. กรุงเทพฯ: สำนักงาน.
- สำเร็จ บุญเรืองรัตน์. (2542). การวัดจิตพิสัยของมนุษย์. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สิริพร ศรีสมวงศ์. (2549). การจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเพื่อพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนอัสสัมชัญ แผนกประถม. สารนิพนธ์ ศศ.ม. (การสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุคนธ์ สินธพานนท์; และคนอื่นๆ. (2545). การจัดการกระบวนการเรียนรู้: เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.
- สุชาติพิทย์ สุดหนองบัว. (2545). การพัฒนาการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้โครงงาน. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การประถมศึกษา). ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.
- สุพจน์ เต็มแย้ม. (2541). การศึกษาความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการพัฒนาสมรรถภาพด้านการสอนของครู ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุพล วังสินธุ์. (2543, กันยายน). การจัดกิจกรรมการเรียนรู้สู่โครงงาน. วารสารวิชาการ. 3(9): 11-15.
- สุพล วังสินธุ์. (2543, มิถุนายน). โครงงาน: การเรียนรู้สู่ปี 2000. วารสารวิชาการ. 3(6): 9-16.
- สุพิน ดิษฐสกุล. (2543, กันยายน-ธันวาคม). การเรียนรู้ด้วยวิธีทำโครงงาน (Collaborative Project-Based Learning). วารสารศึกษาศาสตร์ปริทัศน์. 15(3): 49-56.
- (2543, พฤษภาคม-สิงหาคม). การเรียนรู้ร่วมกัน (Collaborative Learning). วารสารศึกษาศาสตร์ปริทัศน์. 15(2): 1-7.
- สุเมธตา งามชัด. (2548). ผลของการสอนภาษาอังกฤษแบบโครงงานที่มีต่อความสามารถด้านการคิดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4) โรงเรียนหุบคา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุรพงษ์ เสงี่ยมภูภักดี. (2543). ศึกษาและเปรียบเทียบการดำเนินการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอหนองบัว จังหวัดขอนแก่น. รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ. กศ.ม. (การประถมศึกษา). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- สุรางค์ ไคว่ตระกูล. (2541). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวิทย์ มูลคำ; และอรทัย มูลคำ. (2545). 20 วิธีจัดการเรียนรู้: เพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และการเรียนรู้โดยการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- เหรียญชัย สืบสำราญ. (2546). การพัฒนาแผนการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย แบบโครงงาน เรื่อง หุบเขาตานตะวัน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. การศึกษาค้นคว้าอิสระ. กศ.ม. (หลักสูตรและการสอน). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.

- อเนก ธรรมนิธ. (2549). การศึกษาการพัฒนาทางวิชาการของครูโรงเรียนคาทอลิก สังฆมณฑล จันทบุรี สังกัดสำนักบริหารคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อัจฉรา เนตรล้อมวงศ์. (2531). ผลของการใช้บทบาทสมมุติที่มีต่อความเชื่อมั่นในตนเองของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนนทรีวิทยา กรุงเทพมหานคร. ปริญญาโท กศ.ม.(จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อารี พันธุ์ณี. (2545). ฝึกให้คิดเป็น คิดให้สร้างสรรค์. กรุงเทพฯ: ไยไหม.
- (2546, สิงหาคม). กลยุทธ์ในการสร้างความเชื่อมั่นในตนเอง. *วารสารการศึกษาทม*. 26(11): 20-27.
- อารีย์ รังสินนท์. (2538, มิถุนายน). ความคิดริเริ่มนั้น..เป็นฉันใด. *วารสารการศึกษาทม*. 18(9): 14-19.
- อุดร วงษ์ทัฬหิม. (2538, สิงหาคม). ยุทธวิธีสร้างเสริมความเชื่อมั่นในตนเอง. *วารสารการศึกษา ทม*. 18(11): 26-28.
- อุดมศักดิ์ ธนะกิจรุ่งเรือง ;และคนอื่นๆ. (2543, มิถุนายน). โครงการ. *วารสารวิชาการ*. 3: 17-24.
- อุรุยา กรดงาม. (2547). การสร้างกิจกรรมโครงการคณิตศาสตร์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 3. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- Beneke, Sallee. (2000). *Implementing the Project Approach in Part –time Early Childhood Education Programs*. ERIC_No : ED439857. <http://www.askeric.org/plweb-cgi/fastweb>.
- Jennifer Dee Lynn. (2001). Listening to Learners' and teachers' voices: Pedagogical theory encounters reality in collaborative group work in the language classroom. (Online). Minnesota: Graduate school University of Minnesota. Photocopied. Available: <http://thailis.uni.net.th/dao/detail.nsp>.
- Louise. (1990). *Teacher Experiences and Student Responses in ESL Project Work Instruction : A Case Study*. Dissertation Abstract, Ph.D. Los Angeles : University of California.
- Krendl, Kathy A. and Dodd, Julie. (1987). Assessing the National Writing Project: A Longitudinal Study of Process-Based Writing. ERIC_NO:ED289167. <http://www.askeric.org/plweb-cgi/fastweb>.
- Rai, P.N. (1980, May-June). Achievement Motive in Low and Hight Achievement a Comparative Study. *Indian Education Review*. 15(3): 117-122.
- Trujillo, Karen Marie. (1998). Student Attitudes Toward Mathematics Projects (Alternative Assessment, Cooperative Learning. *Dissertation Abstracts International*. (Online). 59-07A.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสัมภาษณ์

งานวิจัยเรื่อง การศึกษาการเรียนรู้แบบโครงงาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
ระดับประถมศึกษา โรงเรียนปริยัติรังสรรค์ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี

1. แบบสัมภาษณ์ชุดนี้ ใช้สำหรับศึกษาความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อการเรียนรู้แบบโครงงานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับประถมศึกษา โรงเรียนปริยัติรังสรรค์ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี
2. แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้ มี 2 ตอน ดังนี้
 - ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์
 - ตอนที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อการเรียนรู้แบบโครงงานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
3. แบบสัมภาษณ์นี้ใช้สำหรับเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาวิจัยเท่านั้น และผลจากการศึกษาวิจัยครั้งนี้เสนอในภาพรวม ดังนั้นคำตอบของท่านจะไม่มีผลกระทบใดๆ ทั้งสิ้น

นางวิชชุดา บัวคลี่

นิสิตปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์..... ระดับชั้นที่ทำการสอน () ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 () ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 () ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 () ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 () ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 () ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ประสบการณ์ในการสอน () น้อยกว่าหรือเท่ากับ 5 ปี () 5 ปีขึ้นไป วัน เดือน ปี ที่สัมภาษณ์.....

ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นต่อการเรียนรู้แบบโครงงานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
คำชี้แจง โปรดแสดงความคิดเห็นของท่านที่มีต่อการเรียนรู้แบบโครงงาน กลุ่มสาระการเรียนรู้
 ภาษาไทย ระดับประถมศึกษา โรงเรียนปรีดิรัฐสรรค์ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี

ด้านความสามารถในการทำโครงงาน

1. ท่านคิดว่า นักเรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการคิดและเลือกหัวข้อโครงงาน
 มากน้อยเพียงไร เพราะเหตุใด และนักเรียนคิดและเลือกหัวข้อโครงงานได้อย่างไร

.....

.....

.....

.....

2. ท่านคิดว่า นักเรียนสามารถดำเนินงานโครงการตามแผน ขั้นตอนที่กำหนดไว้ได้ครบถ้วนมากน้อยเพียงไร เพราะเหตุใด และมีปัญหาอุปสรรคอย่างไร

.....

.....

.....

3. ท่านคิดว่า นักเรียนสามารถวางแผนการทำโครงการและเขียนเค้าโครงของโครงการมากน้อยเพียงไร เพราะเหตุใด

.....

.....

.....

4. ท่านคิดว่า นักเรียนเขียนรายงานโครงการ ได้ถูกต้องสมบูรณ์ตามรูปแบบมากน้อยเพียงไร เพราะเหตุใด

.....

.....

.....

5. ท่านคิดว่า นักเรียนนำเสนอโครงการ ได้ถูกต้องครบถ้วนมากน้อยเพียงไร เพราะเหตุใด

.....

.....

.....

ด้านผลของการทำโครงการ

1. ท่านคิดว่า การเรียนรู้แบบโครงการช่วยทำให้นักเรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์มากน้อยเพียงไร เพราะเหตุใด

.....

.....

.....

2. ท่านคิดว่า การเรียนรู้แบบโครงงานทำให้นักเรียนมีความเชื่อมั่นในตนเองมากน้อยเพียงไร เพราะเหตุใด

.....

.....

.....

3. ท่านคิดว่า การเรียนรู้แบบโครงงานช่วยส่งเสริมให้นักเรียนมีความรับผิดชอบมากน้อยเพียงไร เพราะเหตุใด

.....

.....

.....

4. ท่านคิดว่า การเรียนรู้แบบโครงงานช่วยส่งเสริมให้นักเรียนทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ มากน้อยเพียงไร เพราะเหตุใด

.....

.....

.....

ด้านเจตคติต่อการเรียนรู้แบบโครงงาน

1. ท่านคิดว่า นักเรียนชอบการเรียนรู้แบบโครงงานมากน้อยเพียงไร เพราะเหตุใด

.....

.....

.....

2. ท่านคิดว่า นักเรียนชอบขั้นตอนใดในการทำโครงงานมากน้อยเพียงไร เพราะเหตุใด

.....

.....

.....

3. ท่านคิดว่า นักเรียนไม่ชอบขั้นตอนใดในการทำโครงงานมากน้อยเพียงไร เพราะเหตุใด

.....

.....

.....

4. ท่านคิดว่า การเรียนรู้แบบโครงงานมีประโยชน์มากน้อยเพียงไร เพราะเหตุใด และช่วยให้ นักเรียนเห็นคุณค่าของภาษาไทยอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

โปรดเสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับการเรียนรู้แบบโครงงาน
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

.....

.....

.....

ขอขอบคุณที่ท่านกรุณาสละเวลาให้สัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์

งานวิจัยเรื่อง การศึกษาการเรียนรู้แบบโครงงาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
ระดับประถมศึกษา โรงเรียนปรีดิตรังสรรค์ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี

1. แบบสัมภาษณ์ชุดนี้ ใช้สำหรับศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 (ชั้น ป.1-3) ต่อการเรียนรู้แบบโครงงานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียนปรีดิตรังสรรค์ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี
2. แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้ มี 2 ตอน ดังนี้
 - ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์
 - ตอนที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 (ชั้น ป.1-3) ต่อการเรียนรู้แบบโครงงานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
3. แบบสัมภาษณ์นี้ใช้สำหรับเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาวิจัยเท่านั้น และผลจากการศึกษาวิจัยครั้งนี้เสนอในภาพรวม ดังนั้นคำตอบของนักเรียนจะไม่มีผลกระทบใดๆ ทั้งสิ้น

นางวิชชุดา บัวคลี่

นิสิตปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์

1.เพศ () ชาย () หญิง
2.เพศ () ชาย () หญิง
3.เพศ () ชาย () หญิง
4.เพศ () ชาย () หญิง
5.เพศ () ชาย () หญิง

- ช่วงชั้นที่ 1 () ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
 () ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
 () ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

- () ระดับพอใช้ (ผลการเรียนเฉลี่ย 0 - 1.99)
 () ระดับดี (ผลการเรียนเฉลี่ย 2.00 - 2.99)
 () ระดับดีเยี่ยม (ผลการเรียนเฉลี่ย 3.00 - 4.00)

วัน เดือน ปี ที่สัมภาษณ์.....

ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นต่อการเรียนรู้แบบโครงงานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

คำชี้แจง โปรดแสดงความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการการเรียนรู้แบบโครงงานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับประถมศึกษา โรงเรียนปรีดิรัฐธรรม อำเภอมือง จังหวัดเพชรบุรี

ด้านความสามารถในการทำโครงงาน

1. นักเรียนคิดว่า การคิดและเลือกหัวข้อโครงงาน มีความยากหรือไม่ เพราะเหตุใด

.....

.....

.....

.....

2. นักเรียนคิดว่า การวางแผนในการทำโครงการมีความสำคัญหรือไม่ เพราะเหตุใด

.....

.....

.....

3. นักเรียนคิดว่า การดำเนินงานโครงการตามแผนที่กำหนดไว้ดีหรือไม่ เพราะเหตุใด

.....

.....

.....

4. นักเรียนมีความคิดเห็นว่า การเขียนรายงานโครงการมีความสำคัญหรือไม่ เพราะเหตุใด

.....

.....

.....

5. นักเรียนมีความคิดเห็นว่า การนำเสนอโครงการมีความจำเป็นหรือไม่ เพราะเหตุใด

.....

.....

.....

ด้านผลของการทำโครงการ

1. นักเรียนมีความคิดเห็นว่า การเรียนรู้แบบโครงการช่วยส่งเสริมให้นักเรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์หรือไม่ เพราะเหตุใด

.....

.....

.....

2. นักเรียนมีความคิดเห็นว่า การเรียนรู้แบบโครงงานทำให้นักเรียนมีความเชื่อมั่นในตนเองมากขึ้นหรือไม่ เพราะเหตุใด

.....

.....

.....

3. นักเรียนมีความคิดเห็นว่า การเรียนรู้แบบโครงงานช่วยส่งเสริมให้นักเรียนมีความรับผิดชอบมากขึ้นหรือไม่ เพราะเหตุใด

.....

.....

.....

4. นักเรียนมีความคิดเห็นว่า การเรียนรู้แบบโครงงานช่วยส่งเสริมให้นักเรียนทำงานร่วมกับผู้อื่นได้หรือไม่ เพราะเหตุใด

.....

.....

.....

ด้านเจตคติต่อการเรียนรู้แบบโครงงาน

1. นักเรียนมีความคิดเห็นว่า การเรียนรู้แบบโครงงานมีประโยชน์หรือไม่ เพราะเหตุใด

.....

.....

.....

2. นักเรียนชอบขั้นตอนใดในการทำโครงงานมากที่สุด เพราะเหตุใด

.....

.....

.....

3. นักเรียนไม่ชอบขั้นตอนใดในการทำโครงงานมากที่สุด เพราะเหตุใด

.....

.....

.....

4. นักเรียนชอบการเรียนรู้แบบโครงงานหรือไม่ เพราะเหตุใด

.....

.....

.....

โปรดเสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับการเรียนรู้แบบโครงงาน
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

.....

.....

.....

ขอขอบคุณนักเรียนทุกคนเป็นอย่างยิ่ง ในการให้สัมภาษณ์

แบบสอบถาม

งานวิจัยเรื่อง การศึกษาการเรียนรู้แบบโครงงาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
ระดับประถมศึกษา โรงเรียนปรีดิรัฐสรรค์ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามชุดนี้ใช้สำหรับศึกษาการเรียนรู้แบบโครงงาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยระดับประถมศึกษา โรงเรียนปรีดิรัฐสรรค์ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี
 2. แบบสอบถามฉบับนี้ มี 2 ตอน ดังนี้
 - ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 (ชั้น ป.4-6) ที่มีต่อการการเรียนรู้แบบโครงงาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
 3. แบบสอบถามนี้ใช้สำหรับเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาวิจัยเท่านั้น ซึ่งผู้วิจัยจะเก็บเป็นความลับ และผลจากการศึกษาวิจัยครั้งนี้จะนำเสนอในภาพรวม ดังนั้นคำตอบของนักเรียนจะไม่มีผลกระทบใดๆ ทั้งสิ้น
- ขอให้นักเรียนตอบแบบสอบถาม ให้ครบทุกข้อตามความเป็นจริง เพื่อประโยชน์ในการนำผลการวิจัยมาพัฒนาปรับปรุง แก้ไขในเรื่องของการเรียนรู้แบบโครงงาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับประถมศึกษา โรงเรียนปรีดิรัฐสรรค์ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ให้มีคุณภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อไป

นางวิชชุดา บัวคลี

นิสิตปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ข้อ ที่	การเรียนรู้แบบโครงงาน	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
1.	ด้านความสามารถในการทำโครงงาน การมีส่วนร่วมในการคิดและเลือกหัวข้อโครงงานของนักเรียน					
2.	การคิดและเลือกหัวข้อโครงงานมีความเหมาะสม					
3.	การเลือกหัวข้อโครงงานมีความแปลกใหม่					
4.	การร่วมกันวางแผนในการทำโครงงานอย่างเป็นระบบของนักเรียน					
5.	การกำหนดจุดมุ่งหมายในการทำโครงงานมีความชัดเจน					
6.	การดำเนินการทำโครงงานของนักเรียนเป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้					
7.	การเขียนรายงานโครงงานมีความชัดเจน					
8.	การนำเสนอสามารถสื่อความหมายได้ชัดเจน					
9.	การนำเสนอข้อมูลมีความสมบูรณ์ ครบถ้วน					
10.	การบูรณาการความรู้ ความสามารถหลายด้านในการทำโครงงานของนักเรียน					
1.	ด้านผลของการทำโครงงาน การเรียนรู้แบบโครงงานทำให้นักเรียนเกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์					
2.	การเรียนรู้แบบโครงงานทำให้นักเรียนมีความเชื่อมั่นในตนเองมากขึ้น					
3.	การเรียนรู้แบบโครงงานทำให้นักเรียนรับผิดชอบต่อบทบาทหน้าที่ของตนเองมากขึ้น					
4.	การเรียนรู้แบบโครงงานทำให้นักเรียนทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข					
5.	การเรียนรู้แบบโครงงานทำให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนมากยิ่งขึ้น					
6.	การเรียนรู้แบบโครงงานช่วยให้นักเรียนมีการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองมากขึ้น					

ข้อ ที่	การเรียนรู้แบบโครงงาน	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
7.	การเรียนรู้แบบโครงงานช่วยทำให้นักเรียนกล้าแสดงออก					
8.	การเรียนรู้แบบโครงงานช่วยฝึกความเป็นประชาธิปไตยให้กับนักเรียน					
9.	การเรียนรู้แบบโครงงานช่วยทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ					
10.	การเรียนรู้แบบโครงงานช่วยทำให้นักเรียนสร้างผลงานได้ด้วยตนเอง					
11.	การเรียนรู้แบบโครงงานสามารถกระตุ้นให้นักเรียนเรียนเกิดกระบวนการคิด					
12.	การเรียนรู้แบบโครงงานช่วยให้นักเรียนมีทักษะในการทำงานกลุ่ม					
13.	การเรียนรู้แบบโครงงานทำให้ครูและนักเรียนใกล้ชิดกันมากขึ้น					
14.	การเรียนรู้แบบโครงงานช่วยส่งเสริมให้ครูและนักเรียนได้ช่วยกันแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น					
15.	การเรียนรู้แบบโครงงานทำให้นักเรียนสามารถค้นพบความรู้ใหม่ได้ด้วยตนเอง					
ด้านเจตคติต่อการเรียนรู้แบบโครงงาน						
1.	การเรียนรู้แบบโครงงานมีความยุ่งยาก					
2.	การเรียนรู้แบบโครงงานทำให้นักเรียนรู้จักวิธีแก้ปัญหาด้วยตนเอง					
3.	การเรียนรู้แบบโครงงานทำให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจในผลงาน					
4.	การเรียนรู้แบบโครงงานเป็นวิธีการที่ทำให้นักเรียนเกิดความสนุกสนาน					
5.	การเรียนรู้แบบโครงงานเป็นวิธีการเรียนที่นักเรียนชอบ					
6.	การเรียนรู้แบบโครงงานช่วยให้นักเรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้					

ข้อ ที่	การเรียนรู้แบบโครงงาน	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
7.	การเรียนรู้แบบโครงงานทำให้ครูที่ปรึกษาเป็นกันเองกับนักเรียน					
8.	การเรียนรู้แบบโครงงานมีความแปลกใหม่ ทำท่ายกระตุ้นให้นักเรียนอยากเรียนรู้					

ขอขอบคุณนักเรียนทุกคนเป็นอย่างยิ่ง ในการตอบแบบสอบถามฉบับนี้

ภาคผนวก ข

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ	อาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พวงรัตน์ เกษรแพทย์	อาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. นายเชมณัฐ จันทรวงศ์	ศึกษานิเทศก์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1
4. นายถวัลย์ สนธิอนุเคราะห์	อดีตศึกษาธิการ จังหวัดเพชรบุรี
และกรรมการสถานศึกษา
5. นายสุพล อนามัย	ผู้จัดการและครูใหญ่โรงเรียนปรีดิรัฐธรรม

ภาคผนวก ค
หนังสือราชการ

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ชื่อ ชื่อสกุล	นางวิชชุดา บัวคลี (แจ่มใส)
วันเดือนปีเกิด	19 สิงหาคม 2516
สถานที่เกิด	53 หมู่ 8 ตำบลหนองไฮ อำเภอเสนางคณิกม จังหวัดอำนาจเจริญ 37290
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	13/1 หมู่ 2 ตำบลนาวัง อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี 76000
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	หัวหน้าวิชาการระดับประถมศึกษา
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนปรีดิรัฐสรณ์ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2529	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านหนองไฮ จังหวัดอุบลราชธานี
พ.ศ. 2532	ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนคิมใหญ่วิทยา จังหวัดอุบลราชธานี
พ.ศ. 2535	ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนอำนาจเจริญ จังหวัดอุบลราชธานี
พ.ศ. 2539	ครุศาสตรบัณฑิต (การประถมศึกษา) สถาบันราชภัฏเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี
พ.ศ. 2550	การศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพมหานคร